

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ

1. KURUMSAL BİLGİLER

İdari ve Mali İşler Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter

Kürşat Aydoğan

E-posta: aydogan@bilkent.edu.tr

Adres:

Bilkent Üniversitesi

Mühendislik Fakültesi Binası, Oda EA-G27

Merkez Kampüs

06800 Bilkent, Ankara

Telefon: (312) 290 1204, 290 1205, 290 1984

Faks: (312) 266 4127

İletişim Bilgileri

Tarihsel Gelişimi

Bilkent Üniversitesi, İhsan Doğramacı Eğitim Vakfı, İhsan Doğramacı Sağlık Vakfı ve İhsan Doğramacı Bilim ve Araştırma Vakfı kararıyla, 20 Ekim 1984 tarihinde Prof. Dr. İhsan Doğramacı tarafından kurulmuştur. Eğitim öğretime 1986 yılında başlayan Bilkent Üniversitesi daha sonra 5 Mart 1992 tarih ve 3785 sayılı yasa ile kamu tüzel kişiliğine sahip olmuştur. Türkiye'nin ilk vakıf özel üniversitesi olan Üniversite'nin amacı, eğitim düzeyi, bilimsel araştırma ve yayınları, kültür ve sanat faaliyetleri ile dünyanın önde gelen üniversiteleri arasında yer almaktır. Bu hedefi yansıtmak üzere Üniversite'ye "Bilim Kenti"nin kısaltılmışı olan "BİLKENT" adı verilmiştir.

Bilkent Üniversitesi'nin kuruluş hazırlıkları 1967'de Ankara'nın batısında geniş bir arazinin alımı ile başlamıştır. 1970'lerin sonları ve 1980'lerin başlarında ise yukarıda sözü edilen vakıflar, bina inşaatlarına başlanmıştır. Şu anda içlerinde Mühendislik Fakültesi ve kütüphaneyi barındıran binalar kampüsün ilk binalarıdır. Bunları kafeteryalar, öğrenci yurtları, İngiliz Dili Meslek Yüksekokulu ve Öğrenci Konseyi binaları izlemiştir.

Üniversite büyüdükçe ve öğrenci sayısı arttıkça yeni inşaatların yapımı sürmüştür ve İnsani Bilimler ve Edebiyat, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler, İşletme, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık, Fen, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri, Konser Salonu, spor salonları, Bilgisayar Merkezi, ana, ilköğretim ve lise düzeyinde okullarla, yeni kafeteryalar, iki sağlık merkezi, Doğu Kampus yüksekokulları binaları, 4000 kişilik Odeon ve yüzme havuzu yapılmıştır.

Tarihsel Gelişim

Misyon, Vizyon, Değerleri ve Hedefleri

Misyon

Bilkent Üniversitesi; tüm bilimleri, teknolojiyi ve sanatı kapsayan bir öğrenme ve düşünsel ilerleme ortamı oluşturarak insanlığa hizmet etmek ve dünya barışını geliştirmek amacıyla kurulmuştur.

Bilkent'te eğitim sadece bir iş veya bir kariyer elde etme aracı değildir; aksine, öğrencileri düşünmeye ve öğrenmeyi öğrenmeye yönelik olarak beslemeyi amaçlamaktadır. Bilkent Üniversitesi; farklı alanlara yayılan eğitim programları, bilimsel araştırma çalışmaları ve kültür-sanat etkinlikleriyle öğrencileri hayat boyu öğrenen, çözümleyici ve bağımsız düşünebilen birer birey kimliğiyle yetiştirmektedir. Öğrenciler, bu sistem içerisinde geliştirdikleri yaratıcı, rekabetçi ve geniş bakış açısıyla etik ve sosyal anlamda yarının liderleri olarak insanlığın gelişimine katkıda bulunacaktır.

Bilkent Üniversitesi'nin eğitim felsefesi, yeni bilgileri üretenlerin bu bilgileri aktaracak en iyi kişiler olduğu düşüncesi üzerine kurulmuştur. Bilkent'in öğretim kadrosu örnek teşkil edecek seviyededir; akademik araştırmalar ise geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Bilkent Üniversitesi; nanobilim ve nanoteknolojiden siyaset bilimine, elektronikten ekonomiye, güzel sanatlardan işletme ve endüstri mühendisliğine, felsefeden bilgisayar mühendisliğine ve bilimin, edebiyatın, sahne sanatlarının daha birçok dalına uzanan, çok yönlü bir eğitim atmosferi sunmaktadır.

Vizyon: Dünya Standartlarında Bir Akademik Topluluk

Bilkent, bünyesinde Bilkent Üniversitesi, Uluslararası Bakalorya derecesi sağlayan ilk ve ortaöğretim kurumları, konservatuar ve tanınmış bir senfoni orkestrası bulunduran bir eğitim merkezidir. Bilkent için vizyonumuz, aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmak için gereken süreçleri ve en iyi uygulamaları gerçekleştirilebilecek dünya standartlarında öğrenciler, eğitimciler ve çalışanlardan oluşan bir akademik camia ile tanınmaktır:

İnsanoğlunun refahına yönelik faaliyetleri oluşturan, bunlara liderlik eden, katılan ve çözümler üreten, yarının küresel vatandaşlarını yetiştirmek ve

İnsanoğlumu geliştiren ve bir ulusun, bölgenin ya da dünyanın yaşam kalitesine katkıda bulunan sanat, fikir ve bilgi bütünlüğünü geliştirmek ve yaymak.

Bu vizyonu gerçekleştirmek, bu topluluğu oluşturan bireylere ve Bilkent'in başarısından yararlanacak paydaşlara bağlıdır. Bireyler ve paydaşlar, üniversiteyi ileriye taşıyacak kararlar ve eylemler için hep birlikte çalışacaktır.

Bu kapsamda Bilkent'in finansal açıdan bağımsız bir kurum olarak yoluna devam edebilmesi de öngörülmektedir. Stratejimizin önemli bir unsuru, Bilkent'in çoğunlukla kendi kaynaklarına dayanan, öncü bir üniversite olarak sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri

Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimleri

Ekim 1986'da 386 öğrenci ile eğitime başlayan Bilkent Üniversitesi bugün, 9 fakülte, 2 lisans düzeyinde yüksekokul, İngiliz Dili Yüksekokulu ve 3 lisansüstü Enstitü ile 13000'den fazla öğrenci büyüklüğüne ulaşmıştır^[1]. Üniversitede 72 farklı ülkeden çok sayıda uluslararası öğrenci ve değişim öğrencisi de eğitim görmektedir.

En son yayın ve araştırmaların ilk kaynağından, gecikmeksizin izlenebilmesi ve dünyadaki en iyi öğretim üyeleri arasından seçim yapılabilmesi amacıyla öğretim dilinin İngilizce olmasına karar verilmiş olup, öğretime bu şekilde devam edilmektedir.

Aşağıda, 2017-2018 akademik yılında üniversitedeki toplam program sayıları gösterilmiş olup, fakülte, yüksekokul ve enstitü bazında program listesi (Tablo-1) doküman ekinde yer almaktadır.

Birimler	Lisans	Y. Lisans	Doktora
Eğitim Fakültesi	1		
Fen Fakültesi	4		
Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	6		
Hukuk Fakültesi	1		
İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	4		
İnsani Bilimler ve Edebiyat			

Fakültesi	5		
İşletme Fakültesi	1		
Mühendislik Fakültesi	4		
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	2		
Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	3		
Uygulamalı Yabancı Diller Yüksekokulu	2		
Eğitim Bilimleri Enstitüsü		2	1
Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü		23	11
Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü		12	10
Toplam	33	37	22

Tablo-1-A

Lisans

Programları

Fakülte	Bölüm
Mühendislik Fakültesi	1 Bilgisayar Mühendisliği
	2 Elektrik ve Elektronik Mühendisliği
	3 Endüstri Mühendisliği
	4 Makine Mühendisliği
	5 Fizik
Fen Fakültesi	6 Kimya
	7 Matematik
	8 Moleküler Biyoloji ve Genetik
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	9 İktisat
	10 Psikoloji
	11 Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
İşletme Fakültesi	12 Uluslararası İlişkiler
	13 İşletme
Hukuk Fakültesi	14 Hukuk Fakültesi
Eğitim Fakültesi	15 Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği
İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	16 Amerikan Kültürü ve Edebiyatı
	17 Arkeoloji
	18 Felsefe
	19 İngiliz Dili ve Edebiyatı
	20 Mütercim-Tercümanlık
Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	21 İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
	22 İletişim ve Tasarım
	23 Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarisi
	24 Mimarlık
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	25 Grafik Tasarım
	26 Güzel Sanatlar
	27 Müzik
Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	28 Tiyatro
	29 Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri
Uygulamalı Yabancı Diller Yüksekokulu	30 İşletme Bilgi Yönetimi
	31 Turizm ve Otel İşletmeciliği
	32 Bankacılık ve Finans
	33 Muhasebe Bilgi Sistemleri

Tablo-1-B

Enstitü	Yükseklisans	Doktora
Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü		
Arkeoloji	1 Arkeoloji (Tezli)	
	2 İşletme (MBA) (Tezsiz)	
İşletme	3 İşletme (EMBA) (Tezsiz)	
	4 İşletme (MS) (Tezli)	1 İşletme
İktisat	5 İktisat (Tezli)	2 İktisat
	6 Enerji Ekonomisi ve Enerji Güvenliği Politikaları (Tezsiz)	
Tarih	7 Enerji Ekonomisi ve Enerji Güvenliği Politikaları (Tezli)	
	8 Tarih (Tezli)	3 Tarih
Uluslararası	9 Uluslararası İlişkiler	4 Uluslararası İlişkiler

İlişkiler	(Tezli)	10	Uluslararası İlişkiler ve Politikaları (Tezsiz)	
Hukuk		11	Ekonomi Hukuku (Tezsiz)	5 Özel Hukuk
		12	Özel Hukuk (Tezli)	6 Kamu Hukuku
		13	Kamu Hukuku (Tezli)	
Siyaset Bilimi		14	Siyaset Bilimi (Tezli)	7 Siyaset Bilimi
Mütercim Tercümanlık		15	Konferans Çevirmenliği (Tezsiz)	
Türk Edebiyatı		16	Türk Edebiyatı (Tezli)	8 Türk Edebiyatı
İletişim Tasarım		17	Medya ve Görsel Çalışmalar (Tezli)	
		18	Medya ve Tasarım (Tezli)	
İç Mimarlık ve Çevre Tasarım		19	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı (Tezli)	9 İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Müzik		20	Müzik (Tezli)	10 Müzik
		21	Müzik (Tezsiz)	
Psikoloji		22	Psikoloji (Tezli)	11 Psikoloji Psikoloji Bütünleşik
Felsefe		23	Felsefe (Tezli)	
Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü				
Fizik		24	Fizik (Tezli)	12 Fizik
Kimya		25	Kimya (Tezli)	13 Kimya
Matematik		26	Matematik (Tezli)	14 Matematik
Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji		27	Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji (Tezli)	15 Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji
Moleküler Biyoloji ve Genetik		28	Moleküler Biyoloji ve Genetik (Tezli)	16 Moleküler Biyoloji ve Genetik
Nörobilimler		29	Nörobilim (Tezli)	17 Nörobilim Nörobilim Bütünleşik
Bilgisayar Mühendisliği		30	Bilgisayar Mühendisliği (Tezli)	18 Bilgisayar Mühendisliği
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği		31	Elektrik ve Elektronik Mühendisliği (Tezli)	19 Elektrik ve Elektronik Mühendisliği
		32	Haberleşme ve Ağlar (Tezsiz)	
Endüstri Mühendisliği		33	Endüstri Mühendisliği (Tezli)	20 Endüstri Mühendisliği
Makine Mühendisliği		34	Makine Mühendisliği (Tezli)	21 Makine Mühendisliği
Mimarlık		35	Mimarlık (Tezli)	
Eğitim Bilimleri Enstitüsü				
Eğitim Programları ve Öğretim		36	Eğitim Programları ve Öğretim (Tezli)	22 Eğitim Programları ve Öğretim
Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi		37	Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi (Tezli)	

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/akademik/fakulte-ve-bolumler/>

Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimleri

Araştırma Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Birimleri

Avrupa Birliği, TÜBİTAK gibi kurumlar tarafından desteklenen projeler kapsamında pek çok öğrenciye lisansüstü çalışmaları için burs verilerek üniversitede yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katılmaları sağlanmakta ve bu sayede lisansüstü programları takip eden öğrencilere bilim insanı olma yolu açılmaktadır [1]. Lisansüstü programlar üç enstitü tarafından yönetilmektedir. Bu enstitüler;

- Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, ve
- Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü'dür.

Enstitülere göre yüksek lisans ve doktora programlarının dağılımı Tablo-1-B'de yer almaktadır.

Üniversitede kurulmuş olan araştırma merkezleri disiplinler arası araştırma ve geliştirme çalışmalarını özendirme ve desteklemektedir. Başlıca araştırma merkezleri aşağıda listelenmektedir:

- Ahmed Adnan Saygun Merkezi
- Akustik ve Sualtı Teknolojileri Araştırma Merkezi (BASTA)
- Dünya Sistemleri, Ekonomileri ve Stratejik Araştırmalar Enstitüsü
- İletişim ve Spektrum Yönetimi Araştırma Merkezi (İSYAM)
- Geçişteki Toplular Araştırma Merkezi (CRTS)

- Halil İnalçık Osmanlı Araştırma Merkezi
- Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü (UNAM)
- Nanoteknoloji Araştırma Merkezi (NANOTAM)
- Türk Edebiyatı Merkezi
- Türk Politikası ve Tarih Merkezi
- Ulusal Manyetik Rezonans Araştırma Merkezi (UMRAM)
- Aysel Sabuncu Beyin Araştırmaları Merkezi

Bilkent Teknoloji Transfer Ofisi (Bilkent TTO)

Bilkent Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi (Bilkent TTO) üniversite bünyesinde 1 Ekim 2013 tarihinde kurulmuştur. Dış Kaynaklı Projeler Ofisi, Proje Destek Birimi olarak TTO bünyesine alınmıştır. TÜBİTAK 1513 - Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı 2013 çağrısı kapsamında 36 farklı üniversite yarışmış ve Bilkent TTO desteklenmeye hak kazanan 10 üniversite arasında yer almıştır. TÜBİTAK Desteği 1 Ocak 2014 itibaren başlamış ve bu doğrultuda yapılanma çalışmaları başlatılmıştır.

Bilkent TTO, Bilkent Üniversitesi bünyesinde Akademik İşler ve Araştırmadan Sorumlu Rektör Yardımcılığı'na (Provost Ofis) bağlı bir birim olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu şekilde tüm bölüm ve araştırma merkezleriyle yakın işbirliği içinde ve entegre çalışması mümkün olmaktadır.

TTO birbirini besleyen 5 farklı modül kapsamında hizmetlerini sunmaktadır. Bu hizmetler:

1. Farkındalık, Tanıtım, Bilgilendirme ve Eğitim Hizmetleri,
2. Destek Programlarından Yararlanmaya Yönelik Hizmetler,
3. Üniversite Sanayi İşbirliği,
4. Fikri Sınai Hakların Yönetimi ve Lisanslama Hizmetleri ve
5. Girişimcilik ana başlıkları altında toplanmıştır.

Bilkent TTO tarafından, üniversite yönetiminin desteği ve onayı ile her yıl proje kapsamında gerçekleştirdiği dönemsel faaliyetlere ilişkin bilgiler, performans göstergeleri ve bunlara ilişkin ek dokümanlardan oluşan kapsamlı bir Faaliyet Raporu hazırlanır. Bu kapsamda bir sonraki yılın performans göstergelerini belirler ve TÜBİTAK'a sunulur. Bu planlama kapsamında yıl sonunda hem modül bazında geliştirilen stratejiler, iyileştirmeler ve gelişmeler, hem de belirlenen performans hedefleri ile uyum konusu gözden geçirilir.

TÜBİTAK program yürütücüleri, bağımsız proje hakemleri ve üniversite yöneticilerinin temsil ettiği bir değerlendirme toplantısı ile her yılın değerlendirmesi ve bir sonraki yılın planlaması paylaşılır.

Bilkent Cyberpark

Bilkent Cyberpark^[2], Bilkent Üniversitesi ve Bilkent Holding işbirliğiyle kurulan bir bilim ve teknoloji parkıdır. 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında faaliyet gösteren Cyberpark, firma sayısı, 100.514 m²'lik kapalı alanı ve bölgede gerçekleştirilen iş hacmi bakımından Türkiye'nin en büyük teknoparklarından biri olarak faaliyet göstermektedir.

Üniversite kampüsünde bulunan Cyberpark-teknopark sayesinde üniversitede yapılan araştırmaların hızla uygulamaya konulmasının yeni iş alanları açacağı ve aynı zamanda araştırmacılara ve üniversiteye getiri sağlaması beklenmektedir.

Bilkent Üniversitesi yeni mezun veya son sınıf öğrencileri tarafından yürütülen Ar-Ge projeleri, Bilkent Cyberpark tarafından değerlendirilmekte ve desteklenmesine karar verilen projelere Bilkent Cyberpark tarafından maddi katkı ve Kuluçka Merkezi'nde ofis alanı sağlanmaktadır.

Bilkent Üniversitesi Bölümleri ve Bilkent Üniversitesi Kariyer Merkezi işbirliğinde Cyberpark firmalarının eleman ve stajyer ihtiyaçları karşılanmaktadır.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/arastirma/>

[2] <http://www.cyberpark.com.tr/>

Araştırma Faaliyetinin Yürütüldüğü Birimleri

İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar

Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği^[1] ile hayata geçirilen Kurumsal Dış Değerlendirme süreci kapsamında, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından organize edilen bir değerlendirme takımı 15-18 Ekim 2017 tarihleri arasında üniversitemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret sonucu değerlendirme takımı tarafından iletilen Geri Bildirim Raporu'nda üniversitemizin kalite güvencesi sistemi hakkında genel olarak olumlu ifadeler kullanılmıştır. Fakat, kurumun güçlü yönlerinin yanında iyileşmeye açık bazı konuların olduğu da raporda belirtilmiştir. Geri Bildirim Raporu'nda yer alan değerlendirmeler doğrultusunda çalışmalar başlatılmış olup raporumuzun ilerleyen kısımlarında bu çalışmalara ilişkin detaylar sunulmaktadır. Geçtiğimiz yıl içinde iyileştirmeye yönelik olarak yaptığımız tüm çalışmaların listelenmiş bir özeti raporun Sonuç ve Değerlendirmeler bölümünde yer almaktadır.

[1]

<http://yok.gov.tr/documents/23233405/23540205/Y%C3%9CKSEK%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M+KAL%C4%B0TE+G%C3%9CVENCES%C4%B0%5b41-4b2d-a194-25842b4aa315>

İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar

2. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Kalite Politikası

Kuruluşundan bu yana, yenilikçi yaklaşımları ve çağdaş yapısı ile sadece Türkiye'de değil dünya çapında da örnek bir üniversite olma yolunda ilerlemekte olan Bilkent'in en temel hedefi, mükemmel öğretim kadrosu, araştırmacılar ve ziyaretçilerin yanı sıra en iyi öğrencileri çeken ve yarımın profesyonellerini, bilim insanlarını ve liderlerini eğiten, dünyaca tanınan bir üniversite olmaktır.

Bilkent Üniversitesi Stratejik Plan^[1] 20 Eylül 2017 tarihinde üniversite senatosu tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Stratejik Planlama çalışmaları kapsamında Bilkent Üniversitesi misyon ve vizyonu paydaşların geniş katılımı ile güncellenerek yeniden yayımlanmıştır.

Kalite Komisyonu, üniversitenin bireysel ve toplumsal ölçekte insana odaklanmak, en iyi insan kaynağını elde edip aramızda tutabilmek ve bu kişilerin potansiyellerine tam olarak ulaşmalarını sağlamak stratejisinden yola çıkarak kalite güvencesi çalışmalarına yön vermekte, gerek iç gerekse dış değerlendirme süreçlerinin yürütülmesinde görev almaktadır. Komisyon, iç paydaşların (akademik ve idari çalışanlar, öğrenciler) ve dış paydaşların (işverenler, mezunlar, meslek örgütleri, araştırma sponsorları, öğrenci yakınları) katılımını da sağlayarak, eğitim-öğretim ve araştırma-geliştirme faaliyetleri ağırlıklı, yönetim sistemini de kapsayan ölçme ve değerlendirme süreçlerini tanımlayarak sürekli iyileştirme prensibine dayanan kalite güvence sistemini (Şekil-1) oluşturduktan sonra yürütülmesini amacıyla gerekli planlamaları yapmaktadır.

Bilkent Üniversitesi Kalite Güvencesi Sistemi, Eğitim-Öğretim, Araştırma ve Geliştirme, Yönetim Kalite Güvencesi alt sistemlerinden oluşmaktadır.

Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sistemi, üniversitedeki programlara giren öğrencilerin belirli bir kalitenin üzerinde mezun olmalarını sağlamaya yöneliktir. Mezunların kalitesinin göstergesi, mezunların alanlarında öncelikli olarak tercih edilmesi ve mezun oldukları programların eğitim amaçlarıyla uyumlu işlere ve/veya yurtiçi ve yurtdışındaki prestijli lisansüstü programlara yerleşmiş olmasıdır. Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sisteminin üç önemli değerlendirme yöntemi mevcuttur. Bu yöntemlerden ilki, her programın Program Amaç ve Kazanımları doğrultusunda, paydaşların da katılımı sağlanarak sürekli izlenmesi ve iyileştirilmesi sürecidir. İkinci yöntem, her eğitim dönemi sonunda öğrenciler tarafından doldurulan "Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu" aracılığı ile yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmalarıdır. Bir diğer yöntem ise, öğretim elemanlarının akademik faaliyetlerine yönelik olarak doldurdıkları "Yıllık Değerlendirme Anketi" ve bu anketin eğitim kısmı ile ilgili değerlendirme süreçleridir. Periyodik olarak yapılan bu değerlendirmeler neticesinde ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim elemanı, ders ve program bazında iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Araştırma ve Geliştirme Kalite Güvencesi Alt Sistemi, üniversitenin öğretim üyelerinin alanlarında iz bırakmasını sağlamaya yöneliktir. Bu izin göstergesi, öğretim üyelerinin başkaları tarafından değer verilen ve yararlanılan kitaplar, kitap bölümleri, dergi makaleleri yazması, konferans bildirileri sunması, beğenilen sanat eserleri ve performanslar ortaya koyması, sergiler açması, olumlu eleştiriler alması, buluşlarına patentler verilmesi, yarışmalarda dereceler alması ve ödüllendirilmesi olarak sıralanabilir. Araştırma ve Geliştirme Kalite Alt Sisteminin en önemli değerlendirme yöntemi öğretim üyeleri tarafından doldurulan, "Yıllık Değerlendirme Anketi" aracılığı ile iletilen verilerin bölüm başkanlıkları, dekanlıklar ve Akademik İşler Rektör Yardımcılığı tarafından değerlendirilmesi ile gerçekleşen süreçtir. Öğretim üyelerinin Bilkent Üniversitesi amaç, ilke ve hedefleri doğrultusunda gerçekleştirdikleri akademik çalışmalarını gözden geçirilmektedir. Ayrıca, öğretim elemanlarının yürütülen araştırma projelerinin işleyişi Proje Değerlendirme Komitesi tarafından takip edilmektedir.

Yönetim Kalite Güvencesi Alt Sistemi, ilk iki alt sisteme yönelik idari ve fiziki altyapının hazır olmasını, sistemin bir bütün olarak ve yüksek verimlilikle işlerliğini sağlamaya yöneliktir. Bunun göstergesi, üniversitenin dünyadaki sıralamalarda üst sıralarda yer alması, öğrenciler tarafından öncelikli olarak tercih edilen bir üniversite, diğer bir deyişle üniversitenin kuruluş ve varoluşuna uygun bir konumda bulunuyor olmasıdır. İdari birimler her yıl Faaliyet Raporları hazırlayarak yönetime sunmaktadır. İdari ve Mali İşler Rektör Yardımcılığı tarafından her birimin performans değerlendirilmesi bu raporlar vasıtasıyla yapılmakta, gerekli görülen iyileştirme faaliyetlerine karar verilmektedir.

Üniversitenin Kafeteryalar Müdürlüğü ve Kütüphane yönetimi tarafından paydaş memnuniyetini ölçmek amacıyla anket uygulamaları yapılmaktadır. Yapılan anketlerin sonuçları değerlendirilerek bu birimlerde sürekli iyileştirme çalışmaları yürütülmektedir. Üniversite, kalite güvence çalışmaları kapsamında bu uygulamaları hizmet veren diğer idari birimleri de kapsayacak şekilde genişletmeye ve sonuçlarının faaliyet raporlarında yayımlanmasına yönelik çalışmalar planlanmaktadır.

Eğitim-Öğretim, Araştırma ve Geliştirme ve Yönetim Sistemi Kalite Güvencesi Alt Sistemleri, kurumsal performans göstergelerinin yıllık periyotlarla ölçülmesi, ölçümlerin analiz edilmesi, değerlendirilmesi, bu değerlendirmeler neticesinde alınacak önlemlerin ve/veya iyileştirme faaliyetlerinin-aksiyonların belirlenmesi, bu faaliyetlerin planlanması, izlenmesi ve alınan aksiyonların etkinliğinin tekrar gözden geçirilmesi suretiyle kurumsal çerçevede değerlendirilecektir.

Bu bağlamda kurumsal faaliyetler neticesinde ortaya çıkan performans verileri ile ilgili ölçümler her yıl Bilgisayar Merkezi tarafından hazırlanarak Kalite ve Akreditasyon Koordinatörlüğü'ne iletilecek; Koordinatörlükte gerekli analizler yapılarak Kurumsal Performans Değerlendirme Raporu hazırlanacaktır. Hazırlanan Kurumsal Performans Değerlendirme Raporu ile üniversitenin yıllık Faaliyet Raporu, Kalite Komisyonu tarafından değerlendirilecek; kurumun iyileştirmeye açık alanları, güçlü yönleri ve bir önceki değerlendirme sürecinde yapılması planlanan çalışmaların izlenmesi sonuçları ve yapılması planlanan çalışmalara ait planlamaların içerildiği bütünlük bir Kurumsal İç Değerlendirme Raporu hazırlanacaktır. Komisyon tarafından hazırlanan yıllık rapor Senato'ya sunulacak, Senato tarafından onaylanan rapor tüm paydaşlara ulaşması amacıyla yayımlanacaktır.

Üniversitedeki Mühendislik Fakültesi bünyesinde bulunan bölümlerin ABET, İşletme Fakültesi'nin ise AACSB International akreditasyon süreçlerinde yer alıyor olması nedeniyle kurumda program akreditasyonu ve dış değerlendirme deneyimi bulunmaktadır. Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri bölümü de ABET akreditasyonuna başarıyla çalışmalarına başlamıştır. Bu süreçler, tamamlanmış ilgili kuruluşların belirlediği standartlar çerçevesinde ilgili programların bulunduğu dekanlıklar, bölüm başkanları ve bölümlerde kurulan alt komisyonlar tarafından bir hiyerarşi içinde kurgulanmış ve yönetilmektedir. Bu programlar örnek alınarak diğer programlarda da benzer, Bologna sürecinde de tanımlanan, eğitim-öğretim kalite güvencesi alt sistemlerinin programların sürekli izlenmesi ve güncellenmesi alt sürecinin hayata geçirilmesi için planlamalara başlanmıştır.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/wp-content/uploads/sites/5/2017/08/BilkentUniversitesi-StratejikPlani.pdf>

Mükemmeliyet merkezi olma misyonunu benimseyerek, tüm bilimleri, teknolojiyi ve sanatı kapsayan bir öğrenme ve düşünsel ilerleme ortamı oluşturarak insanlığa hizmet etmek ve dünya barışını geliştirmek amacıyla kurulan Bilkent Üniversitesi, yenilikçi yaklaşımları ve çağdaş yapısı ile bu önceliğini ve tercihlerini yansıtmaktadır.

Kurumun misyon, vizyon ve hedefleri kurumsal duruşunu, önceliğini ve tercihlerini nasıl yansıtmaktadır?

Bilkent Üniversitesinin misyon ve vizyonu ile uyumlu, stratejik planda tanımlanan amaç ve hedefleri aşağıdaki gibidir:

Amaç 1 Dünya standartlarında kaliteli öğrenci yetiştirilmesi.

Hedef 1-1 İyi eğitilmiş profesyonellerin yetiştirilmesine yönelik olarak müfredatların sürekli iyileştirilmesi.

Hedef 1-2 Farklı kapasitelerdeki / yeteneklerdeki öğrencilerin bir arada eğitiminde başarıya ulaşılması.

Hedef 1-3 Öğrenme biliminden etkin ve sürekli olarak faydalanılması.

- Hedef 1-4 İleri eğitim öğretim programlarının bazı hedef alanları da içerecek şekilde geliştirilmesi.
- Hedef 1-5 Lisansüstü ve özellikle Doktora programlarının dünya standartlarına sahip kaliteli eğitim ve araştırma faaliyetlerinde sürekliliğin sağlanması; başarılı doktora öğrencilerinin ve doktoralı araştırmacıların (postdoc) Bilkent'e çekilmesi.
- Hedef 1-6 İngilizce yeterlik düzeyinin sürekli iyileştirilmesi.
- Hedef 1-7 Eğitimde etik düzeyinin artırılmasına yönelik etkin yöntemlerin geliştirilmesi.
- Hedef 1-8 Uluslararasılaşma faaliyetlerinin etkinleştirilmesi.

Amaç 2 Dünya standartlarında kaliteli öğretim elemanları ile çalışılması.

- Hedef 2-1 Farklı seviyelerde akademik tecrübeye sahip öğretim elemanlarının istihdamına yönelik bir programın geliştirilmesi. Hukuk Fakültesi öğretim elemanı istihdamında uluslararasılaşma tecrübesinin gözetilmesi.
- Hedef 2-2 Öğretim elemanı işe alım ve intibak süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik bir programın geliştirilmesi.
- Hedef 2-3 Akademik yöneticilik pozisyonlarının yeni-kuşak akademisyenlere fırsat tanıyacak şekilde düzenlenmesi.
- Hedef 2-4 Öğretim elemanlarının gelişimi, mentorlük ve destek süreçlerinin iyileştirilmesi.
- Hedef 2-5 Yıllık öğretim elemanı değerlendirme sürecinin iyileştirilmesi.
- Hedef 2-6 Öğretim elemanlarının terfi süreçlerinin iyileştirilmesi.
- Hedef 2-7 Öğretim elemanlarının ders yükleri ve servis faaliyetlerinin düzenlenmesi, adil dağılımı ve değerlendirilmesine yönelik bir programın geliştirilmesi.
- Hedef 2-8 Öğretim elemanlarının öğretim becerilerinin yeni yöntemler ve teknolojiler gözetilerek geliştirilmesi.

Amaç 3 Bilimde ve sanatta görünürlüğün artırılması.

- Hedef 3-1 Global problemlerin çözümünde yüksek-etkiye sahip araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi.
- Hedef 3-2 Araştırma ve eğitim merkezlerinin güçlendirilmesi ve sayılarının artırılması.
- Hedef 3-3 Uluslararası sanatsal faaliyetlere katkı ve katılımın artırılması.

Amaç 4 Üniversitenin organizasyon yapısının ve operasyonel süreçlerinin dünya standartlarına getirilmesi.

- Hedef 4-1 Üniversite yönetim şeklinde bazı merkezi yetkilerin Fakülte ve Bölümlere delegasyonuna imkan tanıyacak değişikliklere gidilmesi.
- Hedef 4-2 Bütçeleme süreçlerinin Fakülte ve Bölümlerin yetkilerini artıracak yönde iyileştirilmesi.
- Hedef 4-3 Araştırma projesi girişimlerinin ve ilgili destek alt yapısının geliştirilmesi.
- Hedef 4-4 Üniversite üst yönetim yapısının gözden geçirilmesi ve reorganizasyonu.
- Hedef 4-5 Üniversitenin kendi içinde ve çevresi ile iletişiminin geliştirilmesi.
- Hedef 4-6 Üniversite yerleşkesindeki yaşam koşullarının iyileştirilmesi.

Amaç 5 Toplumsal sorumluluk gereğinin yerine getirilmesi.

- Hedef 5-1 Toplumsal hizmet faaliyetlerinin çeşitliliğinin artırılması.
- Hedef 5-2 İş dünyası ile ortak faaliyetler gerçekleştirilmesi.
- Hedef 5-3 Mezunlarla ilişkilerin geliştirilmesi.
- Hedef 5-4 Üniversite faaliyetleri ve toplumsal duyarlılık projelerinin gerçekleştirilmesine destek sağlayabilecek bağış gelirlerinin artırılması.

Kurumun stratejileri ve bu stratejileriyle ilişkili hedefleri misyon ve vizyonu ile ilişkili midir?

Bilkent'te misyon farklılaşması odaklı yaklaşım benimsenmiş olup, mükemmeliyet merkezi olma misyonuna uygun olarak stratejik hedefler belirlenmiştir.

Kurumda misyon farklılaşması odaklı yaklaşım benimsenmiş midir?

Kurumsal kaynakların paylaşımında akademik birimlerin büyüklüğü, öğrenci sayısı, öğretim elemanı sayısı v.b kısıtlar göz önüne alınmaktadır. Birimler yönetsel açıdan eşit seviyede ele alınmaktadır.

Kurumsal kaynakların paylaşımında birimler arası denge nasıl kurulmaktadır?

Bilkent Üniversitesi, dünya standartlarında bir akademik topluluk yaratmak amacıyla daha ileriye en iyiye düsturu ile yola koyulmuştur. Üniversitenin kalite politikası, öğrencilerine en iyi eğitim fırsatlarını vermek ve yaratıcı çalışmaları ile hem Türkiye hem de Dünya toplumuna katkı sağlamak için gerekli eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim süreçlerini geliştirerek bu süreçlerin sürekli iyileştirilmesine yönelik mekanizmaları kurmak, iç ve dış paydaşların görüş ve gereksinimlerini bu mekanizmaların önemli bir unsuru olarak ele alarak, ulusal ve uluslararası eğitim standartlarını kurumsal kültür ile uyumlayarak uygulamaktır.

Kalite güvence mekanizmalarının kurulması ve sürdürülmesi için Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurumsal Değerlendirme Programı, Bologna süreci, Avrupa Standartları ve Yönergeleri (ASY/ESG) gerekleri temel alınmakta, çalışmalar Üniversite üst yönetiminin katılımıyla Kalite Komisyonu sorumluluğunda yürütülmektedir.

Kurumun tüm süreçlerini kapsayacak şekilde tanımlı ve ilan edilmiş bir Kalite Politikası bulunmakta mıdır?

Bilkent Üniversitesi Kalite Politikasının kurum içinde ve dışında tüm paydaşlarına yayılımını web sayfası aracılığı ile gerçekleştirmektedir.

<http://w3.bilkent.edu.tr/www/kalite-guvencesi/kalite-guvence-sistemi/>

Kurum Kalite Politikasını tüm paydaşlarına nasıl duyurmaktadır? Kurum içi ve dışında yayılımını nasıl sağlamaktadır?

Üniversite, kalite politikasında belirttiği, eğitim-öğretim, araştırma ve geliştirme ve yönetim alt sistemleri sürekli iyileştirme mekanizmalarının yürütülebilmesi amacıyla komisyonlar kurmuştur. Bu komisyonlar akademik ve idari birimlerde alt komisyonlar kurulması ve sorumlulukların tanımlanması yoluyla kalite yönetim faaliyetlerini yürüteceklerdir.

Kurumda Kalite Politikasının benimsendiğini gösteren uygulamalar nelerdir?

Bilkent Üniversitesi vizyonu Eğitimde Mükemmeliyet, Yaratıcı Faaliyetler ve Dünya Standartlarında bir kurum olarak tanımlanmıştır. Aynı şekilde, üniversitenin kalite politikası bu üç ana sürece odaklanarak eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim sistemleri başlıkları altında kalite yönetim ve sürekli iyileştirme süreçlerini işaret ederek hem amaca hem de standartlara uygunluk yönünde tercihini ortaya koymuştur.

Kalite Politikası kurumun tercihini yansıtmakta mıdır? (standartlara uygunluk, amaca uygunluk ya da her ikisi birlikte..vb)

Bilkent Üniversitesi Kalite Yönetim Sistemi, Üniversitesinin misyon ve vizyonu ile uyumlu, stratejik planda tanımlanan amaç ve hedefleri belirlemiştir. Bu hedefler doğrultusunda performans göstergelerini tanımlayarak ve belirli aralıklarla ölçümler yaparak PUKÖ döngüsünü çalıştırmayı planlamaktadır.

Stratejik Yönetim ile kurumda geçerli olan Kalite Yönetimi uygulamaları nasıl entegre edilmektedir? Bu entegrasyonun sürekliliği nasıl güvence altına alınmıştır?

Bilkent Üniversitesi Kalite Güvence Sistemini oluşturan alt sistemler arasında yer alan Yönetim Kalite Güvencesi Alt Sistemi kapsamında iç kontrol ve iç denetim gibi uygulamalara yönelik performans göstergeleri periyodik olarak ölçülecek ve gerekli değerlendirmeler yapılacaktır.

Kurumda uygulanan stratejik yönetim ile bütçe izleme, iç kontrol, iç denetim gibi uygulamalar nasıl entegre edilmiştir?

Bilkent Üniversitesinin misyon ve vizyonu ile uyumlu, stratejik planda tanımlanan amaç ve hedefleri belirlemiştir. İzlenmesi amaçlanan performans göstergelerini belirleme çalışmaları devam etmektedir.

Kurum stratejik planıyla uyumlu olarak izlemesi gereken performans göstergelerini tanımlamış mıdır? Bu göstergeleri nasıl izlemektedir? Göstergeler hangi birimleri (akademik, idari ve eğitim-öğretim, arge, topluma katkı) kapsamakta ve hangi seviyelere (bireysel) kadar inmektedir?

Bilkent Üniversitesi performans göstergelerinin belirlenmesinin ardından anahtar performans göstergelerini de belirleyerek gerekli ölçme-değerlendirme çalışmalarını gerçekleştirecek, PUKÖ döngüsünü işler hale getirecektir.

Kurum, izlediği performans göstergeleri içerisinde anahtar performans göstergelerini belirlemekte midir?

Bilkent Üniversitesi, 1984 yılındaki kuruluşundan bu yana, yenilikçi yaklaşımları ve çağdaş yapısı ile sadece Türkiye’de değil, dünya çapında da örnek bir üniversite olma yolunda ilerlemektedir. Bilkent’in en temel hedefi, mükemmel öğretim kadrosu, araştırmacılar ve ziyaretçilerin yanı sıra en iyi öğrencileri çeken ve yarımın profesyonellerini, bilim insanlarını ve liderlerini eğiten, dünyaca tanınan bir üniversite olmaktır. Üniversite, bireysel ve toplumsal ölçekte insana odaklanmak, en iyi insan kaynağını elde edip tutabilmek ve potansiyellerine tam olarak ulaşmalarını sağlamak amacıyla tüm uygulamalarında kalite odaklı olmuştur. Bilkent Üniversitesi, bu hedefleri doğrultusunda ilerleyerek ve stratejisinden de destek alarak dünyanın karşılaştığı çeşitli problemlerin çözümüne katkıda bulunmaya çalışmaktadır. Üniversite bu bağlamda, kuruluş amacı, tarihsel gelişimi ve kurumsal kültürene uyumlu kalite politikasını tanımlamış, politikası kapsamında kalite güvence süreçlerini belirlemiş ve uygulanması amacıyla gerekli örgütlenmeyi sağlamıştır.

Kurumun tarihsel geçmişi ve alışkanlıkları kalite güvence sistemi ile nasıl entegre edilmektedir?

Bilkent Üniversitesi uluslararasılaşma konusunda, stratejik planlama çerçevesinde stratejilerini belirlemiştir. Dünya standartlarında kaliteli öğrenci yetiştirilmesi stratejisi kapsamında uluslararasılaşma faaliyetlerinin etkinleştirilmesini hedeflemektedir. Değişik fakültelerde öğretim elemanı istihdamında uluslararasılaşma tecrübesinin gözetilmesi bu hedeflerden biridir. Aynı zamanda uluslararası sanatsal faaliyetlere katkı ve katılımın artırılması da hedeflenmektedir.

Kurum uluslararasılaşma konusunda bir strateji belirlemekte midir?

Uluslararasılaşma konusundaki performans göstergelerinin belirlenmesi amacıyla ilgili komisyonlarda çalışmalar devam etmektedir.

Kurum bu stratejisini başarmak üzere hedeflerini ve izlemesi gereken performans göstergelerini belirlemiş midir? Bu göstergeleri nasıl izlemektedir? Sonuçlarına göre neler yapılmaktadır?

Uluslararası protokoller ve işbirliklerinin sonuçları izlenmekte ve değerlendirilmesi ile ilgili performans göstergeleri belirlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Uluslararası protokoller ve işbirliklerinin sonuçları nasıl izlenmekte ve değerlendirilmektedir?

2. Yükseköğretim Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri

Bilkent Üniversitesi Kalite Komisyonu üyeleri, Yükseköğretim Kalite Kurulunun 15-18 Ekim 2017 tarihleri arasında gerçekleştirdiği değerlendirme ziyareti sonrasında ortaya çıkan gereklilikler doğrultusunda yeniden belirlenmiştir. Rektör, Genel Sekreter, kurumsal stratejinin geliştirilmesinden sorumlu Provost (Akademik İşlerden Sorumlu Rektör Yardımcısı) Yardımcısı, Fakülte temsilcileri, Yükseköğretim temsilcilerinden ve öğrenci temsilcisinden oluşan komisyonun çalışma usul ve esasları tanımlanarak yayımlanmıştır[1].

Yeniden oluşturulan Kalite Komisyonu öncelikli olarak, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim kalite güvence alt komisyonlarını kurarak bu alt sistemlerin, üniversitenin stratejik amaç ve hedeflerine dayanan kurumsal performans göstergelerinin/anahtar performans göstergelerinin, her fakülte ve idari birimden personelin ve öğrenci temsilcisinin katıldığı çalışma toplantıları neticesinde belirlenmesi çalışmalarına başlamıştır. Aynı zamanda Kurumsal İç Değerlendirme Raporu (KİDR) da bu toplantılarda ele alınarak gerekli güncellemeler ve değişiklikler yapılmaktadır. Bu çalışmalara devam edilmekte olup ilgili

çalışma takvimi hazırlanmaktadır.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/kalite-guvencesi/kalite-komisyonu-calisma-usul-ve-esaslari/>

Bilkent Üniversitesi Kalite Güvence Sistemi yukarıda şematize edildiği ve anlatıldığı şekilde tasarlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Kurumda tanımlı, periyodik olarak gerçekleştirilen ve sürekli iyileştirme bakış açısıyla yürütülen Kalite Yönetim süreçleri (sistemi, yaklaşımı, mekanizması vb.) bulunmakta mıdır?

Bilkent Üniversitesinde Kalite Komisyonunun yanı sıra, her bölümün programlarının gözden geçirilmesi ve izlenmesi amacıyla kurulan müfredat komiteleri vardır. Ayrıca bölümlerin ve fakültelerin paydaş görüş ve beklentilerini almak üzere kurdukları danışma kurulları kalite güvence çalışmalarının önemli unsurlarıdır. Tayin-terfi kurulu ve Engelli komitesi de üniversitenin kalite odaklı çalışma gruplarıdır.

Kalite komisyonunun yanı sıra, kuruma özgü kalite odaklı komisyon/danışma grupları bulunmakta mıdır?

Kalite Komisyonu toplantılarına ve alt komisyonların çalışmalarına kalite faaliyetlerinden sorumlu koordinatör ve ilgili idari birim yöneticileri de katılmaktadırlar. Kalite ve Akreditasyon Koordinatörlüğü, komisyon kararlarının uygulanması, birimler arasında koordinasyonun sağlanması ve gereksinim duyulan verilerin hazırlanarak analiz edilmesi ve raporlanması faaliyetlerini yürütmektedir.

Kurumda Kalite Yönetiminden sorumlu birim/birimler Kalite Komisyonu ile nasıl ilişkilendirilmektedir?

Bilkent Üniversitesinde kalite yönetimi faaliyetlerine tüm birimlerin katılımı alt komisyon çalışmaları ile gerçekleştirilmektedir. Eğitim-Öğretim, Araştırma-Geliştirme ve Yönetim Sistemi Alt Komisyonlarına ilgili birim temsilcileri katılmakta, birimlerin faaliyet alanına giren konularda komisyon ile birlikte çalışmaktadırlar. Aynı zamanda birim temsilcileri, birimlerindeki kalite güvence çalışmalarının koordinasyonunu sağlamaktadırlar.

Kurumda Kalite Yönetimi çalışmalarına tüm birimlerin katılımı/temsiliyeti nasıl sağlanmaktadır?

Bilkent Üniversitesi, daha önce bir bütün olarak 2010 yılında EUA (European Higher Education Area) dış değerlendirme sürecinden geçmiştir.

Mühendislik Fakültesi'ndeki dört bölümden üçü olan Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Endüstri Mühendisliği'nin lisans programları Accreditation Board for Engineering Technologies (ABET, <http://www.abet.org>) tarafından akredite edilmiş durumdadır. 2017 yılı sonbaharında bu üç bölüme ek olarak Makine Mühendisliği Bölümü lisans programını da ABET akreditasyonu değerlendirilme sürecinden başarıyla geçmiştir. 2018 yılı Ağustos ayı itibarıyla Mühendislik Fakültesi'ndeki tüm lisans programları akreditasyona sahip olacaktır.

Benzer bir biçimde İşletme Fakültesi'ndeki tek bölüm olan İşletme'nin, Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB, <http://www.aacsb.edu>) International tarafından lisans programı ve dört lisansüstü programı akredite edilmiş durumdadır.

Bilkent Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma Merkezi ISO:9001 belgesi ile kalite süreçlerini akredite etmiştir. Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi 6550 sayılı "Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun" kapsamında Araştırma Altyapıları Kurulu'nun kararıyla Yeterlik Belgesine sahiptir.

Kurumun geçmişten bugüne kadar geçirmiş olduğu ve devam eden kurumsal dış değerlendirmeler, program ve laboratuvar akreditasyonları, sistem standartları konusundaki deneyimleri nelerdir? Bu deneyimlerden öğretileri ve kazanımları nelerdir?

Yukarıda da değinildiği üzere, üniversitede kalite güvence sistemi oluşturulması çalışmalarını yürütmek üzere kurulan Kalite Komisyonu üyeleri üniversitenin farklı birimlerini temsil etmekte olup her üye kurum kalite kültürünün kendi biriminde yaygınlaştırılmasından sorumludur.

Kurum içinde kalite kültürünün yaygınlaşması ve benimsenmesi için neler yapılmaktadır?

Çalışanların kurum amaç ve hedeflerini benimsemesi ve çalışmalarını bu doğrultuda yürütmesi için çeşitli teşvik edici ve ödüllendirici mekanizmalar kullanılmaktadır.

Kurumdaki liderler çalışanların kurumun amaçları ve hedefleri doğrultusunda hedef birliğini nasıl sağlamaktadırlar?

Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sisteminin yukarıda detayları verilen üç önemli değerlendirme yöntemi mevcuttur. Gerçekleştirilen bu değerlendirmeler neticesinde ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim elemanı, ders ve program bazında iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sistem, kurumsal performans göstergelerinin yıllık periyotlarla ölçülmesi, ölçümlerin analiz edilmesi, değerlendirilmesi, bu değerlendirmeler neticesinde alınacak önlemlerin ve/veya iyileştirme faaliyetlerinin-aksiyonların belirlenmesi, bu faaliyetlerin planlanması, izlenmesi ve alınan aksiyonların etkinliğinin tekrar gözden geçirilmesi suretiyle kurumsal çerçevede değerlendirilecektir.

Eğitim-öğretim süreçlerinde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanıyor?

Araştırma ve Geliştirme Kalite Güvencesi Alt Sisteminin en önemli değerlendirme yöntemi öğretim üyeleri tarafından doldurulan , "Yıllık Değerlendirme Anketi" aracılığı ile iletilen verilerin bölüm başkanlıkları, dekanlıklar ve Akademik İşler Rektör Yardımcılığı tarafından değerlendirilmesi ile gerçekleşen süreçtir. Ayrıca, öğretim elemanlarınca yürütülen araştırma projelerinin işleyişi Proje Değerlendirme Komitesi tarafından takip edilmektedir.

Araştırma-geliştirme Kalite Güvencesi Alt Sistemi, kurumsal performans göstergelerinin yıllık periyotlarla ölçülmesi, ölçümlerin analiz edilmesi, değerlendirilmesi, bu değerlendirmeler neticesinde alınacak önlemlerin ve/veya iyileştirme faaliyetlerinin-aksiyonların belirlenmesi, bu faaliyetlerin planlanması, izlenmesi ve alınan aksiyonların etkinliğinin tekrar gözden geçirilmesi suretiyle kurumsal çerçevede değerlendirilecektir.

Araştırma-geliştirme süreçlerinde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanıyor?

Toplumsal katkı süreçlerinin PUKÖ döngüsü, Araştırma-Geliştirme Kalite Güvencesi Alt Sistemi kapsamında yapılmaktadır.

Toplumsal katkı süreçlerinde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanıyor?

Yönetim Kalite Güvencesi Alt Sisteminde PUKÖ döngüsü kurumsal performans göstergelerinin yıllık periyotlarla ölçülmesi, ölçümlerin analiz edilmesi, değerlendirilmesi, bu değerlendirmeler neticesinde alınacak önlemlerin ve/veya iyileştirme faaliyetlerinin-aksiyonların belirlenmesi, bu faaliyetlerin planlanması, izlenmesi ve alınan aksiyonların etkinliğinin tekrar gözden geçirilmesi suretiyle kurumsal çerçevede değerlendirilecektir.

Yönetim/idari süreçlerde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanmaktadır?

3. Paydaş Katılımı

Bilkent Üniversitesi, kalite güvence çalışmalarında iç paydaşların olduğu kadar, dış paydaşların da değerlendirmelerine önem vermektedir. Bu amaçla üniversite yönetimi tarafından 2013 yılından itibaren, dünyanın saygın üniversitelerinde başkan, başkan yardımcılığı veya rektörlük görevlerinde bulunmuş seçkin akademisyenlerden oluşan bir danışma kurulu oluşturularak, üniversitenin bütününe yönelik değerlendirmeler yapılmasını sağlanmıştır. Bu değerlendirme sonuçları üst yönetim tarafından ele alınarak, danışma kurulunun önerileri doğrultusunda bazı iyileştirme çalışmaları yapılmış olup, bazı çalışmaların da yapılması planlanmaktadır. Aynı yaklaşımla her fakülte bazında bir danışma kurulu oluşturulması için de Senato kararı alınmıştır.

Bilkent Üniversitesi, en önemli dış paydaşlarından biri olan mezunlarla ilişkilerini düzenlemek için bünyesinde Mezunlar Merkezi birimini oluşturmuştur. Mezunlar Merkezi [1] Öğrenci Dekanlığı'na bağlı olarak hizmet vermekte ve bu yıl 25. yılını idrak eden Bilkent Mezunlar Derneği (BİLMED) ile bazı konularda işbirliği yapmaktadır. Mezunlar Merkezi'nin en önemli fonksiyonu sayıları 45.000'e yaklaşan mezunların bilgilerini içeren bir veritabanı oluşturmak olmuştur. Bu amaçla bölümlerle yakın temasta olup mezun bilgileri oluşturulmakta ve LinkedIn gibi sosyal medya kullanılarak mezun bilgilerinin güncel kalması sağlanmaktadır. Mezunlarla ilgili bilgiler Mezun Veritabanında tutulmakta, kalite güvence ölçme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında gerekli bilgiler bu veritabanından sağlanmaktadır.

Bilkent Üniversitesi mezun ilişkilerini yeni bir boyuta taşımak, mezunların Üniversiteye aidiyet duygularını pekiştirmek amacıyla 2017-18 akademik yılında mezunların görüşlerini anlamak için bir çalışma başlatmıştır. Bu amaçla İstanbul'da faaliyet gösteren bir firma ile anlaşma yapılmış ve üç aşamalı bir proje tasarlanmıştır. Birinci aşamada firma elemanları Üniversite yöneticileri ile görüşmüşler ve bazı özelliklerini belirledikleri öğrenci gruplarıyla görüşme ve odak grup çalışması yapmışlardır. Bu aşamada mevcut öğrencilerin Üniversite'ye aidiyet duygularının nasıl geliştiği, akademik ve sosyal konularda öğrenci memnuniyeti araştırılmıştır. İkinci aşamada mezunlar arasında mezuniyet yılı ve bölümü göz önüne alınarak 500 kişilik bir örneklem oluşturulmuş ve bu mezunlar telefonla aranarak suretiyle aidiyet odaklı bir mülakat gerçekleştirilmiştir. Ayrıca mezunlar derneği (BİLMED) yöneticileri ile görüşmeler yapılmıştır. Son aşama Üniversite yöneticileri ile bir değerlendirme görüşmesi yapıp nihai raporun hazırlanmasıdır. Proje halen bu aşamadır.

Önemli bir dış paydaş ve üniversitenin kalitesinin göstergesi olan mezunlara fakülte/bölüm danışma kurullarında yer verilmekte, kendilerinden sağlanan geri bildirimler üniversitenin kurumsal ve program bazında sürekli iyileştirme faaliyetlerinde girdi olarak kullanılmaktadır.

[1] <http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/admin-unit/mezun/index.html>

Akademik ve idari çalışanlar ile öğrencilerin oluşturduğu iç paydaşlar ve mezunlar, işverenler, meslek örgütleri temsilcileri ve araştırma sponsorlarından oluşan dış paydaşlara eşit seviyede öncelik verilmektedir. Kalite güvence sisteminin oluşturulmasında ve uygulanmasında iç ve dış paydaş katkılarının benzer seviyelerde olması beklenmektedir.

Kurumda paydaş analizi nasıl yapılmaktadır? Kurumun paydaşları arasındaki önceliklendirmeyi nasıl belirlemiştir? Öncelikli paydaşları kimlerdir?

Kurum iç paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımı öncelikle Senato toplantılarında olmaktadır. Akademik birim yöneticileri, idari birim yöneticileri ve öğrenci konseyi başkanının katılımı ile gerçekleştirilen toplantılarda, iç paydaşların karar alma, değerlendirme ve iyileştirme süreçlerine katılımı sağlanmaktadır. Aynı zamanda Fakülte Kurullarında fakültelerin öğretim elemanları katılarak karar alma süreçlerinde etkin rol almaktadırlar.

Kurum iç paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımını nasıl, hangi ortamlarda ve hangi mekanizmalarla sağlamaktadır?

Bilkent Üniversitesi, web sayfası, sosyal medya hesapları, BAİS dahili e-posta bilgi sistemi ve Bilkent News periyodik dergisi aracılığı ile iç paydaşlarını kararlar ve uygulamalar konusunda bilgilendirmektedir.

Kurumdaki kararlar ve uygulamalar konusunda iç paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?

Bilkent Üniversitesi, iç paydaşlarının görüş ve önerilerini düzenli olarak almak amacıyla çeşitli mekanizmalar geliştirmiştir. Bunlardan biri öğrencilerin aldıkları her ders için doldurdukları Ders Değerlendirme Formlarıdır. Bir diğer uygulama öğretim üyelerinin doldurduğu Yıllık Değerlendirme Anketidir. Ayrıca, Kütüphane Müdürlüğü, Kafeteryalar müdürlüğü gibi idari birimler de paydaşlardan geri bildirim almak amacıyla anketler yapmaktadırlar. Bu faaliyetler ile ilgili detaylar ilgili bölümlerde anlatılmıştır.

Kurumda iç paydaşların görüş ve önerilerini almak üzere düzenli olarak kullanılan geri bildirim mekanizmaları nelerdir?

Üniversite dış paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımını Fakülte Danışma Kurulları ve Bölüm Danışma Kurulları aracılığıyla sağlamaktadır. Paydaşlardan alınan geri bildirimler bu süreçlerde girdi olarak kullanılmaktadır.

Kurum dış paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımını nasıl, hangi ortamlarda ve hangi mekanizmalarla sağlamaktadır?

Bilkent Üniversitesi dış paydaşlarını sosyal medya, basın ve üniversite web sitesi aracılığıyla bilgilendirmektedir.

Kurumdaki kararlar ve uygulamalar konusunda dış paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?

Bilkent Üniversitesi Fakülte ve Bölüm Danışma Kurulları aracılığı ile dış paydaşlarının görüş ve önerilerini almak üzere periyodik toplantılar yapılmaktadır.

Kurumda dış paydaşların görüş ve önerilerini almak üzere düzenli olarak kullanılan geri bildirim mekanizmaları nelerdir?

Kalite komisyonunda her akademik birimi temsilen bulunan üyeler, kendi birimlerinden edindikleri dış paydaş görüşlerini komisyon toplantılarında aktarmaktadırlar. Bu görüşler değerlendirme süreçlerinde göz önüne alınmakta ve çalışmalara girdi teşkil etmektedir.

Kalite komisyonu çalışmalarına dış paydaşların katılımı nasıl sağlanmaktadır?

Bilkent Üniversitesi, mezunlarla ilişkilerini yönetmek amacıyla bünyesinde Öğrenci Dekanlığı'na bağlı Mezunlar Merkezi birimini kurmuştur. Mezunlar Merkezi, mezunların bilgilerini içeren bir veritabanı oluşturmuştur. Bölümlerle birlikte mezun bilgileri derlenmekte, LinkedIn gibi sosyal medya aracılığı ile veya periyodik mesajlarla mezun bilgilerinin güncel kalması sağlanmaktadır. Veritabanı aracılığı ile oluşturulan bilgiler kurumsal değerlendirme süreçlerinde girdi teşkil etmektedir.

Mezunlarla ilişkilerin yönetilmesi amacıyla kurumda geçerli olan yaklaşım, süreç ve sistemler nelerdir? Bunlarla elde edilen geri bildirimler tüm süreçlerde nasıl kullanılmaktadır?

Bilkent Üniversitesinde öğrencilerin karar alma süreçlerine katılımı çeşitli kurullara öğrenci temsilcilerinin katılımı yolu ile gerçekleşmektedir. Senato ve Kalite Komisyonu toplantılarına öğrenci temsilcileri katılmakta, alt komisyonlarda görev almakta ve karar alma süreçlerine aktif olarak katılmaktadırlar.

Öğrencilerin karar alma süreçlerine katılımı hangi ortamlarda, hangi araçlarla ve mekanizmalarla sağlanmaktadır?

Yerel yönetimler ve kamu kuruluşları ile gerçekleştirilen projeler, toplantılar v.b. faaliyetler aracılığı ile karşılıklı olarak bilgi alışverişinde bulunmakta, kamusal sorunların çözümüne katkı sağlanmakta bu süreçlerde edinilen deneyimler ve bilgiler ile eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerine geri bildirimler

sağlanmaktadır.

Yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, ilgili bakanlıklar gibi kurumlar, kurumsal gelişime nasıl katkıda bulunmaktadır?

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

Bilkent, mezunlarının eğitilmiş uzmanlar olmasını hedeflemektedir. “Eğitilmiş”den kastedilen, mezunlarımızın İngilizce ve ana dillerinde fermiyonlardan Paganini’ye, ribonükleik asitten Rothko ve Shakespeare’e, yoksulluğa ve daha birçok küresel başlığa dair eleştirel düşünebilen ve fikir üretebilen kişiler olmalarını sağlamaktır. “Profesyonel” dendiği zaman ise seçtikleri alanlarda derin bilgi ve yetkinliğe sahip, problemleri saptayabilen ve çözebilen, daha önce karşılaşmadıkları konuları analiz edebilen, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen kişiler vurgulanmaktadır.

Öğrencilerin bu özellikleri geliştirebilmesine yönelik fırsatlar, ders programlarıyla bütünleşen birçok çekici platform aracılığıyla ve sınıf dışında öğrenmenin gerçekleştirildiği “resmi olmayan” programlarla sunulmaktadır. Sözü edilen ikinci yaklaşım; öğrenme, yaratıcılık, yenilikçilik, liderlik, işbirliği ve iletişim becerilerini kapsamaktadır.

Bu fırsatları desteklemek ve güçlendirmek için akademik kadroya öğrenme bilimi, öğretme becerileri, iletişim psikolojisi ve yenilikçi öğretim yöntemleri konusunda destek sağlanması amaçlanmaktadır. Geliştirilmiş altyapı, işbirliğine dayalı öğretim, bütünsel bilgi ve önemli problemlerin derslere ve ders programlarına dahil edilmesiyle birlikte eğitim fırsatları daha da kuvvetlendirilecektir. Seminerler, tartışma toplulukları ve profesyonel kulüp çalışmaları da yeni fırsatlara zemin hazırlayacaktır.

Başarının ölçütü, Bilkent Üniversitesi mezunlarının aranan mezunlar olması ve daha üst düzeylerdeki sorumluluk alanlarına ne kadar çabuk tırmandıkları olacaktır. Aynı derecede önem taşıyan bir diğer ölçüt ise Bilkent’in hem lisans hem de lisansüstü seviyede dünyanın farklı yerlerinden öğrencileri ve başarılı akademisyenleri çekebilme kapasitesidir.

Bilkent Üniversitesi kurulurken, misyonuyla da uyumlu olarak, her alana girmek ya da programa başlamak yerine, Türkiye’de sıkıntısı çekilen ve/veya beyin göçü nedeniyle yeterli beyin gücü bulunamayan özellikle yüksek teknoloji ve bilgi birikimi gerektiren sahalarda ve (sosyal bilimler dahil) temel bilimlerde bölümler/programlar açma hususunda stratejik yaklaşım benimsenmiştir. Öte yandan güzel sanatlar ve müzik konularında da benzer bir yaklaşımla programlar açılmıştır. Ülke açısından önemi çok büyük olduğu halde, lisans düzeyinde yeterli öğrenci ilgisi olmadığı düşünülerek, bazı konularda programlar geliştirilirken sadece lisansüstü düzeyde programlar dahil edilmiştir. Öğrencilerin tümünün burslu olduğu Türk Edebiyatı ve Tarih bölümlerinin yüksek lisans ve doktora programları buna en iyi örnektir. Bu programlara ek olarak Felsefe lisansüstü programlarının da açılmasına karar verilmiştir. Ülkede ortaöğretimde hissedilen iyi öğretmen ihtiyacını bir nebze olsun gidermek için yine yüksek lisans düzeyinde, tamamı burslu yeni nesil öğretmen yetiştirme programları hizmete sokulmuştur.

Bu stratejinin diğer bir boyutu da, en son yayın ve araştırmaların ilk kaynağından, gecikmeksizin izlenebilmesi ve de tüm dünyadaki en iyi öğretim üyeleri arasından seçim yapılabilmesi için öğretim dilinin İngilizce olarak seçilmesidir. Bilkent Üniversitesi amaç ve özellikleri ile yurt dışında bulunan çok sayıda Türk bilim insanının dikkatini çekmiş ve onları bünyesine katarak ülkeye tersine beyin göçünü sağlamıştır. Öğrencilerimiz ve mezunlarımız, yabancı bir dilde aldıkları eğitimde başarıyı yakalayabilmeleri, bilim ve sanat dünyasında ilerleyebilmeleri ve uluslararası bir kariyer elde edebilmeleri için ileri düzeyde İngilizce dil bilgisi ve becerileri ile donatılmaktadır. Öğrencilerden bölümlerinde öğrenim görebilmek için Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR)’ınca belirlenmiş en az B2 (Bağımsız kullanıcı) seviyesinde İngilizce dil bilgisi ve becerisine sahip olmaları beklenir. Ayrıca, öğrencilerin dil gelişimleri dört yıllık üniversite öğrenimleri boyunca müfredatlarında zorunlu ders olarak bulunan hem genel akademik hem de alan/bölümlerine yönelik özel akademik amaçlı çeşitli İngilizce dersleri ile desteklenmektedir.

Bilkent Üniversitesi’nde, Kuzey Amerika’daki üniversitelerde kullanılan sisteme benzer bir eğitim-öğretim sistemi vardır. Programlar, zorunlu ve seçmeli derslerden oluşur. Derslerdeki başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi için (laboratuvar, derse katılım, ara sınav, final sınavı, yazılı ödev, okuma ödevi, quiz, proje, sunum, gibi) birden çok bileşen kullanılır. Bütünlemenin olmadığı, ders geçmenin esas alındığı, zorunlu derslerin her iki yarıyı da açılmasına gayret gösterildiği, derslerin daha çok küçük dersliklerde verildiği, öğrencilerle öğretim elemanlarının yakın ilişki içinde bulunabildiği bir sistem benimsenmiştir.

Bilkent Üniversitesi’nde Bologna süreci kapsamında tüm derslerin öğrenci iş yüküne dayalı Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kredi değerleri belirlenmiştir^[1]. Lisans programlarında bulunan yaz stajı derslerinin de AKTS kredi değerleri belirlenmiş olup programların toplam iş yüküne dahil edilmiş durumdadır. Lisans programları minimum 240 AKTS, tezsiz yüksek lisans programları minimum 90 AKTS, tezli yüksek lisans programları minimum 120 AKTS, yüksek lisans üzerine doktora programları minimum 240 AKTS, lisans üzerine doktora programları minimum 300 AKTS kredisidir.

Bilkent Üniversitesi’nde eğitim programlarının çağdaş gelişmeleri izleyecek biçimde düzenlenmesi ve gözden geçirilmesi ile program içeriklerinin kaliteli bir biçimde öğrencilere aktarılabilmesi için üniversite çapında müfredatı Akademik İşler Rektör Yardımcılığı (AİRY) takip eder. Ayrıca her bölümde ilgili programları düzenleyen bir Bölüm Müfredat Komitesi bulunur. Programlara ait müfredatlar, Fakülte veya Yükseköğretim Kurulu’nda, lisansüstü düzeyde ayrıca Enstitü Kurulu’nda dönemsel olarak gözden geçirilir.

AİRY, üniversitedeki araştırma-geliştirme çalışmalarının değerlendirilmesi, atama ve yükseltmeler, akademik bütçenin düzenlenmesi ve birimlere aktarımı yanında üniversitenin eğitim politikası ve stratejisi ile ilgili konularla uğraşır. Bu bağlamda dekanlara, yükseköğretim ve enstitü müdürlerine programların müfredatları hakkında görüş bildirecek tavsiyelerini iletir.

Bölüm Müfredat Komiteleri ise en az üç öğretim elemanından oluşur. Belirli aralıklarla programlara ait müfredatları değerlendiren bir rapor hazırlayarak dekan, Enstitü veya yükseköğretim müdürüne sunar. Raporda müfredatın değerlendirilmesi, amaçlar ve geleceğe ilişkin planlarla varsa değişiklik önerileri yer alır. Dekan, Enstitü veya yükseköğretim müdürleri raporları kendi görüş ve önerileriyle birlikte AİRY’ye iletir.

Bilkent Üniversitesi’ndeki programların müfredatları, Bologna süreci kapsamında yapılan çalışmalar yardımıyla Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi (TYYÇ^[2]) tarafından ortaya konan ilgili ulusal alan yeterlilikleri gözetilerek düzenlenmiş, programların çıktıkları alan yeterlilikleriyle eşleşmiştir^[3]. Programları oluşturan derslerin öğrenme çıktıları, daha önce belirtilen ders değerlendirme bileşenleri yardımıyla ölçülmekte olup, program çıktılarını sağlamaya yönelik olarak düzenlenmiştir. Programların kazanımlarına ilgili bölümlerin web sayfalarından ulaşılabilir. Programların eğitim amaçları ve kazanımları belirlenirken iç paydaş olarak öğretim elemanları ve öğrencilerin, dış paydaş olarak mezunlar, işverenler, iş dünyası ve meslek örgütü temsilcileri, öğrenci yakınlarının katkıları dikkate alınmaktadır. Bu çalışmaların yürütülebilmesi için Fakültelevelerde danışma kurulları oluşturulmuştur. Amaç, mezunların bağımsız, çözümleyici ve eleştirel düşünebilen bireyler olarak hayat boyu öğrenmeyi sürdürebilmeleri ve bu yolla geleceğin yetkin, yaratıcı, geniş görüşlü, etik ve sosyal sorumluluk sahibi liderleri olarak insanlığın ilerlemesine katkıda bulunmalarınıdır.

Eğitim-öğretim faaliyetlerinde iyileştirmeye gidilmesine yönelik olarak rapor dönemi içinde başlatılan en önemli çalışmalardan biri, lisans müfredatlarının kredi toplamalarında görülen farklılıkların azaltılması amacıyla tüm müfredatların gözden geçirilerek gerekli düzenlemelerin yapılması olmuştur. Geçtiğimiz Ekim ayında üniversitemizi ziyaret eden Kurumsal Dış Değerlendirme Takımı’nın da dikkat çektiği üzere bazı müfredatlarımızda toplam AKTS kredi yükü, lisans programları için gerekli olan 240 AKTS kredisinin epey üzerindeydi. Hayata geçirilen yeni düzenlemelerle, tüm lisans programları için toplam AKTS kredisinin 240 krediyi birkaç krediden daha fazla aşılmasına özen gösterilmiştir.

Yeni müfredat düzenlemelerinde AKTS kredilerinin, gerektiği şekilde derslerin iş yüküne göre belirlenirken, aynı zamanda derslerin Bilkent kredisi ile uyumlu bir ilişki içinde olmasına da dikkat edilmiştir. Aşağıda, 1’den 10’a kadar değişen Bilkent kredilerinin her birine karşılık gelen AKTS kredisi gösterilmektedir.

Bilkent kredisi	AKTS kredisi
1	2.0
2	3.5
3	5.0
4	6.5
5	7.5
6	8.5
7	9.5
8	10.0
9	10.5
10	11.0

Sıfır Bilkent kredili dersler arasında yer alan GE250 kodlu “Üniversite Etkinlik Programı I” dersi tüm Lisans müfredatlarında yer almakta olup dersin AKTS kredisi 1 olarak belirlenmiştir. Diğer sıfır Bilkent kredili derslerin AKTS kredileri ise, derse sahip olan bölüm tarafından dersin toplam iş yüküne göre belirlenmektedir. Örneğin, tüm yaz stajı derslerinin Bilkent kredisi sıfırdır. Staj derslerinin AKTS kredisi, stajın süresine ve stajda öğrenciden beklenen işin getireceği yüke bağlı olarak ilgili bölüm tarafından belirlenmekte olup, Bilkent’in farklı programlarında 5 ila 8 AKTS arasında değişmektedir.

Bölüm müfredat komiteleri her ders için dersin koordinatör hocası ile beraber çalışarak dersin AKTS iş yükü formunu hazırlamaktadır. Ders için gereken iş yükünün dersi alan öğrenciler tarafından da değerlendirilmesini sağlamak amacıyla, dönem sonu Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formuna yeni bir soru eklenmiş ve bu soruda öğrenciye ders için haftada ortalama kaç saat çalıştığı sorulmuştur. Elde edilen anket sonuçlarının güncellenen iş yükü tabloları ile uyumlu olduğu gözlemlenmiştir.

[1] <https://blg.bilkent.edu.tr>

[2] <http://tyyc.yok.gov.tr>

[3] <https://blg.bilkent.edu.tr>

Üniversitede açılması düşünülen yeni bir program, ilgili Bölüm Müfredat Komitesi tarafından TYYÇ ulusal alan yeterlilikleri ve YÖK yönetmeliği gözetilerek hazırlanıp, Bölüm Başkanı tarafından ilgili Dekan’a veya Yüksekokul Müdürü’ne, lisansüstü programlar için ayrıca ilgili Enstitü Müdürü’ne iletilir. Açılma önerisi kararı ilgili Fakülte/ Yüksekokul veya Enstitü Kurulu’nda alınan ve AİRY’ye ulaşan taslak program, şekil, içerik, altyapı ve öğretim kadrosu gerekleri açısından değerlendirilir. Olumlu bulunan taslak öneri, görüşülmek üzere Senato gündemine alınabilmesi için Rektör’e iletilir. O aşamada olumlu olarak değerlendirilemeyen taslak öneri, gözden geçirilmek üzere gerekçeleriyle birlikte Fakülte, Yüksekokul veya Enstitü’ye iletilir. Senato’da kabul edilen yeni program açma önerisi, değerlendirilmek üzere Mütevelli Heyet’e iletilir. Senato’da olumlu değerlendirilemeyen yeni program açma önerisi, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için AİRY’ye iletilir. Mütevelli Heyeti’nde kabul edilen yeni program açma önerileri yazıyla YÖK’e bildirilir. Üniversitede var olan bir programın müfredatında yapılacak değişiklikler, Mütevelli Heyeti süreci hariç, yukarıdaki anlatılan sıradaki işlemlerin gerçekleşmesi ile hayata geçmektedir.

Kurumda eğitim-öğretim programları nasıl tasarlanmaktadır? Bu sürecin sürekliliği nasıl güvence altına alınmıştır?

Yeni bir program tasarımı için gerekli hazırlıkları yapan müfredat komitesi, ilgili bölümün öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Bölümün diğer öğretim elemanlarının program hakkındaki görüşleri de komite tarafından göz önüne alınmaktadır. Danışmanlar Kurulu toplantıları aracılığı ile dış paydaş görüşleri de program tasarımlarına yansıtılmaktadır. Program tasarımının nihai halini almasına Senato üyeleri katkıda bulunmaktadır.

Programların tasarımında paydaş görüşleri hangi yöntemlerle alınmaktadır? Bunlar program tasarımlarına nasıl yansıtılmaktadır?

Program tasarımında ilgili bölümün öğretim üyeleri tasarım çalışmasının her aşamasında yapılan toplantılar aracılığıyla bilgi sahibi olmaktadır. Tasarım çalışması sonuçlandığında ise diğer öğretim üyeleri, öğrenciler ve dış paydaşlar yeni program hakkında bilgilendirilmektedir. Bilgilendirme üniversitenin çeşitli iletişim araçları ile gerçekleştirilmektedir.

Tasarlanan programlar konusunda paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?

Yüksek Lisans ve Doktora seviyesinde tez çalışmasının yanı sıra araştırmaya yönelik çeşitli ders projeleri ve seminerlerle öğrencilere araştırma yetkinliği kazandırılmaktadır. Bu seviyelerdeki öğrencilerin çalışma konuları ilir ilgili yurtiçi/yurtdışı konferans ve araştırma amaçlı ziyaretleri çeşitli fonlarla desteklenmektedir. Lisans seviyesinde ise, araştırmaya yatkınlığı olan öğrencileri teşvik etmeye yönelik olarak bazı bölümlerin Lisans müfredatlarında araştırma derslerine yer verilmiştir. Ayrıca, öğretim üyelerinin araştırma projelerinde Lisansüstü öğrencilerin yanında Lisans öğrencileri de görev alabilmektedir.

Eğitim-öğretimin her seviyesinde öğrencilere araştırma yetkinliğini kazandırmak üzere projelerle desteklenen faaliyetler bulunmakta mıdır?

Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora seviyelerindeki öğretim programları için hazırlanmış olan müfredat ve ders bilgileri ile programların eğitim amaçları ve kazanımları ilgili bölümün web sayfasının yanı sıra üniversitenin basılı ve online kataloğunda, üniversitenin akademik ve öğrenci işlerinin çevrimiçi uygulaması olan STARS sisteminde (<https://stars.bilkent.edu.tr>) ve Bologna Bilgi Sistemi web sayfasında (<https://blg.bilkent.edu.tr/>) yayımlanmaktadır.

Her seviyede öğretim programı için hazırlanmış olan program ve ders bilgi paketleri ile programların eğitim amaçları ve kazanımlarının kurum içinde/dışında hangi ortamlarda/araçlarla paylaşılmaktadır?

Yukarıda da değinildiği gibi, üniversitemizdeki programların müfredatları, Bologna sürecine uyum çalışmaları kapsamında Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi (TYYÇ) tarafından ortaya konan ilgili ulusal alan yeterlilikleri gözetilerek düzenlenmiş, programların çıktılarını alan yeterlilikleriyle eşlenmiştir.

Programların yeterliliklerinin TYYÇ ile uyumu nasıl sağlanmıştır?

Lisans programlarında yer alan staj dersleri için programdaki diğer tüm derslerde olduğu gibi öğrenci iş yükü tabloları hazırlanmış ve iş yüküne dayalı Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kredi değerleri belirlenmiştir. Staj derslerinin AKTS kredi değerleri programların toplam iş yüküne dahil edilmiş durumdadır.

Programlarda öğrencilerin yurt içinde ve yurt dışındaki iş yeri ortamlarında gerçekleşen mesleki uygulama/alan çalışması ve stajlarının iş yükleri programlara nasıl yansıtılmaktadır?

2. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

Üniversitenin, Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sisteminin, programların eğitim amaçlarını sağladığının, program çıktılarının ulaşıp ulaşılmadığının ve eğitim-öğretim süreçlerinin üniversite amaç ve misyonuna uygun olarak yürütüldüğünün izlenmesi için gerekli süreçleri tanımlanmıştır.

Üniversitenin Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sistemi, programların eğitim amaçlarını sağladığının, program çıktılarının ulaşıp ulaşılmadığının ve eğitim-öğretim süreçlerinin üniversite amaç ve misyonuna uygun olarak yürütüldüğünün izlenerek teyit edilmesi için gerekli süreçleri tanımlamayı amaçlamaktadır.

Bologna süreci kapsamında tanımlanan, her programın amaç ve kazanımları doğrultusunda, paydaşların da katılımı sağlanarak sürekli izlenmesi ve iyileştirilmesi süreci öncelikle akredite olan bölümlerde yürütülmektedir. Diğer bölümlerin de program eğitim amaçlarını ve program kazanımlarını periyodik olarak ölçme, değerlendirme ve ihtiyaç duyulan değişiklikler ile iyileştirme çalışmalarını yürütmek üzere mekanizmaları oluşturulmaktadır.

Her eğitim dönemi sonunda öğrenciler tarafından doldurulan “Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu” aracılığı ile yapılan ölçme ve değerlendirme süreciyle öğretim elemanlarının akademik faaliyetlerine yönelik olarak doldurdıkları “Yıllık Değerlendirme Anketi” ve bu anketin eğitim kısmı ile ilgili değerlendirme süreçleri eğitim-öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla kullanılan mekanizmalardır.

Bu değerlendirme mekanizmaları neticesinde ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim elemanı, ders ve program bazında iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Değerlendirme faaliyetleri bölümlerde başlamakta olup, değerlendirme sonuçları ve paydaşlardan gelen geri bildirimler dikkate alınarak bölüm kurulunda görüşülen konular ve alınan kararlar Fakülte/Yüksekökol Kurulu’na iletilmektedir. Bazı konuların daha ayrıntılı çalışılması gerektiğinde, Bölüm veya Fakülte/Yüksekökol bazında öğretim elemanlarının oluşturduğu alt komisyonlar aracılığıyla daha ayrıntılı inceleme yapılmakta ve raporlar hazırlanmaktadır. Bu şekilde bir ön hazırlıkla Fakülte/Yüksekökol Kurulu’na iletilen konu hakkında alınan kararlar ve getirilen öneriler, gerektiği zaman AİRY’de taraflarla birlikte değerlendirilip üniversitenin stratejik hedefleri doğrultusunda uygulamaya dönüştürülmektedir. Müfredat değişikliği gerektiren öneriler Senato’ya taşınmakta ve orada görüşülmektedir. Yeni program açılması konuları ayrıca Mütevelli Heyeti’nde gündeme alınmaktadır.

Gözden geçirme faaliyetleri bir akademik yıllık sürelerde yapılmakta olup, her bir yarıyıl için ders ve öğretim elemanı değerlendirmelerinin tetiklediği ayrı daha kısa aralıklı gözden geçirme dönemleri de olabilmektedir. Eğitim-öğretim planları da normal olarak bir yıllık süreler için yapılmakta olup, bir sonraki akademik yıla ait öğretim elemanı alımları yaz ayları içinde ilgili Bölüm Başkanı ve Dekan/Yüksekökol Müdürü ile AİRY’de görüşülüp karara bağlanmaktadır.

Bilkent Üniversitesi’nde yürütülmekte olan programların eğitim-öğretim hedeflerinin yeterliliği mezunlara yurtiçi ve yurtdışı firmalar tarafından sağlanan iş olanakları ve yurtdışındaki saygın üniversiteler tarafından mezunlara teklif edilen yüksek lisans ve doktora bursları ile kanıtlanmıştır. Ayrıca Mühendislik ve İşletme fakültelerindeki programların yurtdışı akreditasyon kurumları tarafından incelenerek akredite edilmiş olmaları da eğitim hedeflerinin yeterli ve uluslararası olduğunu göstermektedir.

Programların eğitim amaçları ve öğrenme çıktılarına ilişkin taahhütleri bunları yayımlayarak ve değerlendirme süreçlerinde gerçekleştiklerini belgeyerek güvence altına alınacaktır.

İngilizce Hazırlık Programı

Raporda daha önce de bahsedildiği üzere, Bilkent Üniversitesi eğitim stratejisinin bir boyutu olarak öğretim dili İngilizce olarak seçilmiştir. Öğrencilerden bölümlerinde öğrenim görebilmek için Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR)’ınca belirlenmiş en az B2 (Bağımsız kullanıcı) seviyesinde İngilizce dil bilgisi ve becerisine sahip olmaları beklenir. Ayrıca, öğrencilerin dil gelişimleri dört yıllık üniversite öğrenimleri boyunca müfredatlarında zorunlu ders olarak bulunan hem genel akademik hem de alan/bölümlerine yönelik özel akademik amaçlı çeşitli İngilizce dersleri ile desteklenmektedir.

İngilizce eğitimin önemli bir strateji olarak benimsenmesi özellikle hazırlık programının kalitesinin sağlanmasına yönelik çalışmaları önemli hale getirmiştir. Bu amaçla uygulanmakta olan kalite sistemi aşağıda verilmiştir.

İngilizce Hazırlık Programı Kalite Güvencesi Sistemi:

1. Öğrenci Çıktıları

1. 277 sayılı İngilizce Hazırlık Programı Müfredatında her düzeyde ve hazırlık programı sonunda öğrencilerin aşağıdaki alanlarda hangi bilgi ve becerilere sahip olması gerektiği ‘öğrenci çıktıları’ olarak listelenmiştir.

1. 4 Ana Dil Becerisi

- Okuma
- Yazma
- Dinleme
- Konuşma
 - 1. Dil Bilgisi
 - 2. Telaffuz Becerisi
 - 3. Kelime Bilgisi
 - 4. Çok Yönlü Gelişim (Whole-person development)
- Akademik beceriler
- Kişisel gelişim (zaman yönetimi, çalışma becerileri, vb.)
- Hedeflenen öğrenci özellikleri (açık fikirlilik, risk alabilme, vb.)
- Sosyal sorumluluk (farkındalık, tolerans, kültürel anlayış, vb.)

1. Her düzey ve hazırlık programı sonu çıktıları CEFR (Avrupa Birliği Ortak Dil Çerçeve Programı) düzeylerine göre belirlenmiş ve program sonu çıktıları CEFR B2 düzeyine bağlanmıştır. Eylül 2017’de ilki uygulanan içerikten dolayı 2017-2019 yıllarını kapsayan yeterlik sınavını CEFR B2 düzeyine bağlayan çalışma halen devam etmektedir.

1. Tüm öğrenci çıktı beklentileri Hazırlık Programı öğrencileri ile Elektronik Öğrenme Platformlarında detaylı olarak paylaşılmaktadır. Hazırlık programı tüm düzey ve bölüme geçince alınacak 2 temel zorunlu İngilizce dersinin 4 ana dil beceri çıktıları posterler halinde tüm hazırlık programı sınıf duvarlarında yine öğrencilerle paylaşılacaktır.

1. Hazırlık Programı Müfredatı

Belli aralıklarla değişen şart ve ihtiyaçlara uyum sağlamak amacı ile revize edilen 277 sayılı İngilizce Hazırlık Programı Müfredatı aşağıdaki ana konuları içermektedir.

- Müfredat hazırlama felsefesi
- Her düzeyde her beceri ve bilginin öğretilmesi için gerekli metodolojik yaklaşım ve yöntemleri
- Her düzey ile her beceri ve bilgi alanı için ayrı ayrı detaylandırıcı tablolar
- Çok yönlü gelişim

- Anadil kullanmama politikası ile ilgili açıklamalar
- Düzey bazında öğrenilmesi hedeflenen kelime listeleri

Müfredattaki düzeyler CEFR'a göre aşağıdaki gibi gruplandırılmıştır:

Temel Düzey A1- A2

Orta Öncesi Düzey A2 +

Orta Düzey B1

Orta Üstü Düzey B1+

Bölüm Öncesi Düzey B2

Müfredatın günlük bazda kullanılması ile ilgili yaklaşımlara örnekler:

*Öğretim görevlileri ve müfredat uzmanları kullanılacak basılı ve elektronik ders kaynaklarının seçiminde müfredata uygunluk aramakta ve seçim sırasında müfredat ve kaynak içeriği eşleşmesini tablolar aracılığı ile yaparak buna dayalı kararlar vermektedirler.

*Ders materyali hazırlığı sırasında öğretim görevlileri hazırladıkları materyalin müfredata uygunluğunu akran ve birim başkanı geri bildirim sayesinde sağlarlar.

1. Hazırlık Programlarında Öğrenci Ölçme ve Değerlendirme

1. Kurumda öğrenci ölçme ve değerlendirmenin sağlıklı yapılabilmesi için bir Sınav Hazırlama Birimi (SHB) bulunmaktadır

1. SHB bütün sınavların (Ara sınavlar, düzey bitirme ve yeterlik sınavı) teknik özelliklerini detaylı olarak belirlemektedir.

1. Her düzeydeki her sınav türü için aşağıdaki bilgileri içeren detaylı sınav "Teknik özellikleri" bilgisi bulunmaktadır.

- Sınavın amacı
- Sınav hazırlama yaklaşım teorisi
- Öğrenci profili
- Sınavın düzeyi
- Sınavın bölümleri ve puan ağırlıkları
- Notların bildirilme şekli
- Minimum başarı düzeyinin belirlenmesi
- İtiraz sonucu yeniden değerlendirme politikası
- Sınav geçerlilik çalışma yaklaşımı
- 1. Her bölüm ve soru tipinin teknik özellikleri (soru sayısı, çoktan seçmeli, açık uçlu, metin kaynakları, gereken kelime bilgi veya yapı bilgisi, yönergeler gibi) bilgileri içerir.

1. Sınav hazırlayan SBH üyeleri aşağıda örnekleri verilen alanlarda düzenli iç ve/veya dış eğitimler alır ve tüm beklentiler her sınavın teknik özellikleri kitapçığında detaylı olarak tanımlanır.

- Sayfa düzeni bilgileri
- Sınavlarda kullanılacak yönergeler
- Dinleme sınavları kayıt yönergeleri
- Metin seçimi vb.
- 1. Programın her düzey içi ve sonu ile program sonu öğrenci çıktılarının müfredat hedefleri doğrultusunda doğru ölçme adına her düzeyde tüm beceriler için detaylı bir 'Ölçme ve Değerlendirme Matrisi' vardır. Matris her düzeyde ilgili becerilerin hangi yöntem (ara sınav, portföy, düzey sonu sınavı vb.) ile değerlendirileceğini belirtir
- 2. Sınavlar SHB tarafından sadece parmak izi ile giriş yapılabilen, içeriye cep telefonu dahil hiçbir cihazın giremediği, internet bağlantısının bulunmadığı korumalı sınav hazırlama merkezinde yazılır ve basılır.
- 3. Sınavlarda, tekrar kullanılan bölümler programdaki değişiklikler doğrultusunda gözden geçirilir ve revize edilir, yeni yazılan bölümler programın en güncel halini kapsayan şekilde hazırlanır.
- 1. SHB herhangi bir sınavın yöntem veya içeriğinin 'teknik özellikler'ini değiştirdiğinde sınavı öğrencilere vermeden önce hedef öğrenci grubu öğretim görevlilerinden geri bildirim alınır, ve benzer öğrenci grupları üzerinde sınavı test eder. Alınan geri bildirimlere göre gerekli değişiklikleri yapar.
- 2. SHB değerlendirme yapacak öğretim görevlilerine eğitimler verir.
- 1. Kuruma yeni katılan her öğretim görevlisi, ders vermeye başlamadan önce SHB tarafından verilen oryantasyona katılır. Söz konusu oryantasyonda, öğretim görevlilerine kurumun sınav ve notlama politikası ve süreci hakkında bilgi verilir. Oryantasyonda amaç öğretim görevlileri arasında değerlendirmede uyumu yakalamaktır. Sınav bütünlüğünü korumak için SHB tarafından alınan önlemler ve sınav güvenliğini sağlamak için öğretim görevlilerine düşen yükümlülükler de bu oryantasyonun bir parçasıdır.
- 2. Kurumun diğer öğretim görevlileri ise her sınavdan önce ve/veya sonra yüz yüze ya da sanal iletişim yolları ile sınavlar hakkında bilgi alışverişinde bulunurlar.
- 3. Her sınav için sınavda gözetmenlik yapacak öğretim görevlileri için detaylı sınav gözetmen kitapçığı hazırlanır ve sınav öncesi gözetmenlerle paylaşılır. Kitapçıkta sınav uygulaması ile ilgili yönergeler, sınavın belli bölümleri öncesi ve sonrasında öğrencilerle paylaşılacak yönlendirmeler gibi sınavın doğru uygulanmasını sağlayacak önemli bilgiler içerir.
- 4. Sınavı notlandırarak öğretim elemanları arasındaki güvenilirliği (reliability) sağlamak için SHB değerlendirme başlamadan önce öğretim elemanlarına "standardizasyon" ("standardization") seansları düzenler, tutarsız/birbiriyle çelişen/değişken notlama yapan öğretim elemanlarını saptayıp, tekrar notlama eğitimi verir.
- 5. Değerlendirmenin, güvenilir notlama yapan öğretim elemanlarınca yapılması sağlanır. Öğretim elemanlarının notlarının ne kadar güvenilir olduğunu görmek için öğretim elemanlarının verdikleri notların karşılaştırmaları yapılır, notlamada dalgalanma gösteren öğretim elemanları özel standardizasyon eğitimine alınır.
- 3. Özellikle 'kompozisyon notlandırma' gibi açık uçlu değerlendirmenin güvenilirliğini arttırmak için aynı sınav kâğıdı en az 2 farklı öğretim elemanı tarafından değerlendirilir ve notlar karşılaştırılır. Eğer notlar arasında tutarsızlık olursa üçüncü bir öğretim elemanı tarafından tekrar değerlendirilir. Ayrıca, aynı bölümü değerlendiren öğretim görevlileri arasında bireysel ve bireyler arası güvenilirlik hesaplanmaktadır.
- 4. Aynı sınav, farklı yıllarda farklı gruplarda kullanılacaksa sınavlar arasındaki denkliliği sağlamak için gerekli istatistikî değerlendirmeler yapılmaktadır.
- 5. Her dönem başında her sınavın bölümleri, süreleri ve soru türleri ile ilgili bilgiler öğrencilerle paylaşılmaktadır. Değerlendirme sonuçları açıklandıktan sonra, sınav sonuçları ile ilgili öğrencilere geri bildirim yapılır, öğrenciler, doğru ve yanlış cevaplarını görebilir.
- 6. Öğrenciler hazırlık programı mezuniyetlerine karar veren kurumsal İngilizce Yeterlik sınavının CEFR B2 seviyesinde ölçtüğü dış ölçütlerle değerlendirilir.

3.7.1CEFR uzmanları ile yakın çalışarak hazırlık programı sonunda verilen İngilizce Yeterlik Sınavı'nın CEFR B2 seviyesine ilişkilendirme çalışması yapılır ve çalışmanın sonuçları yayımlanır.

3.7.2İngilizce Yeterlik Sınavı'nın CEFR B2 seviyesinde ölçtüğünün doğrulanması, güvenilirlik ve geçerliği ispatlanmış benzer dış sınavlar (TOEFL, IELTS vb) ile her iki snava da kısa bir zaman dilimi içerisinde girmiş öğrenci notları karşılaştırılarak yapılır. Örneğin,

- Ocak 2014’de aralarında 2 haftadan az olacak şekilde İngilizce Hazırlık Programı’nın en üst düzeyi olan Bölüm Öncesi düzeyde okuyan 181 öğrenci hem üniversitenin İngilizce yeterlik hem de ETS TOEFL IBT sınavlarını aldı.
- Öğrenciler ilk önce TOEFL IBT sınavı, 12 gün sonra, TOEFL IBT sınav sonuçları henüz açıklanmamışken Bilkent Üniversitesi İngilizce Yeterlik sınavına girdiler.
- Korelasyon çalışması her iki sınavın tüm bölümlerine girmiş ve tamamlamış olan (TOEFL IBT’de 4 bölüm, Bilkent Üniversitesi İngilizce Yeterlik Sınavı’nda 5 bölüm) 181 öğrencinin sonuçları kullanılarak yapılmıştır.
- 2 uçlu Pearson Korelasyon analiz sonuçları iki sınav arasında .808 ($p<0.01$) gibi çok yüksek bir korelasyon bulmuştur.
 1. Sınavların kalitesinin değerlendirilerek geliştirilebilmesi amacıyla özellikle öğrencilerin hazırlık programını bitirmeleri konusundaki kararı belirleyecek kurumsal sınavların madde analizi yapılır. İlgili sınavlardaki her madde için zorluk ve madde ayrıcalığı ölçümleri yapılır, ve sınavın güvenilirliği ölçülür. Madde analizi sonucu düzgün çalışmayan sorular daha sonra kullanılmadan önce revize edilir ve doğru istatistikler elde edildiğinde soru havuzuna eklenir.
 2. Yapılan madde analizi sonucunda hatalı olduğu belirlenen sorular değerlendirilmeden çıkarılır.
 3. Öğrencilerin hazırlık programı bitiminde aldıkları İngilizce Yeterlik Sınavı puanları ile ilk akademik dönem ve ilk sene sonu ortalamaları (GPA) ve Bölüm İngilizce derslerinden aldıkları notlar arasındaki korelasyon çalışmaları tüm öğrenciler ve farklı fakülte ve bölümler için yapılır. Diğer bir deyişle, sınavın kestirimsel geçerliliğine bakılır. Şu an 2017 Eylül İngilizce Yeterlik Sınavı çalışmaları sürdürülmektedir.

1. Hazırlık Programı İngilizce Öğretim Görevlisi Temel Yeterlikleri

Özellikle ülkemizde yüksek öğretim kurumu seviyesinde ders verecek İngilizce öğretmeni yetiştirecek lisans veya lisansüstü düzeyde öğretmen yetiştirme programı bulunmamasından dolayı, hazırlık programlarında çalışacak İngilizce öğretim görevlisi temel yeterliklerinin belirlenmesi, öğretim görevlilerinin mesleki gelişiminin desteklenmesi ve şartların iyileştirilmesi, hedeflenen öğrenci çıktılarının ulaşmakta anahtar rol oynamaktadır. Bu yüzden istihdam edilen tüm İngilizce öğretim görevlilerinden iki ana temel yeterliğe sahip olması beklenir.

- Mesleki bilgi (En az C1 seviyesinde İngilizce dil hakimiyeti)
- Mesleki (öğretmenlik becerileri) becerisi

Öğretim görevlilerinin öğretmenlik becerilerini öğrenme, iletme ve geliştirmelerini sağlamak için aşağıdaki yöntem ve yaklaşımlar uygulanır.

1. Kurumda bir öğretmen geliştirme birimi bulunmaktadır.
2. Ölçme-Değerlendirme, Müfredat Geliştirme, Mesleki Gelişim gibi birimlerde çalışan öğretim görevlilerinin bu alanlarda kurum içi ve kurum dışı eğitimlere katılımı sağlanır.
3. Ölçme-değerlendirme ve müfredat konularında gerekli durumlarda program öğretim görevlilerine kurum içi veya kurum dışı uzmanlar tarafından eğitimler verilir.
4. Öğretim görevlilerine ders içi ve ders dışı müfredat destekleyici etkinliklerde kullanabilmeleri için teknolojik donanım sağlanır ve gerekli eğitimler verilir. Tüm öğretim görevlilerine bir adet diz üstü bilgisayar ve bir çift seyyar hoparlör sağlanır. Tüm sınıflarda internet bağlantısı ve projektör cihazı bulunmaktadır. Üniversitenin elektronik öğrenme platformu (MOODLE) aktif olarak kullanılır.
5. Çalıştığı alanla ilgili yüksek lisans derecesine sahip olması beklenir; kurum olarak alanla ilgili mesleki gelişime katkı sağlayacak lisansüstü çalışmalar desteklenir.
6. Öğretim görevlilerinin yurt içi ve yurt dışı mesleki gelişim programlarına katılımları kurum tarafından sağlanır/desteklenir:
 1. Kurumda çalışmaya yeni başlayan öğretim görevlilerine iki hafta süreli yoğun oryantasyon programı sunulur.
 2. Kurum 25 yılı aşkın süredir Cambridge Üniversitesi’nin İngilizce Öğretme Sertifika (ICELT) ve Diploma (DELTA) programlarını yürütmeye yetkili merkezidir. Üç modülden oluşan Diploma programını yürütmeye yetkili Türkiye’deki tek üniversitedir ^[1].
 3. Kurumda çalışan öğretim görevlilerinin sahip oldukları vasıf ve ilgili deneyim yıllarına göre, ICELT veya DELTA programına katılımları sağlanır.
 4. Kurum son 10 senedir Akademik Amaçlı İngilizce Öğretme Sertifikası (CTEAP) hizmet içi eğitim programı sunmakta ve üniversite düzeyinde öğretmenlik yaparak belli bir deneyimi olan öğretim görevlilerini CTEAP programına katılmaya teşvik etmektedir.
 5. Kurumun bir ‘Öğretmen Gelişim, Eğitim ve Araştırma Merkezi’ (CIDER) bulunmaktadır. Bu merkez kurum içi öğretmen gelişimini desteklemek amacıyla aşağıdaki faaliyetleri gösterir:
 1. Son 25 yıldır toplam 14 Uluslararası İngilizce Öğretme Konferansı düzenlemiştir.
 2. Yaklaşık son 10 yıldır her yıl uluslararası konuşmacı/egitmen davet ederek kurum ihtiyaçlarına yönelik, yıl sonu Sempozyumu düzenler.
 3. Kurum öğretim görevlilerinin yapmış oldukları akademik araştırma veya pratiğe yönelik örnek uygulamalarını birbirleri ile paylaşacakları organizasyonları düzenli olarak yapar.

1. Öğretim görevlilerinin mesleki gelişim ve sınıf içi araştırma faaliyetlerine etkin şekilde katılımlarının sağlanması için haftalık ders yükü 25 ders saatini, sınıf mevcutları da 25 kişiyi geçmemektedir.
2. Program öğretim görevlilerinden beklentiler, İngiltere’nin önde gelen Akademik Amaçlı İngilizce Öğretim Birliğinin oluşturduğu Akademik Amaçlı İngilizce Öğretmeni Yeterlikleri Çerçevesi’nden (BALEAP EAP Teacher Competency Framework) uyarlanarak hazırlanan Bilkent Üniversitesi Akademik Amaçlı İngilizce Öğretmeni Yeterlikleri Çerçevesi’nde (BUSEL EAP Teacher Competency Framework) açıkça sunulmaktadır.
 1. Yeterlik çerçevesi, program yöneticileri ve öğretim görevlilerinin geri bildirimleri ile son halini almıştır ve bir akademik yıl boyunca öğretim görevlilerine 20’şer kişilik gruplar halinde düzenlenen çalıştaylarla tanıtılmıştır.
 2. Programdaki tüm öğretim görevlileri yıllık Mesleki Gelişim Programı (Professional Development Cycle) kapsamında program yeterlik çerçevesini kullanarak kendilerine hedefler belirler, bu alanda çalışmalar yapar ve yıl içi ile yıl sonu yapılan toplantılar aracılığı ile çalışmalarını bağlı bulunduğu Birim Başkanı ile paylaşır ve onlardan geri bildirim ve yönlendirme alırlar. Kendilerine koydukları hedefler doğrultusunda akran gözlemleri yaparlar ve birim başkanları tarafından sınıf içinde gözlemlenerek geri bildirim alırlar.
 3. Yıllık konulan hedeflere ulaşım yıl sonunda birim başkanları ile yapılan yıllık değerlendirme (Teacher Appraisal) toplantılarında yapılır.

[1] <http://www.cambridgeenglish.org/tr/find-a-centre/find-a-teaching-centre/>

Eğitim programlarının gözden geçirilmesi ve gerekli güncellemelerin yapılması amacıyla periyodik olarak bölüm müfredat komitesi toplantıları, Fakülte/Yükseköğretim Kurulu toplantıları ve danışma kuruluna sahip bölümlerimizde danışma kurulu toplantıları yapılmaktadır. Bu toplantıların yanısıra, yukarıda da değinildiği üzere her dönem sonunda her ders için öğrenciler tarafından doldurulan “Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu” ile öğretim elemanları tarafından doldurulan “Yıllık Değerlendirme Anketi”nin eğitim kısımlarının gözden geçirilmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Programların gözden geçirilmesi ve güncellenmesi hangi yöntemler kullanılarak yapılmaktadır?

Program güncelleme çalışmalarına öğretim üyeleri bölüm müfredat komiteleri ve Fakülte/Yükseköğretim Kurulu ve “Yıllık Değerlendirme Anketi”nde belirttikleri görüşleriyle, öğrenciler “Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu” aracılığıyla, dış paydaşlar ise danışma kurulları aracılığıyla katkıda bulunmaktadır. İlgili süreçler üniversitenin Eğitim-Öğretim Kalite Güvencesi Alt Sistemi tarafından tanımlanmaktadır.

Program güncelleme çalışmalarına paydaşlar nasıl katkı vermektedir? Paydaş katkısının nasıl alındığını açıklayan tanımlı bir süreci var mıdır?

Akredite edilen programlarda eğitim amaçlarına ve öğrenme çıktılarına ulaşılması güvence altına alınmıştır. Bu programlar için Planla – Uygula – Kontrol et –

Önem al (PUKÖ) döngüsü işlevsellik kazanmıştır. Diğer programlarımız için de benzer şekilde PUKÖ döngülerinin hayata geçirilmesi için çalışmalar başlatılacaktır.

Kurum, tüm programlarında eğitim amaçlarına ve öğrenme çıktılarına ulaşılmasını nasıl güvence altına almaktadır?

Program çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesi de aynı şekilde PUKÖ döngüleri aracılığı ile gerçekleştirilecektir. Bu döngü içerisinde, program çıktılarına destekleyen derslerin öğrenme çıktıları ölçülecek, ölçüm sonuçlarının değerlendirilmesini takiben gerekli önlemler alınacaktır.

Program çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesi amacıyla hangi mekanizmalar kullanılmaktadır?

Program çıktılarına ulaşamadığı durumlarda, ilgili çıktıyı destekleyen derslerin öğrenme çıktılarının neden yetersiz kaldığı irdelenecek, bu derslerle ilgili gerekli düzenleme ve güncelleme çalışmaları sonucunda ders öğrenme çıktılarına ve dolayısıyla ilgili program çıktısına ulaşılması hedeflenecektir.

Program çıktılarına ulaşamadığı durumlarda iyileştirme çalışmaları nasıl gerçekleştirilmektedir?

Program iyileştirmesine yönelik olarak yapılan çalışmalar sonucunda müfredat değişiklikleri ve/veya müfredatta yer alan derslerde yapılan değişiklikler ilgili bölümün öğretim elemanlarına ve öğrencilerine duyurulmaktadır. Danışmanlar kurulu toplantıları aracılığıyla da dış paydaşlar müfredatlarda yapılan güncellemeler hakkında bilgilendirilmektedir.

Yapılan iyileştirmeler ve değişiklikler konusunda tüm paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?

Programların akredite olması için bölümler teşvik edilmekte ve desteklenmektedir. Bölümle, ilgili akreditasyon kurumları/süreçleri hakkında bilgilendirilmekte, akredite olmak isteyen bölüm yetkililerine konuyla ilgili yurtiçi/yurtdışı toplantılara katılmaları için finansal destek sağlanmaktadır. Geçtiğimiz sene içinde, Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu'na bağlı Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri Bölümü'nün Lisans programı ABET akreditasyonuna başvurması için gerekli çalışmalar başlatılmış, ilgili bölüm başkanının ABD'de düzenlenen bilgilendirme konferansına katılımı sağlanmıştır.

Akredite olmak isteyen programlar nasıl desteklenmektedir?

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

Bilkent Üniversitesi'nde lisans ve ön lisans eğitim-öğretim yönetmeliğinde^[1] belirtilen koşulları ve programların müfredatlarındaki dersler arasındaki önkoşul ilişkilerini sağlamak kaydıyla öğrenciler istedikleri dersleri istedikleri yarıyıl da özgürlüğüne sahiptir. Bu nedenle, aynı zorunlu dersin her iki yarıyıl da açılmasına gayret gösterilmektedir. Kaynakların verimli kullanılabilmesi ve kestirim yapabilmek için, dersler için elektronik ortamda ön talep toplanmakta, planlama buradan elde edilen verilere göre yapılmaktadır.

Öğrenciler, dersleri veren öğretim elemanları ile her hafta daha önceden duyurulan saatlerde ders dışında öğretim elemanlarının ofislerinde bir araya gelebilmektedir. Derslerin 11. ve 13. Haftaları arasında, harf notları verilmeden önce öğrenciler aldıkları dersleri ve öğretim elemanlarını değerlendirirler. Bilkent Üniversitesi, 1997-1998 Güz yarıyılından bu yana bu değerlendirmeleri kampüs içindeki internet adreslerinden erişilecek şekilde herkesin görebileceği şekilde duyurmaktadır.

Derslerdeki başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi için laboratuvar, derse katılım, ara sınav, final sınavı, yazılı ödev, okuma ödevi, quiz, proje, sunum, gibi birden çok bileşen kullanılabilir. Her ders için başarının ölçülmesinde ve değerlendirmesinde hangi bileşenlerin ne ağırlıkla kullanıldığı dersin yarıyıl ders programının da yer aldığı izlencesinde^[2] belirtilmektedir. Aynı izlencede, ders öğrenme çıktılarının hangi ders değerlendirme bileşenleri tarafından ölçüldüğü bilgisine de yer verilmektedir.

Notlandırma ve mezuniyet için gereken koşullar, sağlık raporları, yarıyıl izinleri^[3] ve kısa süreli izinler^[4] ile ilgili düzenlemeler, ön lisans ve lisans eğitim-öğretim yönetmeliği ve onun atıfta bulunduğu uygulama esasları^[5] ile duyurulmuş durumdadır. Derslerde söz konusu olabilecek ek koşullar yarıyıl başarılarında derslerin öğretim elemanları tarafından derslerde duyurulduğu gibi derslerin izlencelerinde de yer almaktadır.

Derslerin Koordinasyonu

Bilkent Üniversitesi Lisans ve Lisansüstü programların müfredatlarında zorunlu veya seçmeli ders kümelerinde yer alan aktif durumdaki her ders için bir koordinatör atanmaktadır. Ders koordinatörü olarak ilgili bölüm başkanı tarafından atanan öğretim elemanı, dersin izlencesinde tanımlı olduğu şekliyle yürütülmesinden sorumludur. Özellikle aynı dönem içinde birden fazla şubeye sahip olan ve farklı öğretim elemanları tarafından verilen derslerin koordinasyonu, dersin hedef ve çıktılarına erişirken şubeler arası uyumun sağlanması açısından önem taşımaktadır. Koordinatörün başlıca sorumluluğu, dersin tüm şubelerinde ders izlencesinde tanımlı olduğu şekliyle ve haftalık programına bağlı olarak öğretilmesini ve ders öğrenme çıktılarının ders izlencesinde belirtilen ders değerlendirme bileşenleri aracılığıyla ölçülmesini sağlamaktır. Böylece, birden fazla şubesi olan derslerde ara sınav, final sınavı, laboratuvar, proje, ödev gibi tanımlı ders değerlendirme bileşenleri tüm şubeler için koordinatörün sorumluluğunda ortak olarak düzenlenmekte ve ölçülmektedir. Dönem sonunda öğrencilerin dersteki başarı durumunu gösteren harf notunun, değerlendirme bileşenlerinin ders izlencesinde belirlenmiş olan ağırlıklarının kullanılarak hesaplanması çok şubeli derslerde ortak bir şekilde yine ders koordinatörünün sorumluluğunda yapılır.

Ders Bilgi Dosyaları

Bölümlerimizden her akademik dönem sonunda, bölüm tarafından o dönem verilmiş olan her ders için bir ders bilgi dosyası (portfolyo) hazırlamak üzere dersin koordinatörünü görevlendirmesi beklenmektedir. Ders bilgi dosyasında, ders izlencesi ile beraber ders web sayfasının bir çıktısı, ders değerlendirme bileşenlerini oluşturan sınav, ödev, proje ve benzeri etkinliklerin birer kopyası ve harf notlarının hesaplandığı bir tablo yer almaktadır. Hazırlanan ders dosyalarının 4 yıl boyunca bölümlerde saklanması istenmektedir. Böylece ders dosyaları eğitim programlarının ve öğretim elemanlarının iç ve dış değerlendirilme faaliyetlerinde kullanılmak üzere hazır tutulmaktadır.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/lisans-ve-on-lisans-egitim-ogretim-yonetmeli>

[2] https://blg.bilkent.edu.tr/all_courses.php

[3] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/yariyil-izinleri>

[4] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/kisa-sureli-izinler>

[5] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/saglik-merkezi-ogrenci-saglik-raporu-uygulama-esaslari>

Bilkent Üniversitesi'nde eğitim ve öğretimde öğrencilerin aktif konumda olmasını sağlamak amacıyla derslerin küçük sınıflarda verilmesine özen gösterilmektedir. Kalabalık öğrenci gruplarının aldığı dersler çok şubeli olarak verilmekte, amfi dersleri birkaç istisna dışında uygulamaya konmamaktadır. Kalabalık olmayan ders şubeleri ile öğrencilere derslerde tartışma ortamının sağlanması, öğrencilerin katılımcı olması ve derslerin etkileşimli olarak işlenmesi hedeflenmektedir.

Öğrenci merkezli eğitimin hayata geçirilmesini hedefleyen bir diğer kurum politikası da ezbere dayalı bilgi edinme yerine öğrenciyi düşünmeye ve araştırma yapmaya yönlendiren bir yaklaşımın benimsenmiş olmasıdır. Tüm derslerin sınav, proje ve ödev gibi ders değerlendirme bileşenlerinin ezber gerektirmeyen, yorum ve muhakemeye dayalı sorulardan oluşması beklenmektedir. Örneğin İngilizce Hazırlık programı dışında tamamı çoktan seçmeli sınav verilmemektedir.

Kurumda öğrenci merkezli öğrenme (aktif) konusunda uygulanan politikalar nelerdir? Kurumun öğrenci merkezli eğitim konusundaki politikası nedir?

Ezber dayalı ve tek yönlü bilgi aktarımı sunan geleneksel eğitim yerine öğrenciyi sorgulama, yorum yapma, fikirlerini aktarma ve araştırma yapmaya teşvik eden bir eğitim politikasının Bilkent tarafından benimsendiği üst yönetim tarafından her fırsatta öğretim elemanlarına iletilmektedir.

Öğrenci merkezli eğitim politikası doğrultusunda yapılan uygulamaların yayılımı nasıl sağlanmaktadır? Bu politikanın kurumdaki bilinirlik düzeyi nedir?

Aktif öğrenme ve öğrenci merkezli eğitim sistemi hakkında geçmişte gerçekleştirilen seminer ve toplantıların önümüzdeki yıllarda daha sıklıkla tekrarlanması planlanmaktadır.

Kurumda öğrenci merkezli eğitim modeli ve/veya aktif öğrenme konusunda öğretim üyelerinin yetkinliklerinin geliştirilmesi nasıl sağlanmaktadır?

Öğrenci iş yüküne dayalı kredi değerlerinin belirlenmesinde öğrencinin sınıf içindeki ve dışındaki ders aktivitelerine ayırması beklenen toplam süre göz önüne alınmıştır.

Ders bilgi paketlerinde öğrenci iş yüküne dayalı kredi değerleri nasıl belirlenmiştir?

Öğrencilerin dönem sonu her ders için doldurdıkları "Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu"nda öğrencilere ders için harcadıkları haftalık ortalama süre sorulmaktadır.

Öğrenci iş yüküne dayalı kredi değerlerinin belirlenmesinde öğrenci görüşleri nasıl alınmaktadır?

Uluslararası hareketlilik programları kapsamında yurtdışındaki okullara değişim öğrencisi olarak giden Bilkent öğrencilerinin gittikleri okulda aldıkları derslerin AKTS kredileri, Bilkent'teki eşdeğer dersler için sayılmak üzere transfer edilmektedir.

Öğrenci iş yükü esası kredi transfer sistemi uluslararası hareketlilik programlarında nasıl kullanılmaktadır?

Bilkent Üniversitesi Lisans programlarında staj dersleri kapsamında öğrencilere iş yerlerinde mesleklerine yönelik çalışma deneyimi kazandırılmaktadır. Her staj dersi için tanımlı bir süreç bulunmaktadır. Bu süreç kapsamında her öğrenci kendi belirlediği veya üniversiteye iletilen staj imkanları arasından seçtiği kurumda belli bir süre çalışma deneyimi yaşamakta ve bu süre sonunda bir rapor hazırlamaktadır. Öğrenciler tarafından teslim edilen staj raporları ilgili bölümün staj koordinatörleri tarafından değerlendirilmekte ve değerlendirme sonucuna göre öğrenci staj dersinde başarılı veya başarısız sayılmaktadır. Üniversitenin dış paydaşları arasında yer alan işverenler tarafından öğrencilere işyerlerinde staj imkanı tanınmaktadır.

Staj ve işyeri eğitimi gibi kurum dışı deneyim kazanma programları nasıl yürütülmektedir? Tanımlı süreçleri bulunmakta mıdır? Paydaşların katılımı nasıl güvence altına alınmaktadır?

Lisans ve Lisansüstü programların müfredatlarında seçmeli dersler önemli bir yer tutmaktadır. Temel ve mesleki derslerin yanında öğrencilere kültürel derinlik kazandıracak ve hayata daha geniş bir perspektiften bakmalarını sağlayacak derslerin de öğrenciler tarafından alınması müfredatlarında yer alan geniş kapsamlı seçmeli ders kümeleri ile garanti altına alınmaktadır. Sınırlama getirilmeyen seçmeli ders kümelerinde farklı disiplinlerden çok sayıda ders yer almaktadır.

Kültürel derinlik kazanıma yönelik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren seçmeli dersler bulunmakta mıdır ve öğrenciler bu derslere yönlendirilmekte midir?

Üniversitedeki tüm Lisans programlarının müfredatlarında mesleki seçmeli derslerin yer aldığı sınırlı seçmeli kümelerinin yanında geniş kapsamlı ve diğer disiplinlere yönelik derslerin yer aldığı seçmeli ders kümeleri de yer almaktadır. Seçmeli ders kümelerinde yer alan dersler ilgili bölüm müfredat komitesi tarafından belirlenmekte, ilgili Fakülte/Yüksekokul kurulu tarafından son halini almakta ve Akademik İşler Rektör Yardımcılığı Ofisi tarafından onaylanmaktadır. Seçmeli ders kümeleri Öğrenci İşleri Merkezi tarafından üniversitenin akademik bilgilerini kapsayan STARS veritabanı sistemine girilmektedir. Öğrenciler dönem başında ders kayıtlarını yine STARS sistemi aracılığıyla yapmakta olup seçmeli ders kayıtları sistemde yer alan seçmeli ders listeleri kullanılarak yapılmaktadır.

Kurumda seçmeli derslerin yönetimi nasıl sağlanmaktadır? Bu hususta kurumda uygulanan mekanizmalar nelerdir?

Bilkent Üniversitesi'nde her öğrenciye eğitim hayatının başında bir akademik danışman atanmaktadır. Danışmanlar, öğrencilere akademik konularda yol göstermekte ve problemlerin çözümünde yardımcı olmaktadır. Öğretim elemanları danışmanı oldukları öğrencilerin akademik durumunu takip edebilmek için gerekli bilgilere üniversitenin STARS sistemi aracılığıyla erişebilmektedirler. Yine bu sistem aracılığıyla öğrenciler ve danışmanlar gerekli görülen durumlarda bir araya gelmek üzere randevu ayarlayabilmektedirler. Öğrenciler danışmanlık hizmetinden çeşitli sebeplerle memnun olmamaları durumunda, ilgili bölüm başkanından danışman değişikliğini talep edebilmektedirler.

Kurumda öğrenci danışmanlık sistemi uygulamaları ne şekilde yürütülmektedir? Bunların etkililiği nasıl değerlendirilmektedir? Değerlendirme sonuçlarına göre ne yapılmaktadır?

Öğrencilerin derslerdeki başarılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi için çeşitli ölçüm metodları kullanılmaktadır. Ders katılımı, laboratuvar, ara sınav, final sınavı, ödev, proje, sunum, vb. metodlar dersin bileşenlerini oluşturmaktadır. Dersle ilgili tüm bilgilerle beraber dersin ölçüm metodlarının da yer aldığı ders izlenceleri üniversitenin STARS sisteminde bulunmakta ve kampüs içindeki bilgisayarlardan erişilebilmektedir. Ayrıca, dönem başlarında öğrencilere aldıkları derslerin izlenceleri dağıtılmakta ve ders değerlendirme bileşenleri ve tarihleri ile ilgili süreç öğrencilere ilan edilmektedir. Dönem sonunda dersi veren öğretim elemanları tarafından hazırlanan ders bilgi dosyası (portfolyo) dersin ölçme ve değerlendirme sürecinin öngörüldüğü şekilde uygulanıp uygulanmadığının kontrol edilmesine imkan tanımaktadır.

Öğrencinin başarısını ölçme ve değerlendirmede (BDY) tanımlı süreçler nelerdir? Bu süreçler öğrencilere nasıl ilan edilmektedir? Tüm programlarda bu süreçlerin uygulanması nasıl güvence altına alınmaktadır?

Öğrencilerin kayıtlı olduğu programdan mezun olabilmesi için program müfredatında yer alan tüm dersleri en az D notu olarak başarmış olması ve genel not ortalamasının 4.00 üzerinden en az 2.00 olması gerekmektedir. Müfredatında yer alan tüm dersleri alan bir öğrenci Lisans programında ise 240 AKTS, tezsiz Yüksek Lisans programında ise 90 AKTS, tezli Yüksek Lisans programında ise 120 AKTS, Yüksek Lisans üzerine Doktora programında ise 240 AKTS ve Lisans üzerine Doktora programında ise 300 AKTS kredisi toplamış olmayı garantilemektedir.

Öğrencinin mezuniyet koşulları nasıldır?

Ders öğrenme çıktıları dersin ölçüm metodları ve program çıktıları ile eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmeler tüm derslerin izlencelerinde yer almakta olup

üniversitenin Bologna Bilgi Sistemi web sayfasından erişilebilmektedir (<https://blg.bilkent.edu.tr/>).

Program ve ders öğrenme çıktıları nasıl ölçülmektedir?

Öğrenci başarısının her bir ders için ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler yukarıda da değinildiği gibi dersin izlenmesinde yer almakta olup üniversitenin STARS sistemi üzerinden erişilebilmektedir.

Öğrencinin başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla kurumda bilgilendirme ve eğitimler nasıl yapılmaktadır?

Bilkent Üniversitesi Lisans ve Ön Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği gereği öğrenciler, dersi veren öğretim elemanının belirlediği ilkeler doğrultusunda derslere, laboratuvar ve uygulamalara devam etmek, yarıyıl içinde her türlü sınava, değerlendirme etkinliğine ve çalışmalara katılmakla yükümlüdür. Öğrencilerin devam durumları, ilgili öğretim elemanı tarafından izlenir. Hastalık raporuyla belgelenmiş sağlık sorunları ve disiplin cezasıyla uzaklaştırma dahil hangi gerekçeyle olursa olsun, bir dersin devam yükümlülüğünü yerine getirmeyen öğrenciler o dersten başarısız sayılır ve dersin final sınavına alınmaz.

Yine aynı yönetmelikte belirtildiği üzere, Bilkent Üniversitesi Öğrenci Sağlık Raporları İlkeleri'nde belirtilen esas ve usullere uygun olarak hastalık nedeniyle rapor alan bir öğrenci, Sağlık Merkezi'nce verilen veya onaylanan raporunu, rapor süresinin bitiminden itibaren 3 iş günü içinde ilgili fakülte dekanlığına, yüksekokul veya enstitü müdürlüğüne teslim eder. Dekanlık veya müdürlük kurallara uygun düzenlenmiş raporları onaylar ve durumu öğrencinin kayıtlı olduğu derslerin öğretim elemanlarına iletir. Telif sınavının tarihi ve nasıl yapılacağı ilgili öğretim elemanı tarafından belirlenir.

Kurumda, öğrencinin devamsızlığı veya sınavı girmeyi engelleyen haklı ve geçerli nedenlerin oluşması durumunu kapsayan açık düzenlemeler nelerdir?

Öğrenciler derslerle veya ders dışı konularla ilgili şikayetlerini sözlü ya da yazılı olarak ilgili bölüm başkanına iletmekte, bölüm başkanı şikayet konusuna göre ilgili kişilerle (öğretim elemanı, idari personel, vb.) temasa geçerek problemin çözümü için gerekli çalışmayı gerçekleştirmektedir. Daha üst idari düzeyde ele alınması gereken şikayetler bölüm başkanı tarafından ilgili fakülte dekanı veya yüksekokul müdürüne iletilmektedir. Çözümüne yönelik çalışmanın gerçekleştirilmesini takiben şikayet sahibi öğrenciye geri dönüş yapılarak elde edilen sonuç bildirilmektedir.

Öğrenci şikayetleri nasıl, hangi mekanizmalarla alınmaktadır? Bu şikayetleri gidermek için uygulanan politika nedir?

Lisans ve Lisansüstü programlar için tanımlanmış ve programla ilgili alana özgü olmayan genel program öğrenme çıktıları da bulunmaktadır. Öğrencilerin kayıtlı oldukları programdaki genel çıktıları kazanmaları, programın müfredatında yer alan temel dersler ve alan dışı seçmeli ders kümelerinde yer alan dersler aracılığıyla güvence altına alınmaktadır.

Öğrencilerin genel (alana özgü olmayan) program öğrenme çıktılarını kazanmalarını nasıl güvence altına alınmaktadır?

4. Öğrencinin Kabulü ve Gelişimi, Tamama ve Sertifikalandırma

Üniversiteye kayıt olan öğrencilere Öğrenci Dekanlığı^[1] tarafından organize edilen GE 100 Üniversite Hayatına Giriş^[2] dersi kapsamında, üniversite hayatı konusunda çeşitli seminerler verilmekte ve üniversitenin bölümleri, programları, bilgisayar ve kütüphane olanakları tanıtılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin başka ilgi alanlarındaki kulüplere, etkinliklere katılımı ve kişisel gelişimi, 2. yılda alınan GE 250/251 Üniversite Etkinlik Programı I/II^[3] dersleri ile özendirilmektedir.

Bilkent Üniversitesi, pek çok programına burslu ve yarı burslu kontenjanlarla öğrenci almaktadır. Bazı programlara ise yetenek bursu ile girmek mümkündür. Bu bursların tamamı karşılıksız olup, üniversitedeki başarıya bağlı değildir. Öbür taraftan, bursuz veya yarı burslu kontenjanlara yerleşmiş, üniversitede üstün başarılı olan öğrenciler, programlarındaki ilk yıldan sonra okul ücretinden belirli bir oranda muafiyeti sağlayan üstün başarı bursu alabilmektedir^[4]. Ayrıca kendini başka alanlarda da geliştirmek isteyen öğrenciler için bazı programlarda yan dal^[5] ve ikinci ana dal yapma imkanı bulunmaktadır.

Bilkent Üniversitesi'nde programlara kayıt yaptıran öğrencilere programlara başladıkları yarıyılın başında bir danışman atanmaktadır. Danışmanlar, öğrencilere Bilkent'teki öğrencilik hayatı boyunca yol göstermede ve problemlerini çözmede yardımcı olmaktadır.

Bilkent Üniversitesi, Erasmus değişim anlaşmasının tarafıdır; ayrıca kendisinin değişim anlaşması yaptığı dünyada pek üniversite ve bölüm^[6] vardır. Bunlarla ilgili düzenlemeler, ön lisans ve lisans yönetmeliğinde ve onun atfı yaptığı uygulama esaslarında^[7] yer almaktadır.

[1] <http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/admin-unit/dos>

[2] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/ge-100-universite-hayatina-giris-dersi>

[3] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/ge-250-ge-251-universite-yasami-i-ii>

[4] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/ustun-basari-bursu-uygulama-esaslari>

[5] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/yandal-yonetmeli>

[6] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/degisim-programlari>

[7] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/uluslararasi-degisim-programlari-uygulama-esaslari>

Bilkent Üniversitesi'ne öğrenci olarak nasıl kabul olunacağı, ön lisans ve lisans eğitim-öğretim yönetmeliği ve onun atıfta bulunduğu yönetmelikler^[1], yönergeler^[2] ve uygulama esasları^[3] ile duyurulmuş durumdadır. Lisans programları için kontenjanlar, özellikleri ve diğer ayrıntılar YÖK Lisans Atlası'ndan^[4] takip edilebileceği gibi, üniversitenin web sayfasından^[5] da ulaşılabilecek şekilde düzenlenmiştir.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/lisans-programlarina-yatay-ve-dikey-gecis-yonetmeli>

[2] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/lisans-programlarina-yurtdisindan-ogrenci-kabulu-yonergesi>

[3] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/universite-ici-bolumlerasi-gecis-esaslari>

[4] <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-univ.php?u=2021>

[5] <http://adaybilgi.bilkent.edu.tr>

Kurum, öğrenci kabullerinde açık ve tutarlı kriterler uygulanmakta mıdır? Özellikle merkezi yerleştirmeye gelen öğrenci grupları dışında kalan yatay geçiş, YÖS, ÇAP, yandal öğrenci kabullerinde uygulanan kriterler nelerdir?

Üniversite eğitimine yeni başlayan öğrenciler için önceki “formal” öğrenmelerin tanınmasına yönelik tanımlı süreçler bulunmamaktadır. Bölümlerarası geçiş veya yatay geçiş ile yeni bir programa başlayan öğrenciler için ise Fakülte Yönetim Kurulu kararı ile önceki programlarında aldıkları eşdeğer dersler yeni programda tanınabilmektedir.

Kurumda önceki “formal” öğrenmelerin tanınması için tanımlı süreçler bulunmakta mıdır?

Kurumda önceki non-formal ve informal öğrenmelerin tanınması için tanımlı süreçler bulunmamaktadır.

Kurumda önceki non-formal ve informal öğrenmelerin tanınması için tanımlı süreçler bulunmakta mıdır? (yönerge, senato kararı vb.)?

5. Eğitim-Öğretim Kadrosu

Bilkent Üniversitesi’nde eğitim-öğretim sürecini etkin şekilde yürütebilmek üzere yeterli sayıda ve nitelikte öğretim elemanı bulunmaktadır (Tablo-2).

Bilkent Üniversitesi’nde yapılan tüm atama ve yükseltme işlemleri yürürlükteki mevzuata uygundur. Atama ve yükseltmelerde asgari mevzuatın getirdiği koşulların üzerinde standartlar ve yöntemler uygulanmaktadır. Özellikle Doçent ve Profesör atama/yükseltmelerinde mevzuatın getirdiği koşulların ötesinde atanacak kişinin uluslararası düzeyde katkıları göz önüne alınmaktadır. Atamalar tamamen ihtiyaç duyulan alanlarda yapılmaktadır.

Bilkent Üniversitesi’nde Doçentlik ve Profesörlüğe yükseltme süreçleri^[1], öğretim üyelerinin yıllık performans değerlendirme sürecinden bağımsız olarak yürütülmektedir. Doçentlik başvurusu için YÖK Doçentliği ünvanına sahip olmak, Profesörlük başvurusu için de YÖK Doçentliği ünvanını aldıktan sonra ilgili bilim dalında en az beş yıl çalışmış olmak ön şartları aranmaktadır. Doçentlik ve Profesörlük başvuruları benzer bir değerlendirme sürecine tabi tutulmaktadır.

Akademik yükselme başvurusunda bulunan öğretim üyesinin akademik çalışmalarını içeren başvuru dosyası ilk aşamada ilgili bölüm başkanı tarafından oluşturulan bir ön değerlendirme komitesi tarafından değerlendirilmektedir. Üç öğretim üyesinden oluşan komitenin değerlendirme raporu, bölüm başkanının görüşü ile beraber Dekana (Yüksekokullarda Okul Müdürüne) iletilmektedir. Dekan, başvuruda bulunan öğretim üyesinin akademik çalışmalarının önemini ve çalışma alanında yarattığı etkiyi değerlendirmek üzere ilgili alanda uluslararası tanınırlığa sahip önde gelen bilim insanlarından görüş almaktadır. Görüş alınan uluslararası hakem listesinin oluşturulması için öğretim üyesi tarafından üç, bölüm başkanı tarafından üç ve Dekan tarafından üç ila beş isim belirlenmektedir. Yurtdışı hakemlerden gelen değerlendirme mektuplarını, Dekan kendi görüşünü de ekleyerek Akademik İşler Rektör Yardımcılığı ofisine ulaştırmaktadır. Akademik yükselme başvurusu hakkında nihai karar Terfi Tayin Komitesi tarafından verilmektedir. Terfi Tayin Komitesi, Akademik İşler Rektör Yardımcısı başkanlığında en fazla üç yıl süreyle atanan altı ila dokuz profesörden oluşmaktadır. Doçentlik ve Profesörlüğe yükselme başvurularının değerlendirilmesinde yurtdışı hakemlerden gelen mektuplar belirleyici rol oynamaktadır.

Bilkent Üniversitesi, programlarının devamı için gerekli olan üstün nitelikli öğretim elemanları çekebilmek, eldekileri tutabilmek ve bekleneni veremeyenleri vakit geçirmeden kariyerlerine başka kurumlarda devam edebilmeleri için yönlendirecek çeşitli değerlendirme ve ödüllendirme mekanizmaları kurmuştur.

Öğretim elemanlarının eğitsel performansları, öğrencilerin yarıyıl sonlarında yaptıkları ders ve öğretim elemanı değerlendirmesi yoluyla yarıyıl sonlarında ve geçmişe yönelik olarak değişik idari seviyelerde izlenmektedir.

Her dönem sonu, tüm derslerde öğrenciler öğretim elemanlarını Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu^[2] kullanarak değerlendirmektedirler. Öğrenciler formları doldururken öğretim elemanları sınıftan çıkmakta; bir öğrenci doldurulmuş formları zarfa koyup bölüm sekreterine teslim etmektedir. Öğretim elemanının aldığı puanlar, bölüm ve fakülte ortalamaları, 1-2. sınıf, 3-4. sınıf ve lisansüstü mecburi ve seçmeli ders ortalamalarıyla birlikte Bilkent öğrenci ve öğretim elemanlarına açık web sayfasında ilan edilmektedir. Ayrıca açık uçlu sorulara öğrencilerin yazdığı yanıtlar ve görüşler de web sayfasında ilan edilmektedir. Öğrencilerin öğretim elemanlarını değerlendirme sonuçlarına web’den ulaşılabilir^[3] (Bu linke Bilkent IP’sine sahip olan kullanıcılar ulaşabilmektedir).

Tam zamanlı öğretim elemanlarının yılda bir kez doldurdıkları ve o yıl içinde yaptıkları araştırmaları, katıldıkları etkinlikleri, verdikleri dersleri kapsayan “Yıllık Değerlendirme Anketi” AİRY ile beraber Bölüm Başkanları ve Dekanlar/Yüksekokul Müdürleri tarafından gözden geçirilmekte, gelişime açık yönleri ilgili öğretim elemanlarına Bölüm Başkanları tarafından iletilmektedir.

Öğretim elemanlarının öğretimde üstün başarı göstermelerini teşvik etmeye yönelik bir ödüllendirme mekanizması da bulunmaktadır. Periyodik olarak her sene verilen ve Öğretimde Üstün Başarı Ödülü^[4] olarak adlandırılan bu ödül için bir komite oluşturulmakta ve aday gösterme yöntemine dayalı bir süreç takip edilmektedir. Senelik süreç Akademik İşler Rektör Yardımcılığı tarafından Bahar dönemi başında Ödül Komitesinin oluşturulması ile başlamaktadır. Ödül Komitesi, farklı akademik birimlerden 5 öğretim elemanının yanında 1 öğrenci ve 1 mezun üyeden oluşmaktadır. Komite Senato tarafından onaylandıktan sonra, Fakülte ve Yüksekokullara bir çağrı yazısı göndererek adaylarını belirlemeleri için belli bir süre tanımaktadır. Fakülte ve Yüksekokullar bünyelerindeki toplam öğretim elemanı sayısı ile orantılı olarak en fazla 3 öğretim elemanını aday gösterebilirler. Adaylık için gereken şart, öğretim elemanının tam zamanlı olarak Bilkent’te en az üç öğretim yılını tamamlamış olmasıdır. Fakülte Dekanları ve Yüksekokul Direktörleri tarafından ödül aday çağrısı Bölüm Başkanlarına iletilmekte ve her bir aday için bir başvuru dosyası hazırlanması beklenmektedir. Bölüm Başkanlarının hazırlayacağı dosyada, aday gösterme gerekçesinin yanında adayın kendi ağzından öğretim özgeçmiş, öğretim felsefesi, öğretimde kullandığı yenilikler, uyguladığı metodlar, gibi bilgiler yer almaktadır. Aday dosyasında ayrıca öğrencilerinden, mezunlardan ve adayın çalışma arkadaşlarından alınan ve adayın öğretimdeki üstün ve ayırt edici özelliklerini örnekleriyle göz önüne koyan destek mektuplarına da yer verilmektedir. Ödül Komitesinin aday dosyaları üzerindeki titiz çalışmaları sonrasında bir karar toplantısı yapılarak o sene için en fazla 4 öğretim elemanı ödül almaya layık görülmektedir. Ödüle hak kazanan öğretim elemanlarına ödülleri mezuniyet töreni sırasında Rektör tarafından takdim edilmektedir. Üniversitesi’nde eğitim-öğretim sürecini etkin şekilde yürütebilmek üzere yeterli sayıda ve nitelikte öğretim elemanı bulunmaktadır (Tablo-2).

[1] “Bilkent Üniversitesi’nde Öğretim Üyelğine Yükseltme ve Atama ile İlgili Esaslar”: <http://www.bilkent.edu.tr/~provost/FacultyHandbook/yonetmelik.html>

[2] EK-1 Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Formu

[3] https://stars.bilkent.edu.tr/homepage/academic_units.php

[4] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/bilkent-university-distinguished-teaching-awards>

Eğitim-öğretim kadrosunun öğretim becerilerini iyileştirmek için üniversitede düzenlenen seminerlere ve çalıştaylara katılımı teşvik edilmektedir. Öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerini sürdürebilmeleri için de yurtiçi ve yurtdışı konferanslara katılımları desteklenmekte ve bildiri sunmaları özendirilmektedir.

Konferanslar için üniversite tarafından sağlanan desteğin yanında, öğretim üyelerinin kendilerinin ve lisansüstü öğrencilerinin yürütecekleri araştırma-geliştirme projelerinden de destek elde etmesi teşvik edilmektedir. Öğretim görevlileri için çeşitli meslek içi eğitimler düzenlenmekte, uluslararası mesleki cemiyetlere üyelik için bir miktar destek verilmektedir.

Eğitim-öğretim kadrosunun mesleki gelişmelerini sürdürmek ve öğretim becerilerini iyileştirmek için sağlanan imkanlar nelerdir? Bu uygulamalara tüm öğretim üyelerinin katılımı nasıl güvence altına alınmaktadır?

Bölgelerde öğretim elemanları arasında ders dağılımları her akademik yıl öncesinde Bölüm Başkanı tarafından yapılmaktadır. Ders görevlendirmelerinin öğretim elemanlarının uzman oldukları alanlar göz önüne alınarak yapılması suretiyle, eğitim-öğretim kadrosunun yetkinlikleri ile ders içeriklerinin örtüşmesi sağlanmaktadır.

Kurumdaki ders görevlendirmelerinde eğitim-öğretim kadrosunun yetkinlikleri ile ders içeriklerinin örtüşmesi nasıl sağlanmakta ve nasıl güvence altına alınmaktadır?

Yukarıda da değinildiği üzere, öğretim elemanlarının mesleki gelişmelerini desteklemek üzere üniversite tarafından mesleki etkinliklere ve eğitim toplantılarına katılmaları, mesleki kuruluşlara üyelikleri desteklenmektedir.

Kurumdaki eğiticinin eğitimi programı, kurumun hedefleri doğrultusunda nasıl güncellenmektedir?

İhtiyaç duyulduğu takdirde, üniversitemizde dışarıdan ders vermek üzere yarı-zamanlı öğretim elemanı görevlendirilmektedir. Dersin verileceği bölümün başkanı tarafından dersi verebilecek niteliklere sahip bir öğretim elemanı davet edilebilir, veya bölüm web sayfasında yayınlanan bir ilan ile verilecek ders ve dersi verecek öğretim elemanının nitelikleri hakkında bilgilendirme yapılır. Davet edilen veya verilen ilan üzerine başvurular arasından bölüm tarafından seçilen yarı-zamanlı öğretim elemanı adaylarının başvuru formları, önce ilgili Fakülte Dekanı veya Yüksekokul Müdürü, daha sonra Akademik İşler Rektör Yardımcılığı Ofisi tarafından incelenerek uygun bulunursa görevlendirme yapılır.

Kuruma dışarıdan ders vermek üzere öğretim elemanı seçimi ve davet edilme usullerinde tanınmış kurullar nelerdir? Bu kurullar nasıl ilan edilmektedir?

6. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

Bilkent Üniversitesi, eğitim-öğretimin etkinliğini arttıracak öğrenme ortamlarını (derslik, bilgisayar laboratuvarı, kütüphane, toplantı salonu, atölye, laboratuvar, sergi alanı, bireysel çalışma alanı, v.b.) yeterli ve uygun donanıma sahip olacak şekilde sağlamaktadır (Tablo-3).

Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi [1], basılı ve elektronik kaynaklara erişim açısından önemli bir destek unsurudur. Öğrencinin, öğretim elemanının anlattıkları dışında da bilgi ve kaynaklara ulaşmasını sağlamaktadır. Koleksiyonda 500,000 civarında basılı ve 570,000'den fazla elektronik kitap mevcuttur; 755 adet basılı süreli yayın aboneliği sağlanmakta, 76,599 adet de elektronik dergiye erişim sağlanmaktadır. 175 adet veritabanına da elektronik erişim sağlanmaktadır. İnternet aracılığıyla çok sayıda yabancı kütüphanenin koleksiyonları taranabilmekte ve aynı şekilde, dünyanın herhangi bir yerinden de ağ aracılığı ile Bilkent Üniversitesi Kütüphane Koleksiyonu'na erişim sağlanmaktadır. Ayrıca, kütüphane belirli koşullar altında dış kullanıcılara açıktır. Bu üniversitenin sağladığı önemli "kamu hizmetlerinden" biridir. Kütüphane ile ilgili sayısal bilgiler Tablo-4 dosyasından görülebilir.

Bilkent Üniversitesi'nde eğitimde yeni teknolojilerin kullanımı sürekli olarak teşvik edilmektedir. Üniversite, iç paydaşlarına derslerle ilgili kayıtların, değişikliklerin, duyuruların yapılabileceği ve izlenebileceği bir elektronik altyapı [2] sunmaktadır. Moodle en yaygın kullanılan makale olan ders destek sistemidir.

Üniversitenin tüm akademik ve öğrenci işlerinin çevrimiçi uygulaması olan STARS sistemi ile entegrasyonu, Moodle [3] kullanımı için gerekli alt yapının her dönem başında öğretim elemanı ve öğrencilerin hemen kullanıma başlamalarını sağlamaktadır. Özelliklerine göre bazı dersler için farklı ders destek sistemleri de kullanılmaktadır. Örneğin Bilgisayar Mühendisliği laboratuvar dersleri için Unilica, Türkçe dersleri için Active Learning kullanılmaktadır. Öğrencilerin bireysel çalışabilecekleri bilgisayar laboratuvarları haftanın her günü ve her saatte kullanımlarına açıktır. Öğretim elemanları, bu ortamda derslerin izlenmelerini güncelleyebilmekte, öğrencilerin derslerdeki değerlendirme bileşenlerine ait notlarını girebilmekte, sağlık raporlarını takip edebilmekte, ders saatleri dışında etkinlik planlaması için dersi alan şubedeki öğrencilere uygun saat ve derslik arayabilmektedir. Derslikler, bilgisayar, projektör, perde ve internet bağlantısı ile donatılmış olduğundan, dersler sırasında sesli ve görüntülü sunum ile anlatımları desteklemek mümkündür.

Sürekli artan bilgisayar sayısı göz önüne alınarak ağ altyapısı her yıl geliştirilmektedir. Öğrenci yurt odalarının her birine özel kablosuz erişim hizmeti veren ağ erişim cihazları (Wi-Fi) takılmıştır. Öğrencilerin kişisel bilgisayarları ve akıllı telefonlarıyla yurt odalarında ağ hizmetlerinden kolaylıkla faydalanabilmeleri sağlanmıştır. Ayrıca üniversite genelinde artan kablosuz ağ erişimi talebini karşılamakta yetersiz kalan kablosuz ağ erişim cihazları daha fazla bağlantıya cevap verebilecek dayanıklı cihazlarla değiştirilmiştir. Böylece öğrencilerin ve akademik personelin internete ve dersleriyle ilgili materyallere kesintisiz erişimi sağlanmıştır. Bilgi teknolojileri desteği Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Merkezi [4] tarafından sağlanmaktadır. Bilgisayarların sayısı ve dağılımı Tablo-3'de görülebilir.

Üniversite, her iki yarıyıl kariyer fuarı [5] düzenlemekte, işverenlerle öğrencileri buluşturmaktadır. Ayrıca Kariyer Merkezi [6], kişisel gelişim, iş alanları tanıtım, ki Üniversitede pek çok lisans programında staj zorunluluğu vardır. Bu stajlarda staj yapılacak yer öğrenci tarafından bulunabileceği gibi, üniversiteye iletilen staj imkanları ile öğrenciler de çeşitli şekillerde (örneğin Mühendislik Fakültesi [7]) buluşturulmaya çalışılmaktadır. Ayrıca The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience (IAESTE [8]) Bilkent Temsilciliği aracılığıyla IAESTE Türkiye Temsilciliği tarafından iletilen yurt dışı staj imkanlarına da Bilkent öğrencileri yerleştirilmektedir.

Bilkent Üniversitesinde merkez ve doğu kampüste olmak üzere iki adet Sağlık Merkezi [9], iç paydaşların tamamına beden ve ruh sağlığını korumak, tedavi etmek, sağlık konusunda eğitici, bilinçlendirici ve yönlendirici hizmet vermektedir. Ayrıca, Psikolojik Danışma ve Gelişim Merkezi [10], öğrencilere kendilerini daha iyi tanımları ve geliştirmeleri için yardımcı olmak amacıyla destek vermektedir.

Üniversitede öğrencilerin kullanımı için yurtlar [11], spor salonları, yüzme havuzu, çeşitli kortlar, halı sahalar, çim futbol sahası [12], kırtasiye, market, kafeteryalar [13], serbest kullanım için bilgisayar laboratuvarları bulunmaktadır.

Öğrencilerin yurt yaşamlarını kolaylaştırmak ve rahatlarını sağlamak amacıyla odalarda karyola veya ranza, elbise dolabı, çalışma masası, kitaplık gibi temel mobilyalar ile birlikte mini buzdolabı, telefon cihazı ve hattı, merkezi sistem TV yayını (15., 77. ve 78. yurtlar hariç) ve 1 Gigabit/saniye'lik UTP bağlantılı kablolu, akademik amaçlı sınırsız kullanımlı internet ağ erişimi standart olarak bulunmaktadır. Yurtlarda mutfaklar, çamaşırhane, ütü, TV, çalışma, oyun ve ziyaretçi odaları öğrencilerin ortak kullanımına sunulmaktadır. Merkezi sistem ile ısınan yurtlarda 24 saat kesintisiz sıcak su olup; ortak alanlardaki banyo ve tuvalet sayıları, öğrenci ihtiyacına fazlası ile cevap verecek şekilde planlanmıştır. Yurtlar bölgelerinde park ve bahçeler, açık/kapalı spor alan ve kompleksleri, yiyecek ve içecek ihtiyaçlarının karşılanabileceği merkezler ve otopark alanları bulunmaktadır.

Üniversite, öğrencilerini akademik ve mesleki bakımdan olduğu kadar, sosyal-kültürel ve kişilik bakımlarından da eğitmeye, geliştirmeye ve mükemmelleştirmeye çalışmaktadır. Bu bağlamda Öğrenci Dekanlığı ve Öğrenci Konseyi içinde çok sayıda kulüp ve topluluk faaliyette bulunmaktadır.

Öğrencileri bu etkinliklere aktif olarak dahil etmek, özellikle yeni gelen öğrencileri üniversiteye ve çevrelerine daha çabuk yakınlaştırmak ve ısındırmak amacıyla öğretim yılı başında “Tanışma ve Oryantasyon Programı” gerçekleştirilmektedir.

Bilkent Üniversitesi’nde yapılan etkinlikler web üzerinden ve Bilkent News ^[14] gazetesini aracılığıyla duyurulmaktadır. Öğrenci Dekanlığı’na bağlı olarak pek çok kulüp ve topluluk ^[15], aynı zamanda Radyo Bilkent ^[16] faaliyet göstermektedir. Her Bahar yarıyılı geleneksel şenlik ^[17] düzenlenmektedir. Etkinliklerle ilgili detaylı bilgiye Öğrenci Dekanlığı Öğrenci Aktiviteleri Merkezinden ulaşılabilir.

Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi öğretim elemanlarından oluşan Bilkent Senfoni Orkestrası ^[18] her yıl önceden duyurulan sezon programına göre konserler vermektedir.

Üniversite, öğrencilere sportif faaliyetleri için geniş olanaklar sunmaktadır. Bu amaçla merkez ve doğu spor salonları, tenis kortları, halı ve çim sahalar öğrencilerin hizmetine sunulmuştur. Tablo-3’ de sportif faaliyetler için kullanıma sunulan alanların listesi görülebilir. Sportif faaliyetleri daha da zenginleştirilmesi için Beden Eğitimi ve Spor Merkezi üniversitelerarası turnuvalar organize etmektedir. 2010-2011 öğretim yılından itibaren öğrencilerin sporla daha fazla iç içe olmaları amacıyla Beden Eğitimi ve Spor Merkezi’nin koordinasyonunda “Spor Yaşamdır” ^[19] başlıklı bir program başlatılmıştır. Bu çerçevede düzenlenen çeşitli spor etkinliklerine ve turnuvalarına öğrenciler kendi kuracakları takımlar halinde katılabilmektedirler.

Tam zamanlı uluslararası öğrenciler ve değişim programları öğrencileri ile ilgili çalışmaları Uluslararası Öğrenciler ve Değişim Ofisi yürütmektedir. Tam zamanlı öğrencilerin ikamet tezkeresi, sağlık sigortası, diploma denkliği gibi resmi işlemler bu ofis tarafından yürütülmekte, ayrıca uluslararası öğrencilerin katıldığı GE100 oryantasyon dersinin organizasyonuna katkı sağlanmaktadır. Ofis aynı zamanda düzenlenen uluslararası eğitim ve acente fuarlarına katılarak tanıtım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Uluslararası öğrencilerin lisans ve yüksek lisans programları/kabul şartları konularındaki sorularına etkin bir şekilde yanıt verilmektedir ^[20].

Ofis gelen değişim öğrencileri için kayıt kabul ve ilgili paketlerin gönderilmesi; tüm gelen değişim öğrencilerine konaklama hizmetinin sağlanması; “Oryantasyon Programı” ile öğrencilerin Bilkent’e ve Türkiye’ye uyum sürecinin kısaltılması; Erasmus prosedürü dahilindeki belgelerin onay için karşı üniversitelere gönderilmesi ve takibi; dönem içerisinde değişim öğrencileri sorunlarının çözümü için destek olunması ve partner üniversitelerin öğrencilerden istedikleri Erasmus evraklarının hazırlanması; her dönem sonunda gelen değişim öğrencilerinin not çizelgelerinin hazırlanarak partner üniversitelere gönderilmesi hizmetlerini sunmaktadır.

Sunulan hizmetlerin ve desteğin kalitesi, etkinliği ve yeterliliği paydaşlardan gelen geri bildirimler sayesinde takip edilmekte ve gerekli görülen düzenlemeler yapılmaktadır.

Tablo-3-A Toplam Fiziksel Alanlar ve Dağılımı

Tablo-3-B Kültürel ve Sanatsal Etkinlik Mekanları

Tablo-3-C Kapalı ve Açık Spor Alanları

Tablo-3-D Konferans Salonları

Tablo-3-E Öğrencilerin Kullanımına Açık Masaüstü, Dizüstü Bilgisayar ve Tablet Sayısı

Ekler

- [1] <http://library.bilkent.edu.tr>
 [2] <https://stars.bilkent.edu.tr>
 [3] <https://moodle.bilkent.edu.tr/centrum>
 [4] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/bilgi-teknolojileri>
 [5] <http://kariyer.bilkent.edu.tr/19-kariyer-fuari/>
 [6] <http://kariyer.bilkent.edu.tr>
 [7] <http://mfstaj.bilkent.edu.tr>
 [8] <http://www.iaeste.org>
 [9] <http://bilheal.bilkent.edu.tr>
 [10] <http://www.pdgm.bilkent.edu.tr>
 [11] <http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/admin-unit/yurt>
 [12] <http://www.bilkent.edu.tr/~spor/tr/tesis.html>
 [13] <http://www.kafe.bilkent.edu.tr/kafeterya.html>
 [14] <http://bilnews.bilkent.edu.tr>
 [15] <http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/admin-unit/dos/okk/kulupler.html>
 [16] <http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/admin-unit/dos/radyo.html>
 [17] http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/admin-unit/dos/okk/bahar_senlik.html
 [18] <http://www.bso.bilkent.edu.tr/en>
 [19] <http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/services/syp/index.html>
 [20] <http://www.international.bilkent.edu.tr>

Yukarıda da değinildiği üzere, üniversitemizde yeterli ve uygun donanıma sahip derslik, bilgisayar laboratuvarı, kütüphane, toplantı salonu, atölye, laboratuvar, sergi alanı, bireysel çalışma alanı gibi öğrenme ortamları dışında, öğrencilerin kullanımına yönelik olarak yurtlar, spor salonları, yüzme havuzu, çeşitli kortlar, halı sahalara, çim futbol sahası, kırtasiye, market, kafeteryalar ve serbest kullanım için bilgisayar laboratuvarları bulunmaktadır.

Öğrencilerin kullanımına yönelik tesis ve altyapılar nelerdir?

Yukarıda detaylandırıldığı şekilde, Bilkent Üniversitesinde çok sayıda kulüp ve topluluk Öğrenci Dekanlığı ve Öğrenci Konseyi bünyesinde faaliyette bulunmaktadır. Bilkent Senfoni Orkestrası sezon programına göre konserler vermektedir. Sportif faaliyetler için de öğrencilere geniş olanaklar sunulmakta olup spor salonları, tenis kortları, halı ve çim sahalara öğrencilerin hizmetine sunulmuştur.

Öğrenci gelişimine yönelik sosyal, kültürel, sportif faaliyetler nelerdir ve nasıl desteklenmektedir?

Bilkent'te Psikolojik Danışma ve Gelişim Merkezi tarafından öğrencilere rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Merkez, öğrencileri kendilerini daha iyi tanımları ve geliştirmeleri için yardımcı olmak amacıyla destek vermektedir. Merkezde öğrencilerin sadece psikolojik problemleri değil, aynı zamanda onları zorlayan çeşitli problemler de ele alınmaktadır.

Kurumda öğrencilere sunulan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri nelerdir? Kurumda öğretim elemanları tarafından sağlanan rehberlik ve destek hizmetleri nelerdir?

Engelli öğrencilere hizmet vermek üzere üniversitemizde Rektörlüğe bağlı olarak "Engelli Öğrenci Birimi" bu rapor döneminde kurulmuştur^[1].

Yükseköğretim Kurumları Engelliler Dayanışma ve Koordinasyon Yönetmeliği^[2] gereği kurulan bu birim üniversitemizde engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanmasını ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır. Doğrudan Rektörlüğe bağlı olarak çalışan Engelli Öğrenci Birimi'nde her fakülte ve yüksekokul tarafından görevlendirilen bir akademik temsilci ile Öğrenci Dekanlığının bir temsilcisi yer almaktadır. Fakülte ve yüksekokul temsilcileri aynı zamanda kendi akademik birimlerinin engelli öğrenci danışmanı olarak da görev yapmaktadır. YÖK Engelliler Dayanışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nde belirtildiği şekilde, engelli öğrencilerin idari, fiziksel, barınma ihtiyaçları ile sosyal ve akademik alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmalarını planlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek Engelli Öğrenci Birimi'nin başlıca sorumlulukları arasındadır. Engelli Öğrenci Birimi'nin her yılsonunda hazırlayacağı, faaliyet ve değerlendirme sonuçlarını içeren bir rapor Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na iletilecektir.

Üniversitede engelli öğrencilerin üniversite yaşamlarını kolaylaştırmaya yönelik alt yapı olanaklarının yanı sıra öğrenim hayatlarının diğer yönleriyle de kolaylaştırılmasına yönelik faaliyetler yapılmaktadır. Engelli öğrencilere engel türlerine göre sağlanan bazı kolaylıklar aşağıdaki gibidir:

- Her fakülte ve yüksekokulda engelli öğrenci danışmanı bulunmaktadır.
- Engelli öğrencilerin talepleri doğrultusunda danışmanlık hizmeti verilmekte, gerektiğinde Sağlık Merkezi ve Psikolojik Danışma ve Gelişim Merkezi uzmanları ile işbirliği yapılmaktadır.
- Disleksi, hiperaktivite ve dikkat eksikliği gibi destek gerektiren özel sorunlar için eğitim seminerleri düzenlenmektedir.
- Görme engelliler için merkez ve doğu kampüsteki tabldot kafeteryalarda Braille alfabeli aylık yemek menüleri bulunmaktadır.

·Ders ve sınavlarda engelli öğrencilerin talebine bağlı olarak uygun koşullar sağlanmaktadır.

·Bedensel ve görme engelli öğrenciler için engelsiz kampüs ulaşımı (EKU bilet) uygulaması yürütülmektedir.

·Merkez kütüphanede görme engelliler için bir çalışma odası hizmet vermektedir. Odada Türkçe Aylin sesli ekran okuma programı, hiç görmeyen ve az görenler için Türkçe ve değişik dillerde LCD ekranlı ve DAISY çalarlı kitap okuma makinesi, kabartma yazıcı bulunmaktadır. Kütüphane müzik koleksiyonu dahilinde bulunan kabartma piyano notaları da kullanıcılara ödünç verilebilmektedir.Görme engelli kullanıcılar için kütüphanede bir oda ayrılmıştır. "Jaws" adında ekran okuyabilen bilgisayar programı kullanılan bir bilgisayar, tarayıcı, braille yazıcı, özel kasetçalar ve 2 özel walkman mevcuttur. Koleksiyon İngilizce – Türkçe, Türkçe – İngilizce sözlük, roman ve değişik konularda kitap, audio kaset ve CD'yi içeren 572 adet materyalden oluşmaktadır. Kütüphane, görme engelli kullanıcılar için kampüs içerisinde duyuru yaparak ihtiyaçları olan kitapları onlara okuyabilecek gönüllülerle buluşmalarını sağlamaktadır.

- Engelli öğrenciler refakatçileri ile birlikte Spor Merkezi olanaklarından yararlanabilmektedir.
- Kampüs genelinde engelliler için otopark alanları vardır.

Üniversite'nin son 7 yılda inşa edilen binaları, engelli öğrencilerin erişimini sağlamak için asansörler ve rampalarla donatılmış olup engelli tuvaleti ve engelli park yerleri bulunmaktadır. Eski binalarda da rampalar ve engelli tuvaletleri inşa edilmektedir.

[1] Engelli Öğrenci Birimi kuruluş yazısı ve birim üyelerinin listesi EK-2'de sunulmaktadır.

[2] <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.14214&MevzuatIlski=0&sourceXmlSearch=Y%C3%BCksek%C3%B6%C4%9Fretim%20Kurumlar%C4%B1%20%C3%96z%C3%BCr%20Koordinasyon%20Y%C3%B6netmeli%C4%9Fi>

9Fma%20ve%20Koordinasyon%20Y%C3%B6netmeli%C4%9Fi

Kurumda özel yaklaşım gerektiren öğrenciler (Mülteciler, engelli veya uluslararası öğrenciler gibi) için mevcut düzenlemeler ile sağlanan özel hizmetler nelerdir?

Öğrencilere hizmet ve destek sağlayan birimler her yıl faaliyet planlaması yapmakta, o sene için gerçekleştirilecek rutin faaliyetlerin yanında öğrenci talepleri ve tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenmiş yeni faaliyetleri de planlamaya dahil etmektedir. Rektörlük tarafından onaylanan yıllık planlar uygulamaya konmaktadır.

Kurumda öğrenciye sunulan hizmet ve desteklerin kurumsal planlaması nasıl yapılmaktadır?

Öğrencilere hizmet ve destek sunan birimlere ve öğrenim kaynaklarına her yıl üniversite bütçesinden belli bir pay ayrılmaktadır. Öğrenim kaynaklarına ayrılan pay ile her bir birimin bütçe payları o yıl için tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenmektedir.

Yıllık Bütçenin öğrenim kaynakları ve öğrencilere sunulan destekler açısından % dağılımına nasıl karar verilmektedir?

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Kurumun Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Bilkent Üniversitesi'nin öğretim kadrosu ve öğrencileri, sanatsal üretimleri, tasarımları, buluşları, fikirleri, edebi birikimleri ve akademik başarıları sayesinde, Bilkent'in misyonunu yerine getireceklerdir.

Bilkent Üniversitesi, Türkiye'de öğretim üyelerinin araştırma alanlarında bıraktıkları izi uluslararası araştırma çıktıları yoluyla ölçen ve bunu akademik yükseltme ölçütlerine uygulayan ilk kurumdur. Bilkent, kendisini bir araştırma üniversitesi olarak görmektedir. Buna bağlı olarak uluslararası sıralamalarda dünyanın önde gelen üniversiteleri arasında yer alması da bu görüşü doğrular niteliktedir.

Bilkent Üniversitesi, araştırma faaliyetlerinin devlet kurumları, TÜBİTAK, Avrupa Birliği ve başka ortaklıklar yardımıyla yapılacak projeler aracılığıyla desteklenmesini arzu etmekte, öğretim üyelerini ve araştırma merkezlerinde çalışan doktoralı elemanlara Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) aracılığı ile proje başvuruları konusunda düzenli olarak bilgilendirmekte ve destek vermektedir.

Bu doğrultuda özellikle nanoteknoloji alanına önemli yatırımlar yapılmıştır. Bunun yanında son yıllarda disiplinlerarası araştırmalar ayrıca özendirilmektedir. Bunun en güzel örneği, yakın zamanda kurulan Aysel Sabuncu Beyin Araştırmaları Merkezi[1]nde farklı ama birbirlerini tamamlayan alanlardan öğretim üyelerinin ve araştırmacıların beraber çalışarak nörobilim[2] alanındaki lisansüstü programlara destek vermesidir.

Üniversitedeki Uygulama Araştırma (UYGAR) Merkezleri'ne örnek olarak, İletişim ve Spektrum Yönetimi Araştırma Merkezi (İSYAM[3]), Nanoteknoloji Araştırma Merkezi (NANOTAM[4]), Ulusal Manyetik Rezonans Araştırmaları Merkezi (UMRAM[5]), Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi (UNAM[6]) sayılabilir. Araştırma merkezleri öncelikli alanlarla ilgili olarak iç ve dış paydaşların önerilerini dikkate almaktadırlar. Zaman zaman söz konusu alanlarla ilgili çalıştay ve konferanslar Bilkent'teki öğretim üyelerin başkanlığında düzenlenmektedir. Bu önerilerin hayata geçirilen örneklerinden bir tanesi, Türkiye'nin ilk çip fabrikasının ASELSAN ve Bilkent Üniversitesi ortaklığında kurulmuş olmasıdır.

Bilkent Üniversitesi Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi (UNAM), 16.08.2017 tarihinde 6550 Sayılı Araştırma Altyapılarını Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında 5 yıl süreyle desteklenmeye hak kazanmıştır. Bu kanun, Kalkınma Bakanlığı tarafından davet edilen altyapı merkezlerinin sekreteryasını TÜBİTAK'ın yaptığı ve atanmış bağımsız hakemler tarafından yapılan değerlendirme sonucunda hak kazanması ile desteklenmesini sağlamaktadır. Bu süreçte Bilkent Üniversitesi UNAM'ın bilimsel çalışmaları, eserleri ve bıraktığı izler ve yaygın etki ile bilimsel yayınları, lisansüstü tez çalışmaları, patent katkıları, şirketleşme ve ticarileşme başarı hikayeleri ve tüm ülkeye verdiği hizmet kalitesi ve ölçeği sonucu 6550 değerlendirmesi üstün başarılı bulunmuştur. UNAM bilim ve teknolojide mükemmeliyet ilke sözü ile hareket ederek uluslararası seviyede nitelikli bilgi üretimi ve nitelikli Ar-Ge uzmanı yetiştirme görevini yerine getirmektedir. Bunun için gerekli olan dünya standartlarında 180'e yakın farklı cihazı ortak kullanıma açmış olup, bu makinelerin ilgili ileri ölçüm ve işleme tekniklerinde kullanımı için Bilkent Üniversitesi araştırmacılarına ve üniversite dışından gelen tüm araştırmacılara Ar-Ge olanağı sunmaktadır.

Üniversitede yapılan araştırmaların kalitesinin göstergesi, saygın bilimsel dergilerde yapılan yayınlar ve bu yayınlara yapılan atıflar yanında, doktora derecesini Bilkent'ten alan mezunların dünyada aranan öğretim üyeleri ve araştırmacılar olarak işe yerleşmesidir. Kurum, bu konudaki gelişmeleri sürekli ve düzenli olarak takip etmektedir. Bilkent'ten bugüne kadar doktorasını alan 700'den fazla mezunun yaklaşık dörtte biri yurt içinde bir üniversitede, dörtte biri yurt dışında işe yerleşmiş durumdadır. Bilkent'in bölge, ülke ve dünya toplumlarına sağladığı en önemli toplumsal katkılardan biri de yetişmesine olanak sağladığı bu akademisyenlerdir.

Bilkent Üniversitesi, YÖK'ün Yükseköğretim Kurumları Etik Davranış İlkeleri doğrultusunda kendi politikasını[7] belirlemiş durumdadır. İnsan araştırmalarında etik değerleri benimsetmek üzere İnsan Araştırmaları Etik Kurulu[8] yardımıyla faaliyet göstermektedir. İntihali önlemeye yönelik olarak kütüphane aracılığıyla Turnitin[9] ve iThenticate[10] uygulamaları kullanılabilmektedir.

Bir vakıf üniversitesi olması nedeniyle Bilkent, vakfa ait şirketleri ve başka ortaklıklar aracılığıyla öncelikleri kapsamındaki araştırma faaliyetlerinin nitelik ve nicelik olarak sürdürülebilirliğini güvence altına almaktadır.

Toplumsal Katkı Etkinlikleri

Üniversitenin eğitim-öğretim felsefesinden yola çıkarak geçtiğimiz yıl içinde Bilkent Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak, Öğrenme ve Gelişme Merkezi'nin kurulması, yaşam boyu öğrenim kapsamında düzenlenen önemli bir etkinlik olmuştur. Merkezin amacı, üniversitenin eğitimini verdiği ve araştırma yaptığı akademik programlar dışında, ihtiyaç duyulan alanlarda kişi ve kurumların stratejik hedefleri ile uyumlu, sürdürülebilir eğitim programları düzenlemek, düzenlemek, geliştirmek, değerlendirmek ve sertifikalandırmak olarak belirlenmiştir. Ayrıca, eğitim alanındaki araştırma geliştirme faaliyetleri ve projeler ile ulusal ve uluslararası, kamu ve özel sektör kuruluşlarıyla iş birliği yaparak akademik, endüstriyel ve toplumsal gelişmelere katkıda bulunmak da merkezin bir diğer amacı olmuştur.

Kalkınmada öncelikli yörelerdeki kızlara yönelik burs programı[11], geçtiğimiz yıl içinde başlatılan bir diğer önemli toplumsal katkı projesidir. Bu program kapsamında, lise eğitimini kalkınmada öncelikli yörelerde tamamlamış ve üniversite sınavında yüksek başarı göstermiş olan kız öğrenciler arasından seçilecekler, destek veren kişiler veya kuruluşlar tarafından Bilkent Üniversitesi'nde lisans eğitimi için burs sağlanmaktadır. Projenin başlatıldığı 2017-2018 akademik yılında üç öğrenciyi kapsamlı burs olanağı sağlanmıştır. Bu öğrencilerden ikisi Hukuk Fakültesi'ne, biri de Mühendislik Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'ne yerleştirilmiştir. Bu üç öğrencinin lise öğrenimlerini tamamladığı yöreler Bartın, Kırıkkale ve Kastamonu'dur.

Bilkent Üniversitesi Gençlik Akademisi[12] programı, Lise öğrencilerine yönelik olarak her yıl Haziran ayı içinde düzenlenen bir toplumsal katkı etkinliğidir. Bu programın amacı, erken yaşlardan başlayarak öğrencilerde meslekler ve üniversite kültürüne yönelik bir aidiyet duygusunun oluşmasına katkıda bulunmaktır. 9, 10 ve 11. sınıfları tamamlayan öğrencilere ulaşmayı hedefleyen programda akademik derslerin yanı sıra sosyal faaliyetler de yer almaktadır.

Üniversite, stratejik öncelikleri çerçevesinde belirlediği Araştırma, Geliştirme ve Toplumsal Katkı performans kriterlerini her yıl yapacağı ölçümlerle değerlendirecektir.

[1] <http://umram.bilkent.edu.tr/~bam>

[2] <http://web2.bilkent.edu.tr/neuroscience>

[3] <http://www.isyam.bilkent.edu.tr/TR>

[4] <http://www.nanotam.bilkent.edu.tr>

[5] <http://www.umram.bilkent.edu.tr/index.php/tr>

[6] <http://unam.bilkent.edu.tr>

[7] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/policy-on-conflicts-of-interest-and-commitment-academic-integrity>

[8] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/bilkent-universitesi-insan-arastirmalari-etik-kurulu-uygulanan-ilkeler>

[9] <http://www.turnitin.com>

[10] https://app.ithenticate.com/en_us/login

[11] <http://adaybilgi.bilkent.edu.tr/index.php/kizlara-burs-programi/>

[12] <http://w3.bilkent.edu.tr/www/genclik-akademisi/>

Bilkent Üniversitesi her biri bir değerinin başarıları ile güçlü noktalarını dengeleyen, disiplinlerarası ve dinamik akademik ortamıyla öne çıkmaktadır. Bilkent, hedefe ve ortak çalışmaya odaklı araştırmaların yanı sıra bilimsel merakın tetiklediği bireysel araştırmacılık içeren buluşlar ve diğer yaratıcı çalışmalarla akademik anlamda zenginleşmektedir. Yeni araştırma olanakları ararken bu faaliyetleri de desteklemekte ve güçlendirmektedir.

Geleceğe baktığımızda sanat, insanı bilimler, sosyal bilimler ve edebiyatın tasarım, fiziksel bilimler, yaşam bilimleri ve mühendislik ile bütünleşeceği, tüm bu disiplinlerin hukuk ve siyaset ile iletişim içinde olacağı öngörülmektedir. Bilkent, merakı merkeze alan, ihtiyaçlara odaklanan ve doğadan esinlenen gelecek nesil araştırmacılar için disiplinlerarası araştırmaların gündemini belirleyecek özel bir konuma sahiptir.

Kurumun araştırma stratejisi ve hedefleri ile bunlar doğrultusunda izlediği araştırma politikası bulunmakta mıdır?

Üniversitenin eğitim-öğretim felsefesi, yeni bilgiler üretenlerin bu bilgileri en iyi aktarma potansiyeline sahip kişiler olduğu inancına dayanmaktadır. Bu nedenle ve sürekli iyileştirmeyi sağlamak için öğretim üyeleri araştırma çıktılarının yanında eğitim-öğretim açısından da değerlendirilmektedir. Üniversiteye yeni katılan öğretim üyelerine, ilk yıllarda araştırmalarına daha çok zaman ayırabilmeleri için verecekleri derslerde esneklik gösterilmekte ve indirim yapılmaktadır. Öğretim üyeleri ilk yıllarında 2 ders, ikinci yıllarında ise 1 ders indirimli ders yüküne sahip olmaktadır. Özellikle bu aşamada yeni öğretim üyeleri proje yazımı konusunda TTO tarafından cesaretlendirilmektedir. Kurumlar arası işbirliği, uluslararası araştırma projelerinde şart olup, Bilkent tarafından desteklenmektedir.

Kurumdaki araştırma-geliştirme süreçleri ile eğitim-öğretim süreçlerinin bütünleştirildiği alanlar ve bu alanlarda izlenen politikalar nelerdir?

Bilkent Üniversitesi kurulurken her alanda program başlatmak ve faaliyet göstermek yerine, Türkiye'de sıkıntısı çekilen ve/veya beyin göçü nedeniyle yeterli beyin gücü bulunamayan, özellikle yüksek teknoloji gerektiren sahalarda (bilgisayar, elektronik, endüstri mühendisliği gibi) ve temel bilimlerde (bazı sosyal bilimler dahil olmak üzere) bölüm ve programlar açma stratejisi benimsenmiştir. Daha sonra açılan Cyberpark bünyesinde faaliyet gösteren şirketler ve üniversitedeki araştırma merkezleri de bu yöndeki ihtiyaca ve talebe cevap vermek üzere kurulmuşlardır.

Bilkent aynı zamanda enerji, çevre, su kaynakları, sürdürülebilirlik, yoksulluk ve ekonomi ile ilgili küresel sorunlarla baş edebilmek açısından önemli bir rol oynamaktadır. Öğretim kadrosu, Bilkent'in liderlik edeceği ve bu sayede daha çok katkı sağlayacağı çağdaş yaklaşımların geliştirilme süreçleri doğrultusunda teşvik edilecektir. Araştırma merkezleri ve enstitüler gibi yeni ve sürdürülebilir mekanizmaların geliştirilmesi ile Bilkent yenilikçilik ve girişimcilik gibi kavramlara katkıda bulunabilecektir.

Bilkent Üniversitesinde araştırma-geliştirme çıktılarının topluma katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilecek olan teknoloji transfer faaliyetlerinin koordinasyonu Teknoloji Transfer Ofisi'nin (TTO) sorumluluğundadır. TTO öğretim üyelerinin sahip olduğu bilgi ve beceriler doğrultusunda topluma katkı sağlayacak değere dönüşme potansiyeli olan başlıkların belirlenmesine de katkıda bulunmaktadır.

Kurumdaki araştırma-geliştirme süreçleri ile toplumsal katkı süreçlerinin bütünleştirildiği alanlar ve buralarda izlenen politikalar nelerdir?

Yukarıda da değinildiği üzere, Bilkent Üniversitesi araştırma geliştirme stratejilerinin belirlenmesinde ulusal ve küresel ihtiyaçlar ve talepler önemli bir rol

oyunmaktadır.

Yerel/bölgesel/ulusal kalkınma hedefleri, kurumun araştırma ve geliştirme stratejilerine etkisi nasıl yansıtılmaktadır?

Yapılan araştırmaların sosyo-ekonomik kültürel dokuya katkısı konusunda ölçüm çalışmaları henüz yapılmamaktadır.

Yapılan araştırmaların sosyo-ekonomik kültürel dokuya katkısı nasıl ölçülmektedir? Bu katkı nasıl teşvik edilmektedir?

2. Kurumun Araştırma Kaynakları

Bilkent Üniversitesi'nin fiziki ve teknik altyapısı ile mali kaynakları araştırma öncelikleri kapsamındaki faaliyetleri gerçekleştirmek için uygun ve yeterlidir. Yıllık akademik bütçe, AİRY tarafından Fakültele ve Yüksekokullara, onlar aracılığıyla da bölümlere tahsis edilmekte olup, yıl sonunda ve gerektiğinde yıl içinde gözden geçirilmektedir. Yeni açılacak bir laboratuvar veya yapılacak bir bina ise ayrı bir proje olarak değerlendirilmekte ve o şekilde gerçekleştirilmektedir.

Bilkent Üniversitesi, araştırma faaliyetlerinin öğretim üyeleri tarafından yapılacak projeler aracılığıyla desteklenmesini teşvik etmekte^[1], öğretim üyelerini ve araştırma merkezlerinde çalışan doktoralı elemanları Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) ile proje başvuruları konusunda düzenli olarak bilgilendirmekte ve destek vermektedir. Gerekli görülen durumlarda, kurum dışından da kurumun stratejik hedefleriyle uyumlu kaynak aranmaktadır.

Bilkent, araştırma bileşeni ile ilgili hedefleri kapsamında ihtiyaç duyulan altyapı ve mali kaynaklar için Üniversitenin sahip olduğu şirketlerin desteğinden yararlanılmaktadır.

Bilkent Üniversitesi Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) projeleri sayesinde elde etmiş olduğu kurum paylarını yine Ar-Ge amacıyla kullanmaktadır. Devlet üniversitelerinde olan Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) yapısı Bilkent Üniversitesi'nde olmadığı için, dış kaynaklardan desteklenmesi çeşitli gerekçelerle mümkün olmayan Ar-Ge giderlerini karşılamak üzere iki farklı yapı oluşturulmuştur.

Bölüm Araştırma Fonu (BAF), bölümlerin kullanımına verilen ve sadece bölüm bünyesindeki ar-ge çalışmalarını desteklemeyi amaçlayan bir fondur. Bölüm başkanlarının sorumluluğunda olan BAF, araştırmacılar burs verilmesi, akademik amaçlı seyahatler, konferanslara katılım ücretleri ve altyapı oluşturma amaçları ile ihtiyaç doğrultusunda kullanılabilir. BAF'a üniversite tarafından aktarılan bütçe, bölümün akademik başarısı, bölüm üyeleri tarafından alınan proje sayısı ve bütçelerine göre AİRY Ofisi tarafından belirlenmektedir.

Kişisel Araştırma Fonu (KAF) ise her araştırmacı özelinde ayrıca tutulan bir Ar-Ge fonudur. Araştırmacının akademik başarısına ve aldığı dış kaynaklı projelerin bütçelerine göre Provost Ofis tarafından belirlenen miktarlar araştırmacının KAF hesabına aktarılmaktadır. Araştırmacı, KAF hesabındaki bu bakiyeyi yine Ar-Ge amaçlı olarak altyapı, teçhizat, sarf malzemesi, personel ve seyahat amaçları ile tamamen kendi kontrolünde kullanabilmektedir.

Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) Faaliyetleri

TTO her yıl Endüstri, Elektrik-Elektronik ve Makine Mühendisliği bölümlerinin 4. sınıf sanayi ortaklı bitirme projelerinin koordinasyonunu sağlamaktadır. Bu kapsamda firmalardan alınan gerçek problemler bir akademisyenin liderliğinde öğrenciler tarafından çözülmekte ve sene sonunda düzenlenen fuarda sunulmaktadır. Bu proje dersi kapsamında öğrencilerin ihtiyaç duyacağı proje yönetimi, sunum becerileri, proje destekleri gibi eğitimlerin verilmesinin yanı sıra öğrencilerin sektör temsilcilerini dinleyip sorularını yöneltebilecekleri seminerler de düzenlenmektedir.

TTO'nun şirketleşme ve girişimcilik görevi çerçevesinde girişimcilik konusunda akademisyenlerin ve öğrencilerin farkındalığının artırılması da hedeflenmektedir. Öğrenciler için bölümlerindeki ilgili dersler kapsamında girişimcilik ve Ar-Ge destek programları hakkında bilgilendirme faaliyetleri yürütülmektedir. Bunun yanı sıra araştırmacılara yönelik olarak akademik girişimcilik ile ilgili eğitimler de yıl içerisinde verilmektedir.

Akademik taraftaki destek programları hakkında da TTO tarafından düzenli olarak eğitimler ve bilgi günleri düzenlenmektedir. 2017 yılı içerisinde düzenlenen etkinlikler arasında Newton Programı Katip Çelebi Fonu Eğitimi, H2020 MSC Bireysel Burslar Eğitimi ve Deneyim Paylaşım Paneli, H2020 ERC Eğitimi, H2020 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanı Eğitimi ve Birebir Görüşmeler, Sınai Mülkiyet Kanunu Eğitimi bulunmaktadır.

Bilkent Üniversitesi bir yandan eğitim ve araştırmaya önem verirken diğer yandan Ar-Ge çıktılarının topluma katkı sağlamak amacı ile transfer edilmesini hedeflemektedir. Bu bağlamda yapılacak olan teknoloji transfer faaliyetlerinin koordinasyonu TTO'nun sorumluluğundadır. TTO'nun faaliyete geçmesi ile hem Ar-Ge projelerinin sayı ve niteliği artmış hem de üretilen bilginin veya Ar-Ge sonuçlarının hayata geçirilerek topluma katkı sağlaması için teknolojinin transferi çalışmaları hız kazanmıştır.

Bilkent Üniversitesi ekosisteminde topluma katkı sağlayacak değere dönüşme potansiyeli olan başlıkların belirlenmesi için birçok farklı yol tercih edilmektedir. İlk olarak, Bilkent TTO'nun çabaları ile geliştirilen ve güncel tutulan projeler veri tabanı bu amaçla kullanılan önemli bir araçtır. Üniversitedeki tüm akademisyen ve araştırmacıların proje bilgilerinin tutulduğu bu veri tabanına teknoloji portföyünü oluştururken başvurulmaktadır. Dönem içinde biten projeler bu sistem sayesinde belirlenerek araştırmacılarla ilgili projelerin sonuç raporlarını iletmeleri istenmektedir. Bu raporlar sayesinde hem proje çıktıları hakkında bilgi sahibi olunarak potansiyel ticarileşme konuları belirlenmekte, hem de akademisyenlerin çalışma alanları güncellenmektedir.

Bunun yanı sıra, üniversite-sanayi iş birliği kapsamında yürüyen veya bitmekte olan Ar-Ge projelerinin yürütücüsü olan akademisyenler rutin bir şekilde ziyaret edilmektedir. Bu toplantılarda hem projelerin son durumu hakkında bilgi alınmakta hem de teknoloji kazanımları birlikte değerlendirilerek ileride ortaya çıkabilecek olası iş birliği veya topluma katkı sağlayacak alanlara karar verilmektedir.

Akademisyenlerin teknolojilerini topluma en iyi katkıyı sağlayacak şekilde konumlandırmak için firmalara da ziyaretler yapılmaktadır. Düzenli bir şekilde ilgili olabilecek firmalar ziyaret edilerek firmaların ihtiyaçları ve sektörün problemleri belirlenmekte, üniversite bünyesindeki Ar-Ge çıktılarından hayata geçirilmesi için eşleştirmeler yapılmaktadır.

Bunun dışında da fikri mülkiyet yaratma potansiyeli olan araştırmacılar bildirim yapmadan önce ziyaret edilerek teknolojilerinin ön değerlendirmesi yapılmaktadır. Buluş bildirimini takiben ön araştırma raporu hazırlanarak teknoloji hakkında detaylı bilgi sahibi olunmaktadır. Üniversite değerlendirme kurulunun alınmasına onay verdiği tüm patentler ticarileştirme portföyüne eklenmektedir. Serbest bırakılan buluşlar da takip edilerek, araştırmacının talep etmesi durumunda TTO'nun portföyüne dâhil edilmektedir. Portföydeki bu buluşların ticarileşmesi, lisanslanması veya topluma katkı sağlamak üzere hayata geçirilmesi için tüm süreçler yine TTO tarafından koordine edilmektedir.

Bilkent Cyberpark (Teknokent) Faaliyetleri

Bilkent Cyberpark'ın gerçekleştirdiği faaliyetlere değinmeden önce, Üniversite-Sanayi iş birliğinde yapı taşı görevi gören Teknoparkların üniversitelere olan genel katkıları özetlenecek olursa;

- Üniversite araştırmalarının ülke gereksinimi doğrultusunda yönlendirilmesi,
- Teknoparkların sağladığı kaynaklarla üniversitenin araştırma olanaklarının ve eğitim kalitesinin artması,
- Öğretim üyelerinin gelirleriyle nitelikli eğitim kadrolarının korunması ve yeni akademik personellerin kazandırılması,
- Sanayi iş birliği ile araştırma faaliyetlerinde bulunan öğretim üyelerinin edindikleri tecrübeleri eğitime yansıtılması,

- Lisansüstü tez çalışmalarının teknopark firmaları tarafından desteklenmesi,
- Bitirme projelerinin teknopark firmalarında uygulamalı olarak yapılabilmesi,
- Kısa ve uzun dönem yaz stajlarının teknopark firmalarında yapılması,
- Öğrencilerin yarı zamanlı olarak teknopark firmalarında çalışabilmeleri,
- Öğrencilerin pratik yapma imkânlarının artması ve mezun olduklarında iş bulabilme olanaklarının artması,
- Öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulu izni ile yaptıkları araştırmalarının sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile teknoparklarda şirket kurabilmeleri, kurulu bir şirkete ortak olabilmeleri ve bu şirketlerin yönetiminde görev alabilmeleri,
- Bölgede yer alan faaliyetlerde idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulan öğretim üyelerinin, yönetici şirkette görevlendirilebilmeleri,
- Endüstri ile daha çok ve daha etkin iş birliği olanaklarının sağlanması,
- Firmalarla etkileşim sonucu ortaya çıkan yeni konularda temel ve uygulamalı araştırma imkanlarının oluşturulması,
- Üniversitelerin araştırma altyapısına ayrılan kaynakların daha verimli kullanılması,
- Üniversitedeki araştırma sonuçlarının ekonomik faydaya dönüşmesi,
- Üniversitelerin arazi geliştirme, ofis kiralama ve aidat gelirleri gibi yeni kaynaklar oluşturması,
- Teknoparklardan sağlanan fonların araştırmaya aktarılmasıyla üniversitelerde yeni kaynak oluşturulması,
- Daha çok araştırma ve daha iyi bir eğitim ortamının oluşturulması,
- Üniversite mezunlarına ve öğrencilerine yeni istihdam olanaklarının sağlanması.

Bilkent Cyberpark, bünyesindeki firmalara, ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet gücü kazanmalarına imkân verecek yenilikçi fikir/ürün gereksinimleri için uygun ortamı üniversitenin değişik bölümleri ile çalışma fırsatı yaratarak sağlamaktadır. Teknopark bünyesinde geliştirilen bu ürün ve fikirlerin ticarileştirilmesiyle bölge/ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır. Cyberpark aynı zamanda üniversitenin eğitim-öğretim ve araştırma-geliştirme faaliyetleri ile toplumsal katkı açısından da önemli bir rol üstlenmektedir.

Cyberpark, üniversitede öğrenim gören öğrencilere bünyesindeki firmalarda staj ve yarı zamanlı iş olanakları ile öğrenim süreleri boyunca iş deneyimi kazanmalarına, aynı zamanda üniversite-sanayi işbirliğinin bu yönü ile gelişmesine olanak sağlamaktadır.

Cyberpark'ın Bilkent öğrencileri için sağladıkları yarı zamanlı iş olanakları, öğrencilere sağlanan maddi desteğin ötesinde, öğrenimi devam eden öğrencilerin yarı zamanlı olarak veya staj yaparak Ar-Ge faaliyetlerini sürdüren bir firmada çalışmaları, alanlarındaki bilgi birikimlerini ve deneyimlerini artırmalarına, bu sayede mezun olduktan sonra aynı firmalarda iş hayatlarına devam etme ya da başka şirketlerde daha kolay iş bulabilmelerine imkân sağlamakta; dolayısıyla istihdamı artırıcı bir etkisi olmaktadır. Özellikle mühendislik ve fen fakültelerinin lisansüstü ya da doktora öğrencilerinin tez çalışmalarının teknopark firmalarının araştırma faaliyetleriyle uyumlu olması, bu lisansüstü veya doktora tez çalışmalarının ülke ekonomisine katkı sağlayacak bir ürüne dönüşmesine olanak sağlamaktadır. Ayrıca sanayinin beklentileri doğrultusunda personel yetiştirilmesine katkı yapmakta ve istihdamı kolaylaştırmaktadır.

Bilkent Mühendislik Fakültesi öğrencileri, öğrenimlerinin son yılında yaptıkları bitirme projelerinden bazıları Cyberpark'taki firmalarda yapmaktadırlar. Bu projelerde, öğrencilerden ve bir danışman akademisyenden oluşan grup firmanın bir sorunun çözümünde aktif olarak rol almakta, çözümüne yönelik bir proje geliştirmekte ve uygulamaktadır. Uygulanan proje ile bir gelir elde edilmekte, proje grubundaki öğrenciler bu firmada çalışma imkânı bulabilmekte ve danışman akademisyenler proje kapsamında danışmanlık yapmaya devam edebilmektedir.

Üniversitede öğrenim gören lisans, lisansüstü ve doktora öğrencileri teknoparkta şirket kurarak araştırma ve geliştirmesini yaptıkları projelerini ticarileştirme imkânı bulabilmektedirler.

Öğretim elemanları, teknokent bünyesinde akademik bilgilerini ticarileştirebilme olanağı bulmakta, firmalarda danışman olarak görev alabilmekte, "spinoff" olarak şirket kurabilmekte ya da kurulu olan bir şirkete ortak olabilmektedirler. Bu vesile ile üniversitede oluşan akademik bilgi ticarileşerek bölgesel, ulusal ve uluslararası ekonomik katkıya dönüşmekte, öğretim üyeleri ve akademisyenler maddi kazanç elde edebilmekte ve mesleki yönden pratik yapma imkânı bulabilmektedirler.

Yukarıda kısaca anlatılan, Cyberpark bünyesinde üniversite sanayi iş birliğine dair çeşitli rakamlar vermek gerekirse:

- Bilkent Cyberpark'ta hali hazırda 35 akademisyen firması, 21 öğrenci firması bulunmaktadır.
- 2017 yılında 120 proje akademisyenler ile iş birliği içerisinde yürütülmüştür.
- 2017 yılında toplam 818 öğrenci firmalarda stajyer ya da yarı zamanlı olarak çalışmıştır.

Bilkent Cyberpark gerçekleştirdiği seminer, konferans, eğitim v.b. faaliyetlerle de hem üniversite hem de bölge ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Bu faaliyetlerden bazıları şöyle özetlenebilir:

• Girişimcilik ve İnovasyon Semineri

Her dönem Bilkent Üniversitesi son sınıf öğrencilerine girişimcilik ve inovasyon semineri verilmektedir. Özellikle bitirme projesi derslerinde verilen bu seminerde öğrencilerin teknoloji tabanlı girişimciliğe özendirilmesi, bu kapsamda devletin sağladığı teşvikler-hibeler ve Cyberpark'ın sağladığı kuluçka firmalara özel programlardan bahsedilmektedir. Dünyadan ve Türkiye'den başarı hikâyelerinin konuşulduğu bu seminerde yatırım ekosistemi ve ülkemizdeki tüm oyuncularla ilgili öğrenciler bilgilendirilmektedir.

• Ankara Startup Zirvesi

Bilkent Üniversitesi YES Genç Girişimciler Topluluğu iş birliğinde sene 1 kez yapılan Ankara Startup Zirvesi etkinliğinin Ana Partneri olarak öğrencilere hem maddi hem de network desteği sağlanmaktadır.

Her yıl düzenlenen Ankara Startup Zirvesi'nde mobil ve internet teknolojileri üzerine çalışan girişimciler yatırımcılarla buluşturulmakta ve girişimciler arasında düzenlenen yarışmanın birincilerine Cyberpark Kuluçka Merkezi'nde ücretsiz ofis ödülü sağlanmaktadır. Aralık 2017'de düzenlenen son zirvede yapılan yarışmaya 600'ün üzerinde izleyici katılmıştır. Ülkemizde bilişim sektörü ve yatırım dünyasından önde gelen isimleri ise panellerde konuşmacı olarak yer almıştır. Yarışmanın tüm süreçleri topluluk ile birlikte yürütülmektedir.

• Girişimci Danışmanlık Programı

Girişimci Danışmanlık Programı kapsamında iş fikri olan öğrenci ve akademisyenlerle genel organizasyonlar esnasında görüşülemeyen konuların yapılacak baş başa görüşmeler esnasında görüşülmesini sağlanmaktadır. Bu kapsamda girişimcilik planı bulunan girişimci adayları ile randevu usulü birebir görüşmeler yapılmakta, girişimcilik süreçlerinin değişen zorluktaki aşamaları ile ilgili bilgi verilmekte, girişimci adaylar potansiyel destek mekanizmalarına yönlendirilmektedir. Bu program ile girişimci aday öğrenci ve akademisyenlerin mevcut durumları, iş fikirleri/projeleri değerlendirilmekte, ayrıca nasıl bir yol izlemeleri gerektiğine birlikte karar verilmektedir.

Her sene Bilkent Üniversitesi'nden en az 20 adaya bu konuda destek olunmaktadır.

• BİGG Marka (TÜBİTAK 1512 Bireysel Genç Girişim Sermaye Desteği)

2015 yılından beri TÜBİTAK'ın Türkiye'de 20 Uygulayıcı Kuruluşu'ndan biri olarak yürüttüğümüz BİGG MARKA kapsamında her sene 60 girişimci adayına, iş fikirlerini nitelikli iş planlarına dönüştürmeleri için çeşitli eğitimler ve birebir mentörlükler sağlanmaktadır. Eğitimlere katılmaya hak kazanan adaylardan yaklaşık %25-30'ü Bilkent Üniversitesi öğrencisi, mezunu ya da akademisyenidir.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/sponsored-research-and-external-professional-activities>

Yukarıda da değinildiği gibi, Fakülte/Yüksekokul ve bölümlere tahsis edilen yıllık akademik bütçe içerisinde araştırma-geliştirme için üniversite tarafından sağlanan kaynağın yanısıra öğretim üyelerinin araştırma-geliştirme faaliyetleri dış kaynaklı projeler ile de desteklenmektedir. Projelerden elde edilen kurum payları da yine araştırma-geliştirme faaliyetleri için kullanılmaktadır. Araştırma altyapısı ve mali kaynaklar için gerektiğinde üniversitenin sahip olduğu şirketlerden de destek alınmaktadır.

Kurumun araştırma-geliştirme strateji ve hedefleri doğrultusunda araştırma-geliştirme faaliyetleri için gerekli kaynakların nasıl planlamakta, tedarik etmekte ve kullanmaktadır? Bu hususta izlenen politikalar nelerdir?

Kendisini bir araştırma üniversitesi olarak gören Bilkent'te öğretim üyeleri için araştırma-geliştirme faaliyetlerinde bulunmak ve bu faaliyetler sonucu uluslararası etkiye sahip olacak çıktılar üretmesi üniversitedeki sorumluluklarının önemli bir parçası olarak görülmektedir. Öğretim üyelerinin araştırma-geliştirme faaliyetleri ve performansları periyodik olarak "Yıllık Değerlendirme Anketi" aracılığıyla değerlendirilmektedir. Lisansüstü öğrencilerin de tez çalışmaları kapsamında araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütmeleri ve öğretim üyelerinin projelerine katkıda bulunmaları beklenmektedir. Üstün başarılı Lisans öğrencileri de araştırmaya yönelik çeşitli dersler ve araştırma projelerindeki uygun pozisyonlar aracılığıyla araştırma-geliştirme faaliyetlerinde bulunmaya teşvik edilmektedirler.

Kurumun araştırma-geliştirme faaliyetlerine paydaşların katılımını nasıl sağlamaktadır? Bu katılımın sürekliliği nasıl güvence altına alınmaktadır?

Öğretim üyelerinin yürüttüğü araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sonuçları "Yıllık Değerlendirme Anketi" aracılığıyla izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler sonucunda araştırma-geliştirme çıktıları ve yürütülen projeler hakkında öğretim üyelerine geri bildirim sağlanmaktadır.

Araştırma-geliştirme projelerinin yanısıra üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yürütülen projelerini TTO yakından izleyerek ortaya çıkabilecek yeni işbirlikleri fırsatlarını değerlendirmekte, projeler aracılığı ile topluma katkı sağlayabilecek potansiyel alanları belirlemektedir.

Kurumun araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sonuçlarını izleme sistemi/yöntemi nasıldır? Bu sonuçları nasıl kullanmaktadır?

Araştırma-geliştirme faaliyetleri için üniversite dışı fonlamaların miktarını arttırmaya yönelik çalışmalar TTO tarafından gerçekleştirilmektedir. Yukarıda da detaylandırıldığı üzere, TTO proje destek programları hakkında öğretim elemanları ve öğrencilere yönelik düzenli olarak bilgilendirme yapmaktadır. Ayrıca, üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yürütülecek projeler için firma ziyaretleri gerçekleştirilmekte, ihtiyaç ve talepler doğrultusunda potansiyel proje konularını ve imkanlarını araştırmaktadır.

Kurumun araştırma çalışmaları için üniversite dışı fonlamaların miktarını arttırmaya yönelik izlediği stratejileri nelerdir?

Öğretim üyelerinin akademik değerlendirmelerinde kurum dışı fonlanan projelerin önemi vurgulanmakta ve proje başvuruları teşvik edilmektedir. Dış destekli projelerden elde edilen kurum paylarından projeyi yürüten öğretim üyeleri ve bölümler için araştırma fonları oluşturulmakta, araştırma-geliştirme ihtiyaçları için bu fonların serbest kullanım imkanı tanınmaktadır.

Kurum dışı proje destek programları hakkında TTO tarafından eğitim verilmekte ve düzenli olarak bilgi günleri düzenlenmektedir.

Kurum dışı fonları kullanmaları için araştırmacıları teşvik etmek üzere gerçekleştirilen faaliyetler nelerdir?

Global problemlerin çözümünde yüksek-etkiye sahip araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi yönündeki stratejik hedefin gerçekleştirilmesinde dış kaynaklardan sağlanan proje destekleri önemli bir katkı sağlamaktadır. Bağış, sponsorluk, vb. dış desteklerin de zamanla artırılarak üniversitenin dünya standartlarında kaliteli öğrenci yetiştirilmesi ve dünya standartlarında kaliteli öğretim elemanları ile çalışılması hedeflerine erişmesine önemli oranda katkı sağlaması beklenmektedir.

Kurumun dış kaynaklardan sağladığı destekler (proje desteği, bağış, sponsorluk vb.) stratejik hedeflerine ne oranda katkı sağlamaktadır?

3. Kurumun Araştırma Kadrosu

Araştırmanın uluslararası boyutlarda yapılarak dünyada iz bırakmanın gerekliliğine kuruluş aşamasında işaret eden kurum, öğretim üyelerini ve araştırma kadrosundaki elemanlarını seçerken ulusal sınırların ötesine bakmayı ve alanında öne çıkmış veya çıkma potansiyeli olan kişileri çekmeye, eldekileri tutmaya, beklenen veremeyenlerle de yolunu mümkün olan en kısa sürede ayıracak şartları yaratmayı hedeflemiştir.

Amacı bilim ve sanatta bir "mükemmeliyet merkezi" olmak olan Bilkent Üniversitesi'nde bilimsel yayın ve çalışmaların desteklenmesi üniversitenin tüm uygulamaları içinde yer alır. Bu uygulamalar arasında şu konuları vurgulamak mümkündür:

- Atama ve yükseltmelerde bilimsel yayın koşulu "olmazsa olmaz" bir şarttır.
- Bilimsel seminer ve konferanslara bildiri ile katılım, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, desteklenir.
- Lisansüstü programlar ve öğrenciler, bilimsel çalışmalar ve yayınlar için yaşamsal öneme sahiptir. Bu programlar burslarla desteklenir. Lisansüstü öğrenciler, araştırma çalışmalarında görev alırlar, bilimsel çalışmalara katkıda bulunurlar.
- Kütüphane, laboratuvarlara, bilgisayar donanım ve yazılımlarına yatırım yapılması her zaman öncelik taşır.

Öğretim üyelerinin kendilerini geliştirebilmeleri için 6 yılda bir yıl sabbatik izinli olarak yurt dışında kendi belirledikleri yerlerde araştırma faaliyetlerini sürdürebilmelerine olanak sağlanmaktadır.

Bilkent öğretim üyelerinin ve araştırma kadrosundaki elemanların seçiminde aranan temel kriter, araştırma alanlarında uluslararası düzeyde iz bırakmış veya bırakma potansiyeline sahip olmaktır. Akademik kadronun araştırma faaliyetleri sonucunda ürettikleri yayınlarla uluslararası düzeyde yüksek etki yaratması beklenmektedir.

Kurumda araştırma kadrosunun araştırma yetkinlikleri ve bu yetkinlikler bazında beklenen seviyeleri nasıl tanımlanmaktadır?

Öğretim üyelerinin kendilerinden beklenen araştırma yetkinliklerini başarıma düzeyleri "Yıllık Değerlendirme Anketi" kullanılarak periyodik olarak ölçülmektedir. Anket aracılığıyla, yıl içerisinde araştırma faaliyetleri sonucunda üretilen uluslararası yayınlar, patentler, diğer araştırmacılar tarafından verilen atıflar değerlendirilmek üzere raporlanmaktadır.

Atama ve yükseltmelerde de araştırma faaliyetleri sonucunda üretilen çıktıların nitelikleri bilim dünyasında yarattığı etki hakem raporlarıyla ölçülmekte ve değerlendirme sonucu verilen kararda belirleyici rol oynamaktadır.

Araştırma kadrosunun bu yetkinlikleri başarma düzeyleri nasıl, hangi sıklıkta ve hangi yöntemlerle ölçülmektedir?

Akademik kadronun araştırma yetkinliğinin geliştirilmesi için ulusal ve uluslararası seminer ve konferanslara katılım ile kısa süreli veya sabitlik izin kullanarak yapılan dönemlik/yıllık araştırma ziyaretleri üniversite tarafından desteklenmekte; Lisansüstü öğrencilere burs imkanı sağlanmakta; aboratuvar, teçhizat, bilgisayar altyapısı desteklenmekte; kütüphane harcamalarına bütçeden ciddi bir pay ayrılmaktadır.

“Yıllık Değerlendirme Anketi” aracılığı ile araştırma faaliyetleri için yapılan yatırımların etkililiği ve yeterliliği araştırma çıktılarının değerlendirilmesiyle ölçülebilmektedir. Aynı ankette öğretim elemanları sağlanan imkanların yeterliliği hakkında görüş bildirme imkânına sahip olmaktadır.

Araştırma kadrosunun araştırma yetkinliğini geliştirmesi için hangi olanaklar, imkanlar ve destekler bulunmaktadır? Bu destek ve imkanların yeterliliği ve etkililiği nasıl ölçülmekte ve sonuçları nasıl değerlendirilmektedir?

Araştırma faaliyetlerini teşvik etmek için yukarıda bahsi geçen kurum desteği ve sağlanan imkanların yanısıra teknoloji geliştirme faaliyetleri için de TTO aracılığıyla sunulan çeşitli teşvikler mevcuttur. Üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde yürütülebilecek proje imkanları hakkında bilgilendirme yapılması, ilgili sanayi kuruluşları ile ortak toplantılar düzenlenmesi, proje etkinliklerine katılımın sağlanması üniversitedeki araştırmacılara sağlanan teşvikler arasındadır. Akademisyenlerin sanat faaliyetleri için de üniversite teşvik edici bir rol oynamakta, sergi düzenleme, yerel/uluslararası sergilere, festivallere ve yarışmalara katılım için çeşitli destekler sağlanmaktadır.

Öğretim üyelerinin yıllık performans değerlendirmeleri ile atama ve yükseltmelerde araştırma, teknoloji geliştirme ve sanat faaliyetlerinin ve üretilen çıktıların belirleyici rol oynaması da önemli bir teşvik unsuru olarak görülebilir.

Araştırma kadrosu; araştırma, teknoloji geliştirme veya sanat faaliyetleri nasıl teşvik edilmektedir? Bu teşviklere nasıl karar verilmektedir? Sağlanan bu teşviklerin yeterliliği ve etkililiği nasıl ölçülmekte ve sonuçları nasıl değerlendirilmektedir?

4. Kurumun Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Öğretim üyelerinin araştırma-geliştirme faaliyetleri “Yıllık Değerlendirme Anketi” olarak adlandırılan bir form aracılığı ile periyodik olarak değerlendirilmektedir[1]. Her takvim yılı sonunda öğretim üyeleri tarafından doldurulması beklenen bu ankette, öğretim üyesinin o yıl içerisinde gerçekleştirdiği eğitim-öğretim aktiviteleri ve okula sağladığı servis hizmetlerinin yanında araştırma-geliştirme faaliyetleri ile bu faaliyetler sonucunda üretilen çıktılar raporlanmaktadır. Anket aracılığıyla bildirilmesi beklenen araştırma-geliştirme faaliyetleri arasında bilimsel proje çalışmaları, yönetilen Yüksek Lisans/Doktora tez çalışmaları, konferans/çalıştay düzenleme, katılma ve seminer verme faaliyetleri, gerçekleştirilen sergiler ve çeşitli sanatsal faaliyetler yer almaktadır. Araştırma-geliştirme faaliyetleri sonucunda öğretim üyeleri tarafından o yıl içerisinde üretilen ve anket aracılığıyla bildirilen çıktılar arasında ise yapılan uluslararası yayınlar (kitap, kitap bölümü, dergi makalesi, konferans bildirisi), teknolojik ürünler, patentler ve sanatsal ürünler yer almaktadır. Öğretim üyelerinin yaptığı yayınlara bir önceki yıl başkaları tarafından verilen atıfların listesinin de ankette yer alması beklenmektedir.

Yıllık Değerlendirme Anketi aracılığıyla gerçekleştirilen araştırma-geliştirme faaliyetleri değerlendirme süreci, Akademik İşler Rektör Yardımcılığı (AİRY) tarafından öğretim üyelerine her yılın Ekim ayında gönderdiği bir yazı ile başlamaktadır[2]. Yazıda, öğretim üyelerinin doldurması gereken anketle ilgili kısa bir bilginin yanında anketin teslim edilmesi gereken tarih de yer almaktadır. Anketin teslim tarihi olarak genelde Kasım ayının sonuna doğru bir gün seçilmektedir. Anket elektronik ortamda doldurulmakta ve teslim edilmektedir[3]. Doldurulan anketin basılı bir kopyası da öğretim üyesi tarafından ilgili bölüm başkanlığına teslim edilmektedir.

Öğretim üyelerinin o seneki performans değerlendirmesi Yıllık Değerlendirme Anketi üzerinden ilk önce bölüm başkanları tarafından yapılmaktadır. Bölüm Başkanları, bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerinin araştırma-geliştirme, eğitim-öğretim ve servis faaliyetlerinin değerlendirilmesi sonucunda oluşan görüşlerini “Öğretim Üyesi Değerlendirme Formu[4]”nda bildirmektedirler. Öğretim üyeleri akademik performansları hakkında Bölüm Başkanları’nın düşüncelerini görebilme ve bu düşüncelere karşı kendi görüşlerini aynı form üzerinde bildirme hakkına sahiptir. Bir sonraki değerlendirme aşamasında, yine aynı form üzerinde Bölüm Başkanları’nın rakamsal performans değerlendirmesi ve ilgili Fakülte Dekanı’nın veya Yüksekokul Müdürü’nün değerlendirmesi de yer almaktadır.

Bölüm Başkanı ve Dekan/Müdür görüşlerini içeren Öğretim Üyesi Değerlendirme Formları, Fakülte ve Yüksekokullar tarafından AİRY’na Ocak ayı sonundan önce ulaştırılmaktadır. Öğretim üyeleri yıllık performanslarının nihai değerlendirmesi Akademik İşler Rektör Yardımcısı (Provost) başkanlığında toplanan Akademik Değerlendirme Komitesi tarafından yapılmaktadır. Her bir bölümün öğretim üyelerinin değerlendirilmesi için ayrı bir toplantı düzenlenmektedir. Toplantılarda değerlendirmeyi gerçekleştiren Akademik Değerlendirme Komitesi Provost ve Provost Yardımcıları ile beraber ilgili Dekan ve Bölüm Başkanı’ndan oluşmaktadır.

Akademik değerlendirme toplantıları Şubat ayı başından Mart ayı sonuna kadar sürmektedir. Her bir bölüm için yapılan toplantıda, ilgili bölümde görev yapan öğretim üyelerinin akademik performansı ve ağırlıklı olarak araştırma-geliştirme faaliyetleri sonucu ürettiği çıktılar değerlendirilmekte; toplantı sonunda, her öğretim üyesi için bir değerlendirme mektubu hazırlanmaktadır. Mektup aracılığı ile öğretim üyesine o yılki akademik performansı hakkında Akademik Değerlendirme Komitesi’nin görüşünü yansıtan bir geri bildirim sağlanmaktadır.

Bilkent Üniversitesi’nde öğretim üyelerinin sahip olduğu her akademik ünvanın 5 kademesi vardır. Bu kademeler, Doktor Öğretim Üyesi ünvanı için Y1’den Y5’e, Doçent’likte D1’den D5’e ve Profesör’lükte P1’den P5’e kadar artabilmektedir. Ünvan kademesi öğretim üyesinin baz maaşını da belirlemektedir. Yıllık akademik değerlendirme toplantılarında, öğretim üyelerinin ünvan kademe artışı konusu da gündeme gelmektedir. Öğretim üyesi, Akademik Değerlendirme Komitesi tarafından değerlendirilen yıl için başarılı bulunursa ve sahip olduğu ünvanın en üst kademesinde değilse, ünvan kademe artışı gerçekleşmektedir. Bu başarının ölçülmesinde, öğretim üyesinin araştırma-geliştirme faaliyetleri sonucunda ürettiği çıktılar (uluslararası yayın, yayınlara alınan atıflar, araştırma projeleri, vb.) en temel değerlendirme kriteri olmaktadır.

Akademik değerlendirme toplantıları sonucunda, araştırma-geliştirme performansı birkaç yıl üst-üste beklenen seviyenin altında kalan öğretim üyelerinin ders yükünde artışa gidilmesi de söz konusu olabilmektedir. Bu durumdaki öğretim üyelerinin, daha sonraki yıllarda performanslarının beklenen seviyeye ulaşması durumunda, ders yükleri tekrar normal seviyeye getirilmektedir.

Bilkent Üniversitesi’nde öğretim üyelerinin maaşları başarıya endekli bir merit sistemi ile belirlenmektedir. Öğretim üyesinin sahip olduğu akademik ünvan ve o ünvan içindeki kademesi ile belirlenen sabit baz maaşının yanında, akademik performansının değerlendirilmesi sonucu belirlenen değişken bir merit maaşı da vardır. Merit maaşının belirlenmesinde, öğretim üyesinin son 5 yıldaki akademik performansı, son yıl performansı ağırlıklı olmak üzere, göz önüne alınmaktadır. Merit maaşı için performans değerlendirilmesi, her yıl Ocak ayında AİRY tarafından yapılmaktadır. Performans değerlendirilmesinde, yapılan yayınların kalitesi belirleyici olmaktadır. Değerlendirme sonucunda öğretim üyesinin merit maaşında artış veya düşüş mümkün olabilmektedir.

Üniversitenin araştırma ve geliştirme ve toplumsal katkı performansının, Araştırma ve Geliştirme Kalite Güvencesi Alt Sistemi performans göstergelerinin yıllık periyotlarla ölçülmesi neticesinde değerlendirilmesi planlanmaktadır. Değerlendirme ile süreçlerin sürekli iyileştirilmesine yönelik faaliyetler belirlenecek ve uygulanacaktır. Kurumsal çerçevede gerçekleştirilen bu değerlendirme süreci takip eden yıllarda tüm akademik birimlere yaygınlaştırılacak, akademik birimlerden kurumun tümüne yayılan bir yapıya kavuşturulacaktır. Bu çalışmalar ile ilgili planlama ve ilk değerlendirme sonuçları bir sonraki kurumsal iç değerlendirme raporunda yer alacaktır.

Bilkent Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi, 2014 yılından bu yana TÜBİTAK 1513 Programı kapsamında desteklenmektedir. Alınan hibe desteğin bir gereği

olarak TTO yer yıl TÜBİTAK'a yıllık faaliyetlerini raporlamak ve bir sonraki yılın faaliyet planını sunmakla yükümlüdür. TÜBİTAK'ın verdiği şablon doğrultusunda yıl içerisinde TTO'nun desteği ile üniversite bünyesinde alınmış tüm Ar-Ge projelerinin bilgileri, fikri mülkiyet hakları, girişimcilik ve şirketleşme, farkındalık ve tanıtım faaliyetlerinin detayları sunulmaktadır. Bunun için de TTO tarafından geliştirilen ve güncellenen bir veri tabanı kullanılmaktadır.

Yine TÜBİTAK 1513 programı kapsamında performans değerlendirilmesi de yapılmaktadır. Bir önceki senenin hedefleri ve gerçekleştirmeleri sayısal olarak sunulmakta ve TTO'nun performansı ve hedeflerdeki sapmalar analiz edilerek sözel olarak raporlanmaktadır.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/annual-faculty-survey/>

[2] Öğretim üyelerine 2017 yılı faaliyetleri için gönderilen Yıllık Değerlendirme Anketi yazısı EK-3'de sunulmaktadır.

[3] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/annual-faculty-survey/>

[4] <http://www.provost.bilkent.edu.tr/forms/AnnFacEval.pdf>

Bilkent Üniversitesi'nde araştırma-geliştirme faaliyetlerinin etkililik düzeyi ve performansı, yukarıda detayları sağlanan bir süreç kapsamında, öğretim üyeleri tarafından doldurulan "Yıllık Değerlendirme Anketi" aracılığı ile periyodik olarak ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Bu ankette, öğretim üyeleri o yıl içerisinde gerçekleştirdikleri araştırma-geliştirme faaliyetleri (proje çalışmaları, yönetilen tez çalışmaları, konferans/çalıştay düzenleme, katılma ve seminer verme faaliyetleri, gerçekleştirilen sergiler ve çeşitli sanatsal faaliyetler, vb.) ile bu faaliyetler sonucunda üretilen çıktılarını (uluslararası yayınlar, teknolojik ürünler, patentler ve sanatsal ürünler, vb.) raporlamaktadır. Bölüm Başkanı, Dekan/Yüksekokul Müdürü ve Akademik İşler Rektör Yardımcılığı ofisinin katılımı ile her bir akademik birim için düzenlenen toplantılarda ilgili bölüm öğretim üyelerinin anketleri değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda öğretim üyelerine ve akademik birimlere bir geri bildirim sağlanmaktadır.

Kurumun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin etkililik düzeyi/performansı nasıl ölçülmekte ve değerlendirilmektedir?

Yukarıda bahsedildiği üzere, Yıllık Değerlendirme Anketleri aracılığıyla Bölüm Başkanı, Dekan/Yüksekokul Müdürü ve Akademik İşler Rektör Yardımcılığı ofisinin dahil olduğu bir süreç kapsamında öğretim üyelerinin araştırma performansının değerlendirilmesinin yanısıra akademik birimlerin ve kurumun genel performansı da gözden geçirilmekte ve gerekli tedbirler alınmaktadır.

Önümüzdeki dönemde, kurumun kalite güvence sisteminin bir parçasını oluşturan Araştırma ve Geliştirme Kalite Güvencesi Alt Sistemi'ne ait performans indikatörlerinin belirlenmesi ve yıllık periyotlarla ölçülmesi neticesinde kurumun araştırma performansının değerlendirilmesi planlanmaktadır.

Kurum, araştırma performansının kurumun hedeflerine ulaşmasındaki yeterliliğini nasıl gözden geçirmekte ve iyileştirilmesini sağlamaktadır?

Öğretim üyelerinin araştırma faaliyetlerinin değerlendirilmesi sonucuna yönelik olarak mektup aracılığı ile öğretim üyelerine ve ilgili yöneticilere geri bildirim sağlanmaktadır. Fakat, kurumun genel değerlendirme sonuçları yayımlanmamaktadır.

Araştırma faaliyetlerine yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin sonuçları nasıl yayımlanmaktadır?

Kurumun bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkısına yönelik bir ölçüm ve değerlendirme yapılmamaktadır.

Kurum, bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkısı nasıl ölçülmektedir? Bu katkıların yeterliliği nasıl değerlendirilmektedir?

Bilkent Üniversitesi mezunlarının yurtiçi ve yurtdışı kurumlarda istihdamı ile dolaylı yoldan bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Kurum, bölge, ülke ve dünya ekonomisine nasıl katkılar sağlamaktadır (Ranking sistemleri-QS, Times Higher Education URAP vb.)?

5. YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

Bilkent Üniversitesi Yönetim Sistemi Eğitim-Öğretim ve Araştırma faaliyetlerinin paydaşların ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda, belirlenen yasal çerçeveler içerisinde, insan ve alt yapı kaynaklarının en etkin şekilde kullanılarak yürütülmesi amacıyla tasarlanmış ve sürekliliği sağlanmıştır.

Bilkent Üniversitesinin organizasyonel yapısı üniversitenin ana yönetmeliğinde belirlenmiştir. Görev ve sorumlulukların tanımlanması ve görev yetkileri 2547 sayılı Yükseköğretim yasası, Vakıf Üniversiteleri yönetmeliği ve Bilkent Üniversitesi ana yönetmeliğinde belirtilmiştir. Söz konusu yasa ve yönetmelikler başta Mütevelli Heyeti olmak üzere üniversitenin Rektörü, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanları, Yüksekokul Müdürleri, Enstitü Müdürleri ile Senato ve Yönetim Kurulunun nasıl belirleneceğini, görev ve sorumluluklarını oldukça açık bir şekilde ifade eder.

Yasa ve yönetmeliklerle belirlenen yapı içinde üniversitede stratejiler, karar verme süreçleri, iş süreçleri, bilgi yönetimi süreçleri, insan kaynakları süreçleri, finans kaynakları süreçleri, öğrenci katılım süreçleri misyon ve ihtiyaçlar doğrultusunda tanımlanmıştır. Tanımlanan bu süreçler, üniversitenin akademik ve idari yapısı, Şekil-2'de görüldüğü şekilde oluşturulmuştur ve başlıca yönetim unsurları aşağıda tanımlanmıştır.

Mütevelli Heyeti

Üniversitenin en üst organı Mütevelli Heyeti olup, ana yönetmelikte belirtildiği gibi başlıca görevi üniversitenin stratejisini yönlendirmektir. Mütevelli Heyeti, Üniversite'nin tüzel kişiliğini temsil eder. En üst karar makamıdır. Mütevelli Heyeti, Kurucu Vakıflar Genel Kurulu tarafından seçilmek üzere kanun ve yönetmeliklerde öngörülen şartlara ve niteliklere sahip en az 7, en çok 32 kişiden oluşur. Mütevelli Heyet'indeki her üyenin hizmet süresi dört yıldır.

Üniversite Senatosu

Üniversite Senatosu, Rektör'ün başkanlığında, Rektör Yardımcıları, Dekanlar, her fakülteden kendi kurullarınca üç yıl için seçilecek birer öğretim üyesi, Rektörlüğe bağlı Enstitü ve Yüksekokul Müdürlerinden ve Öğrenci Konseyi Başkanından oluşur. Senato, Üniversite'nin akademik faaliyetleriyle ilgili konularda karar verir; Mütevelli Heyeti'nce itikaf ettirilen konularda görüş bildirir; bir sınava bağlı olmayan fahri akademik unvanlarla ilgili önerilerini Mütevelli Heyeti'nin onayına sunar ve bu ana yönetmelikle Senato'ya verilen diğer görevleri yapar.

Yönetim Kurulu

Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör'ün başkanlığında, Dekanlar ile Üniversite'ye bağlı değişik öğretim birim ve alanlarını temsil edecek şekilde Senato tarafından dört yıl için seçilen üç profesörden oluşur. Üniversite Yönetim Kurulu, Üniversite'nin yönetimiyle ilgili olarak Rektör'ün getireceği konularda karar alır, önerilerde bulunur; fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurullarının kararlarına yapılan itirazları karara bağlar. Bu Yönetmelikle Üniversite Yönetim Kurulu'na verilen diğer görevleri yapar. Yönetim Kurulu'nun raportörü Üniversite Genel Sekreteri'dir.

Rektör

Bilkent Üniversitesinin başlıca yürütme organı Rektör'dür. Yürütme görevinde Rektör'e, biri akademik işler, ikincisi idari ve mali işler, diğeri ise öğrenci işleri olmak üzere, üç Rektör Yardımcısı destek vermektedir.

Şekil 2

Bilkent Üniversitesinin, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi dâhil olmak üzere yönetim ve idari yapısı yukarıda şekil 2'de verilen organizasyon şemasında tanımlandığı şekildedir.

Kurumun, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi dâhil olmak üzere yönetim ve idari yapısı nasıldır?

Bilkent Üniversitesi Ana Yönetmeliğine göre Mütevelli Heyeti Üniversitenin en üst organı olup stratejiyi yönlendirmekle görevlidir. Senato ise akademik çalışmalarla ilgili yetkili organdır. Senato'nun akademik konularla ilgili olarak Üniversitenin stratejisini eyleme dönüştüren kararları Mütevelli Heyet onayına tabidir. Günlük uygulamalara yönelik akademik kararlar ise Senato kararıyla yürürlüğe girer. Örneğin yeni bir program açılması kararı Mütevelli Heyet onayına tabi iken, mevcut bir programdaki müfredat değişikliği için Senato kararı yeterlidir.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında Mütevelli Heyeti ile Yönetim Kurulu (Senato) arasında yetki dağılımı nasıldır? Akademik ve İdari konulardaki yetki kullanma ve karar alma dengesi nasıl gözetilmektedir?

2. Kaynakların Yönetimi

İnsan Kaynakları

Üniversitenin İnsan Kaynakları (İK) Müdürlüğü'nün temel hedefi, Bilkent Üniversitesi'nin kuruluş amaçları doğrultusunda insan kaynaklarının en verimli şekilde kullanılması, çalışanların verimi ve buna bağlı olarak motivasyonunu yükseltecek ortamın korunup, geliştirilmesi ile kurum kültürünün oluşturulmasına katkıda bulunmaktır.

İK tüm çalışanların yükseltme ve özlük işlemlerini ilgili mevzuatlara uygun olarak yerine getirmektedir. Akademik ve idari personelin işe alım, atama, yükseltme ve eğitimleri İK tarafından yönetimin ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirilmekte olup sadece akademik personel seçimi ilgili akademik birim tarafından yapılmaktadır. İK hem çalışanın bir temsilcisi hem de Üniversite yönetiminin bir uzantısı olarak tüm idari süreçlerde yer almaktadır.

Tüm görev unvanlarının iş tanımı ve yetkinlikleri belirlenmiş olup işe alımlarda ve atamalarda bu niteliklere uygun seçme ve işe yerleştirme yapılmaktadır. Yetkinliklere dayalı performans değerlendirmesi ile personelin işin gereklerini ne ölçüde yerine getirdiği izlenmektedir. Bu programın amacı, Bilkent Üniversitesi'nin vizyonu doğrultusunda bireysel olarak gerçekleştirilen çalışmaların adil ve nesnel olarak değerlendirilmesini sağlayarak çalışanların gelişimlerini yönlendirmek ve desteklemek, yönetici ve çalışan arasında yapıcı ve açık bir iletişim ortamının gelişmesine katkıda bulunmak ve başarının ödüllendirilmesini sağlamaktır.

Bilkent Üniversitesi İdari Personel Performans değerlendirmesini her yılın Temmuz ayında gerçekleştirmektedir. Performans değerlendirme döneminde yetkinlik bazlı, çalışanların hem değerlendirici hem de değerlendirilen olarak yer aldığı online bir sistem kullanılmaktadır. Bu sistemin amacı, çalışanların bireysel performanslarının periyodik ve sistematik olarak değerlendirilmesidir. İdari personel statüsündeki, altı ayını doldurmuş tüm Bilkent Üniversitesi çalışanları sistem kapsamındadır. Doğum izni, ücretsiz izin, istirahat gibi uzun süreli izin kullanan çalışan performans değerlendirmesinde ilgili dönem için kapsam dışı olarak değerlendirilir. Bu sürecin yönetilmesinden İnsan Kaynakları Müdürlüğü sorumludur.

Tüm değerlendirmeler Temel Yetkinlik ve Fonksiyonel Yetkinlik setleri ile yapılır. Yönetici konumundaki çalışanlar ek olarak Yönetimsel Yetkinlik Seti ile değerlendirilir. Değerlendirme "4'lü Likert Tipi" ölçek ile puanlandırılan 13 (yöneticiler için 20) önerme ile yapılır. Çalışanın performans formu iki değerlendirici tarafından puanlandırılır ve bir değerlendirici tarafından onaylanır.

Çalışanın değerlendirme sistemi üzerinden kendisini belirlenen yetkinlikler doğrultusunda değerlendirmesi ile süreç başlar. Bir sonraki aşamada değerlendirme formu bir üst yöneticinin sisteminde aktif olur. İlgili form ilk yönetici de değerlendirme yaptıktan sonra ikinci yöneticinin sisteminde aktif olur. İkinci yönetici değerlendirme formunu reddetme veya onaylama hakkına sahiptir. Değerlendirmeler tamamlandıktan sonra çalışan ve birinci yönetici geri bildirim görüşmesi yaparak süreci sonlandırırlar. Değerlendirme formlarının çıktıları alınıp imzalandıktan sonra İnsan Kaynakları Müdürlüğü'ne iletilir.

Üniversite kapsamında tüm değerlendirme süreci tamamlandıktan sonra bölüm bazında bir puan sıralaması yapılır. Çalıştığı birimde ilk %20'lik dilime giren ve A performans notu (Üstün Başarılı Performans) alan çalışanlara maaş zammı uygulanır.

Performans Yönetim Sisteminin amacı:

- Çalışanların performans ve gelişme potansiyellerinin ölçülmesi,
- Çalışanların motive edilerek performanslarının artırılması ve kişisel yeteneklerinin geliştirilmesinin sağlanması,
- Etkin eğitim programlarının oluşturulması,
- Personel devir hızının düşürülmesi ve tutundurma sağlanmasıdır.

İdari personelin kişisel gelişimi eğitim faaliyetleri ile desteklenmektedir. Çalışanların mesleki gelişimi sağlayacak konular belirlenmekte, açılan genel eğitimlere her ihtiyaç duyulan personel katılabilir. Çalışanların İngilizcesinin gelişmesi amacıyla Üniversite Hazırlık Okulu, idari personele mesai saatleri içinde ücretsiz kurs düzenlenmektedir. Kurslara katılacak personelin belirlenmesi ve kurslara devamlılığı İKM ve birimlerin beraber yürüttükleri çalışmalarla sağlanmaktadır. 2016-2017 akademik yılında toplam 329 idari personel İngilizce, Geri Bildirim ve Microsoft Word Uygulamaları eğitimlerine katılmıştır. İdari birim çalışanlarının mesleki gelişimine katkı sağlayacak kongre, çalıştay, seminer vb. gibi etkinliklere katılımı teşvik edilmekte, bu amaçla tüm birim bütçelerinde gerekli kalemler bulunmaktadır.

Akademik personel planlaması bölüm bazında yapılmaktadır. İlgili bölüm misyon ve hedefler doğrultusunda, öğrenci sayısı, araştırma ve öğretim hizmeti gereksinimlerini göz önüne alarak öğretim elemanı ihtiyaçlarını belirlemekte ve ilan etmektedir. Yapılan başvurular değerlendirilerek, uygun görülen öğretim elemanı ilgili süreçlerden geçerek göreve başlanmaktadır.

Akademik personel performans değerlendirme sistemi Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi bölümünde detaylı olarak anlatılmıştır.

Mali kaynaklar

Bilkent Üniversitesi'nde mali yıl 1 Eylül – 31 Ağustos dönemini kapsar. Bir önceki yılın Haziran ayında her bir idari ve akademik birim bütçe teklifini cari harcamalar ve yatırım harcamaları olarak bağlı bulunduğu Rektör Yardımcılığına yapar. Akademik birimler Akademik İşler Rektör Yardımcısı ile diğer birimler İdari ve Mali İşler Rektör Yardımcısı ile bütçe tekliflerini görüşürler. Cari harcamalar Rektör Yardımcıları tarafından karara bağlanır. Yatırım harcamaları için Rektör ilgili Rektör Yardımcıları ve idari birim amirleri ile toplantı yapar ve yatırım bütçesi karara bağlanır. Cari ve yatırım harcamalarından oluşan bütçe teklifi gelir tahminleriyle birlikte Mütevelli Heyete sunulur. Nihai bütçe Mütevelli Heyetin onayını takiben yürürlüğe girer.

Bütçenin uygulanması Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından yürütülür ve Rektörlüğe bağlı Araştırma ve Planlama Kurulu (APK) tarafından denetlenir. APK aynı zamanda gelirler ve harcamalarla ilgili araştırmalar ve incelemeler yaparak Rektöre ve Rektör Yardımcılarına sunar. Bütçenin uygulanması ve denetimi Logo firması tarafından temin edilen bir ERP sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Tüm birimlerdeki Akademik personel İK süreçleri Akademik İşler Rektör Yardımcılığı (AİRY), idari personel İK süreçleri ise İdari ve Mali İşler Rektör Yardımcılığı (İMİRY) çatısı altında yürütülmektedir. İlgili süreçler, formlar ve onay silsilesi tanımlanmıştır. Puantaj, işe alım, sözleşme yenileme, resmi izinlerin alınması ve uzatılması gibi işlemler akademik takvime ve mevzuata uygun olarak planmaktadır. Güncel mevzuat değişimleri takip edilip üniversite içinde gerekli düzenlemeler İMİRY ve AİRY yönetiminde yapılmaktadır. İK süreçleri her yıl kapsamlı başlıklar altında yönetime raporlanmaktadır.

İnsan kaynaklarının yönetimi nasıl ve ne kadar etkin olarak gerçekleştirilmektedir?

Akademik personel alımları, ilgili bölümün her aday için yaptığı değerlendirmelerin sözkonusu bölüm komisyonlarının ve AİRY ofisinin incelemesi sonucu gerçekleşmektedir. İdari personel talepleri, ilgili bölüm ve İKM'nin ortak çalışmasıyla değerlendirilmekte, ihtiyaç duyulan personel sayısı ve nitelikleri belirlenmekte, ilan ve değerlendirme süreçleri, daha önce belirlenmiş olan yetkinlikler dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. Yetkinlik bazlı mülakatlar İKM ve ilgili bölüme oluşturulan bir komisyon tarafından yapılmakta, gerek görülen pozisyonlar için yabancı dil değerlendirmesi veya simülasyon çalışması uzman yürütücülerle yapılmaktadır. Uygun olduğu düşünülen aday/adaylar hakkında yönetime yazılı bilgi verilmektedir.

Kurum, işe alınan/atanan personelinin (aldığı alanla ilgili olarak) gerekli yetkinliğe sahip olmasını nasıl güvence altına almaktadır?

İşe alım öncesi, iş tanımı olsa dahi, görevin gerektirdiği eğitim, bilgi, tecrübe ve davranış özellikleri hakkında ilgili bölümden bilgi alınmaktadır. Bu şekilde güncel ihtiyaçlara en uygun elemanın alınması sağlanmaktadır. Yılda bir yapılan performans değerlendirmesi, çalışan ve yöneticiye gelişmeye açık yönlerin tesbiti ve bunların hedef belirleme, eğitim gibi yollarla olumlu yönde geliştirilmesini önerme imkanı vermektedir. Ayrıca bölümler yıl içinde ihtiyaç duydukları zamanlarda yeni eğitimler talep edebilmektedir. Eğitim planları bu bilgiler ışığında yapılmaktadır. Bunların dışında üniversite çalışanlarının ve öğrencilerinin sağlık, emniyet ve güvenliğini gözetmekle sorumlu birimlerde yıl bazında periyodik eğitimler yapılmaktadır.

İdari ve destek birimlerinde görev alan personelin eğitim ve liyakatlerinin üstlendikleri görevlerle uyumunu sağlamak üzere tanımlı süreçler nelerdir?

Bilkent Üniversitesinin mali kaynakları cari bütçe ve yatırım bütçesi aracılığıyla yönetilmektedir. Üniversite yönetimi tarafından hazırlanan her iki bütçe de Mütevelli Heyet onayını takiben yürürlüğe girer. Dolayısıyla kaynak dağılımının Üniversitenin temel stratejileriyle uyumlu olması en fazla gözetilen husustur. Bütçenin uygulanmasında profesyonel bir ERP (Enterprise Resource Planning) yazılımı kullanılmaktadır. Her birim onaylanan bütçesi içinde harcamalarını ERP sistemi üzerinden kaydeder. Bütçe kontrolü, ödemeler ve muhasebeleştirme bu sistemle yapılır. Sistem üzerinden birimler ve harcama kalemleri bazında raporlar alınabilmektedir. Bordro sistemi ERP'nin dışında olup İKM ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından birlikte yürütülmektedir.

Mali kaynakların yönetimi nasıl ve ne kadar etkin olarak gerçekleştirilmektedir?

Bilkent Üniversitesi güçlü bir taşınmaz portföyüne sahiptir. Bu portföy Üniversitenin kuruluşu sırasında Kurucu Vakıflar tarafından Üniversite'ye devredilmiştir. Taşınmazların önemli bir bölümü Üniversite tarafından kullanılan arazi, bina ve tesislerdir. Bunların edinimi, inşaatı, bakım ve onarımları yatırım bütçesi marifetiyle izlenir. Taşınmazların bir bölümü de kiraya verilerek suretiyle işletilmekte ve cari bütçeye katkıda bulunmak amacıyla kira geliri sağlamaktadır. Kiraya verme işlemleri, sözleşme yönetimi Üniversitenin sahibi olduğu Tepe Emlak AŞ tarafından yürütülmektedir.

Taşınır ve taşınmaz kaynakların yönetimi nasıl ve ne kadar etkin olarak gerçekleştirilmektedir?

3. Bilgi Yönetimi Sistemi

Bilkent Üniversitesi'nin akademik bilgileri yazılımları Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Merkezi tarafından geliştirilen STARS, idari bilgileri ise BAIS adı verilen veritabanları altında toplanmıştır. Bunlara ek olarak hazır paket program olarak satın alınmış olan Sağlık Merkezi Otomasyon yazılımı, bütçe-satınalma süreçleri ve muhasebe işlemleri için ERP yazılımı ve kurum dışı ve kurum içi yazışmalar için EBYS yazılımları kullanılmaktadır.

Bilkent Üniversitesi bilgi yönetim sistemlerinin oluşturulmasına üniversite kurulduktan hemen sonra başlamıştır. Zaman içinde bilgisayar donanımı ve yazılım teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak veritabanı ve erişim yazılımları yeni ortamlara taşınmıştır. Şu anda bu uygulamalar ORACLE veritabanı işletim dizgesi koşturan yüksek başarımlı sunucular ve yük dengelemesi yapan çok sayıda web sunucusu üzerinden hizmet vermektedirler.

STARS Veritabanı:

Üniversitenin tüm akademik bilgilerini kapsayan STARS veritabanının içerdiği önemli bilgiler aşağıda verilmiştir.

- Faktörlere ve Yüksek Okullara ait tanımlar,
- Bölümler, bölümlere ait eğitim programları, eğitim programlarına ait müfredat tanımları,
- Bölümlere ait dersler, derslerin haftalık programları, derslerdeki değerlendirme bileşenleri, ders işleme kaynakları, ders kitapları,
- Öğrencilere ait kimlik bilgileri ve öğrencilerin takip ettiği programlar,
- Öğrencilerin takip ettikleri programların müfredatları, müfredatlarında almış oldukları dersler, almaları beklenen dersler,
- Öğrencilerin not dökümleri, dönemlik başarı durumları,
- Öğrencilere ait izin ve ceza kayıtları,
- Öğrencilerin ara sınavları, ara sınavlardan aldıkları notlar,
- Öğrencilerin ders devam çizelgeleri,
- Öğrencilerin hastalık rapor kayıtları.

Öğrenciler STARS veritabanına SRS modülünü kullanarak erişirler. Her öğrenci müfredatının ne kadarlık kısmını tamamladığını, önümüzdeki dönemlerde alması gereken dersleri, derslere ait sınavların tarihlerini ve bu sınavlardan aldığı notları SRS modülünden görebilir. SRS modülü mevcut bilgileri gösteriminin yanı sıra öğrencinin akademik takvime göre yapması gereken başvuruları yapması için de servisler içermektedir. Hazırlanan programlar uzman servisler olarak düzenlenmiş olup, öğrenciyi doğru kararlar verebilmesi için yönlendirmektedir.

Fakülteler/Okullar ve bölümler STARS sistemine DAIS modülüyle erişirler. DAIS modülünden yeni ders açılması, derslere ait bilgilerin güncellenmesi, sınav tanımlanması gibi işlemler yapılır. DAIS modülü öğrencilerin başarı durumlarının takip edilmesi, açılması gereken derslere olacak taleplerin tahmin edilebilmesi, derslerin başarı durumlarının takip edilebilmesi için çok sayıda rapor içerir.

Öğretim elemanları STARS veritabanına AIRS modülünü kullanarak erişirler. AIRS modülünden vermekte oldukları dersler için sınıf listesi dökümü, sınav tanımlama, sınav notu girişi, devam durumu kaydı ve dönem sonu not verme işlemlerini yürütürler. Ayrıca danışmanı oldukları öğrencilerin izlenmesi için gerekli olan bilgilere erişimleri de AIRS modülü ile sağlanır.

Öğrenci işleri Müdürlüğü (ÖİM)'ne özel olarak hazırlanmış STARS:EXE modülü ile öğrencilere ait her türlü güncelleme işlemleri yapılabilmektedir. ÖİM için öğrencilerin her türlü akademik bilgilerini, ücret ödemelerini takip edebilecekleri raporlar hazırlanmıştır.

Öğrencilerin ders kayıtlarını yapabilmeleri için ORS modülü hazırlanmıştır. ORS modülü yönetmeliği tam olarak uygulayarak alınan derslerin yönetmeliğe ve müfredatlara uygun olmasını sağlamaktadır. Alınan dersler anında öğrencilerin müfredatlarına işlenmektedir.

Lisansüstü öğrencilerin akademik durumlarının takibi için GREASE modülü hazırlanmıştır. Enstitüler lisansüstü öğrencilerin ders dışı sınavlarını, jürilerini, tez izleme komitelerini ve komite toplantı sonuçlarını bu modül ile takip eder.

Lisansüstü öğrencilerin burs ödemelerinin takibi de GREASE-SSM modülü ile yapılmaktadır. Bölümler kendilerine verilen bütçe içinde kalarak burs ödeme taleplerini bu modül ile oluştururlar. Modül yasal sınırlamaları uygular ve her ayın başında bursların otomatik olarak öğrencilerin banka hesaplarına aktarılmasını sağlar.

İngilizce Hazırlık Programı'na devam eden öğrencilerin durumlarını takip etmek için BUSEL modülü hazırlanmıştır. BUSEL modülünün SRS ile bağlantısı yapan öğrencilerin SGK'ya bildirimini için bilgiler BAIS üzerinden derlenmektedir. Öğrencilerin katıldıkları sınavlar optik formlarla değerlendirilmekte ve sınav sonuçları SRS'den öğrencilere ilan edilmektedir.

BAIS Veritabanı:

BAIS veritabanı çalışanlarla ilgili bilgilerin takip edilmesi için hazırlanmıştır. Çalışanların özlük kayıtları, sigorta bilgileri ve izin bilgileri takip edilmektedir. Fazla mesai puantaj girişleri birimler tarafından çevrim içi ve yasal sınırlar uygulanarak kaydedilmekte, bu bilgiler bordro sistemine aktarılarak çalışanların aylık maaş bordroları hesaplanmaktadır.

Çalışanlar BAIS sisteminden yıllık ve mazeret izin taleplerini çevrim içi olarak oluşturmakta, izin talepleri çalışanların amirlerince sistem üzerinden onaylanmaktadır. İzin takip sistemi yıllık izin haklarını ve kullanımlarını takip etmekte ve her çalışanın yıllık iznini kullanmasını sağlamak için otomatik izin planlaması yapmaktadır. Otomatik izin planlaması akademik personel için Ağustos ayında idari personel için ise birimlerin ihtiyaçlarına göre düzenlenebilen tarih aralıklarında yapılmaktadır.

Öğrenci Çalışma Programına (ÖÇP) başvuran öğrencilerin görevlendirilmesi ve aylık puantaj girişleri ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. ÖÇP sözleşmesi yapan öğrencilerin SGK'ya bildirimini için bilgiler BAIS üzerinden derlenmektedir. Öğrencilere yapılacak ödemeler aylık puantaj girişlerine göre BAIS sistemi tarafından hesaplanıp öğrencilerin banka hesaplarına aktarımı sağlanmaktadır.

BAIS veritabanı kapsamında demirbaş kayıtlarının takibi, çalışanlara ve öğrencilere elektronik posta ile duyuruların gönderilmesi gibi alt servisler bulunmaktadır.

EBYS Sistemi:

Üniversitemiz 2017 yılı içinde kurum dışı yazışmaları yürütmek için EBYS sistemine geçmiş bulunmaktadır. Aynı sistem kurum içi yazışmaların elektronik ortamda yürütülmesi için kullanılmaya başlanmış olup, yazışma türlerine göre parça parça kağıt ortamından elektronik ortama taşınmaktadır.

Araştırma Veritabanı:

Araştırma faaliyetlerine yönelik olarak verilerin toplanması öncelikle yıllık öğretim elemanı değerlendirme formlarının[1] toplanarak Akademik İşler Rektör Yardımcılığı bünyesinde elektronik ortamda işlenmesi ile yapılmaktadır. Bu veriler başlıca,

- Öğretim elemanı tarafından yapılan yayınları,
- Kitapve/veya kitap bölümlerini,
- Atıf sayılarını,
- Alınan ödülleri,
- Gerçekleştirilen sergileri, sanatsal faaliyetleri, sanatsal ürünleri,
- Alınan patentleri,
- Verilen seminer, çalıştay ve dersleri,
- Konferansları ve konferans bildirimlerini,
- Araştırma projelerini kapsamaktadır.

Yukarıdaki verilerin dışında öğretim elemanlarının yaptıkları projeler ve projelerin mali bilgileri de AİRY, Teknoloji Transfer Ofisi ve APK birimi tarafından izlenmektedir.

Mezun Veritabanı:

Mezunlara ilişkin olarak verilerin toplanması, öğrencilerin mezuniyetinin kesinleşmesinin ardından verilerin Öğrenci İşleri Veri Tabanından Mezunlar Merkezi veri tabanına aktarılması ile başlamaktadır. Mezunlar Merkezi Veri Tabanına alınan mezun bilgileri belirli aralıklarla güncellenmektedir. Bu veri tabanında mezunun iletişim bilgileri ile iş ve sektör bilgileri yer almaktadır.

Kalite Güvencesi Sistemi:

Kurumsal İç Değerlendirmelere konu olan veriler ve bunlarla ilgili ölçümler Kalite ve Akreditasyon Koordinatörlüğü ve Bilgisayar Merkezi tarafından her yıl yapılan çalışmalarla hazırlanmakta, değerlendirme yapılmak üzere Kalite Komisyonuna sunulmaktadır. Kurumsal Performans Göstergelerinin belirlenmesinin ardından, bu verilerin periyodik olarak toplanması, hazırlanması ve analizi için Merkez tarafından bir veritabanı oluşturulması planlanmaktadır.

[1] <http://w3.bilkent.edu.tr/bilkent/annual-faculty-survey/>

Bilkent Üniversitesi her türlü faaliyeti ve süreçlerine ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere kullandığı bilgi yönetim sistemi yukarıda anlatıldığı şekilde işletilmektedir.

Kurumun her türlü faaliyeti ve süreçlerine ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere kullandığı bilgi yönetim nasıl işletilmektedir?

Bilkent Üniversitesi Kalite Komisyonu tarafından performans göstergelerinin belirlenmesinin ardından, göstegeler ile ilgili verilerin toplanması, hazırlanması ve ilgili birimlerle paylaşılması amacıyla Bilgisayar Merkezi bir sistem geliştirecek ve veri akışı bu şekilde sağlanacaktır.

Kurumun izlemesi gereken anahtar performans göstergelerinin değerleri nasıl toplanmakta ve paylaşılmaktadır? Bilgi Yönetim Sistemi nasıl desteklemektedir?

Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Merkezi, başta eğitim-öğretim süreçleri olmak üzere idari süreçlerde gereksinim duyulan bilgi akışı, saklanması, sınıflandırılması ve kullanılması ile ilgili veritabanlarını ve programlarını yukarıda anlatıldığı şekilde hazırlayarak akademik, idari personel ile öğrencilerinin hizmetine sunmuştur. Bilkent Üniversitesi Kalite Komisyonu, tanımlamakta olduğu performans göstergeleri, anahtar performans göstergeleri ve ölçme-değerlendirme süreçlerinde gereksinim duyacağı diğer verileri Bilgisayar Merkezi veritabanlarından temin edecektir. Bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Kurumda kullanılan bilgi sistemi, başta kalite yönetim süreçleri olmak üzere diğer tüm süreçleri nasıl desteklemektedir?

Kurumsal iç ve dış değerlendirme sürecine yönelik veriler kalite performans göstergeleri belirlendikten sonra ölçüm ve değerlendirme çalışmalarını yürütmek üzere periyodik olarak her yıl toplanacaktır.

Kurumsal iç ve dış değerlendirme sürecine yönelik bilgiler önceden planlanmış ve ilan edilmiş sıklıkta toplanmakta mıdır?

Bilgisayar merkezi tarafından tutulan veritabanında saklanacak olan verilerin güvenliği ve gizliliği sadece Kalite Güvencesi Sisteminden sorumlu yöneticilere veritabanı erişim yetkisi verilmesi suretiyle sağlanmaktadır.

Toplanan verilerin güvenliği ve gizliliği ve güvenilirliği nasıl sağlanmakta ve güvence altına alınmaktadır?

Bilkent Üniversitesi Kurumsal İlişkiler ve Tarih Birimi üniversite ile ilgili belge, fotoğraf ve film arşivleri oluşturmak, belgeseller hazırlamak, etkinliklerin kayıtlarını tutmak gibi görevleri üstlenmiştir. (<http://www.kit.bilkent.edu.tr/>) Ayrıca Merkezi Evrak Müdürlüğü bünyesinde tüm iç ve dış yazışmalar arşivlenmektedir. 2018 yılı itibarıyla elektronik belge yönetim sistemi uygulamaya konulmuştur.

Kurumsal hafızayı korumak ve sürdürülebilirliğini güvence altına almak üzere nasıl uygulamalar yapılmaktadır?

4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

İdari ve destek hizmetlerinin bir kısmı kurum dışından alınmaktadır. Hizmet alımında önceden belirlenmiş usul ve esaslar uygulanmaktadır.

Tedarik edilen hizmet ve ürünlere ilişkin ölçütler sözleşmelerde tanımlanmaktadır. Hizmet alımlarında kalite belgesine sahip olan firmalara öncelik verilmektedir. Ulaşım hizmeti satın alınacak firmaların devlet tarafından verilen taşımacılık belgesine sahip olma zorunluluğu vardır.

Kurum dışından alınan idari ve/veya destek hizmetlerinin tedarik sürecine ilişkin kriterler nelerdir?

Hizmetlerin uygunluğu sözleşme ile güvence altına alınmaktadır. Sözleşmelerde gerekli cezai yaptırımlar ve sözleşme feshine gidilebilecek maddeler yer almaktadır. Alınan hizmetlere ilişkin şikâyetler ve geri bildirimler en kısa sürede değerlendirilmekte ve gerekli düzeltici işlemler yapılmaktadır. Ayrıca hizmet sunan firmalar kendi firma gözetimcileri ile Bilkent de kurumsal denetçi elemanları ile alınan hizmeti kontrol etmektedir. Kafeteryalar tarafından temin edilen hizmetlerin uygunluğu da yapılan sözleşmelerle güvence altına alınmakla beraber, müdürlüğün bünyesindeki diyetisyenler tarafından organoleptik ve gıda analizi yolu ile düzenli olarak denetlenmekte, memnuniyeti ölçmeye yönelik anketler düzenlenmektedirler.

Kurum dışından alınan bu hizmetlerin uygunluğu ve kalitesi nasıl sağlanmakta ve sürekliliği nasıl güvence altına alınmaktadır?

5. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği, Kamuoyunu Bilgilendirme

Bilkent, Türkiye'nin ilk vakıf üniversitesi olup İngilizce eğitim-öğretim yapmaktadır ve dünyada tanınırlığı bulunan bir üniversitedir. Dünyada rekabetin hayli yüksek olduğu yükseköğretim alanında faaliyet gösterdiğinden etkin bir şekilde yönetilmek zorunluluğundadır.

Üniversiteyi Mütevelli Heyeti temsil eder; bu heyet en üst karar makamıdır. Yürütme organının başı Rektör'dür. Rektör, her yıl belirli bir tarihte, üniversitenin o anki durumunu çalışanlarına anlattığı bir toplantı düzenlemektedir. Rektör, Rektör Yardımcıları ve Akademik İşler Rektör Yardımcılarından oluşan üst yönetim, Mütevelli Heyeti'ne karşı yürütmekten sorumludur. Üst yönetim kolay ulaşılabilir durumda olup akademik ve idari personelin üst yönetime ulaşabileceği farklı kanallar bulunmaktadır.

Üniversite, idari ve mali özerkliğe sahiptir. Çalışanların ücretleri Bilkent Üniversitesi tarafından ödenmektedir. Akademik ve idari personel, üniversitenin daha önce belirlenen politikalarına göre seçilmekte, atama ve yükseltmeleri yönetimin farklı seviyeleri tarafından izlenmekte, performansları ölçülmekte, verimliliği ve başarıyı artırıcı yönde alınan kararlar ve uygulamaları üniversitenin daha ileriye taşınmasına çalışılmaktadır. Üniversitenin kurum içi politikaları daha önce belirtildiği üzere web üzerinden ve hizmet içi eğitimle çalışanlarına duyurulmaktadır. Bilkent, web aracılığıyla kamuoyuna ilan etmiş olduğu misyonu doğrultusunda faaliyet göstermekte, ülkeye ve insanlığa yararlı olmaktadır.

Kamuoyunu Bilgilendirme

Bilkent Üniversitesi, topluma karşı sorumluluğunun gereği olarak eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde faaliyetlerinin tümüyle ilgili güncel verileri, dijital mecralar ve basılı yayınlar yoluyla kamuoyuyla paylaşmaktadır.

Resmi alan adı www.bilkent.edu.tr olan internet sitesinde yer alan bilgiler aracılığıyla toplumla görsel, işitsel ve yazılı iletişim kurulmakta ve bilgi paylaşımı gerçekleştirilmektedir. İnternet sitesinin içeriği özenle ve sürekli olarak üniversite yönetim kadrosu ile idari organları tarafından yönetilmektedir.

Üniversitenin resmi olduğunu beyan ettiği çeşitli sosyal medya kanalları vardır. Toplumla iletişim kurmayı ve bilgi alışverişi yapmayı amaçlayan bu sosyal paylaşım platformları üniversite idare personeli tarafından yönetilmektedir. Facebook, Twitter, LinkedIn, Google+, Instagram ve YouTube resmi hesaplarında yer alan bilgiler güncel, doğru ve güvenilirlerdir.

Ayrıca, üniversiteye bağlı farklı birimler tarafından basımı ve dağıtımı gerçekleşen kitapçık, gazete ve dergiler yoluyla da topluma faaliyetler hakkında bilgiler sunulmaktadır. İlgili birim tarafından basına servis edilen duyurular da düzenli olarak gönderilmektedir.

Üniversite içinde öğrenciler, akademik ve idari personel, üniversite dışında ise medya ve halkla iletişimi sağlamak üzere İletişim Birimi'nin koordinatörlüğü hizmet vermektedir.

Üniversitede düzenlenen ve düzenlenecek olan bilimsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerden daha geniş bir kitlenin haberdar olması ve iletişimin devamı amacıyla haftada bir kez, uluslararası öğrenci ve öğretim elemanlarına da ulaşmak üzere İngilizce olarak yayınlanan "Bilkent News" adlı haber bülteni basılmaktadır.

Bilkent News'un hazırlanmasında İletişim Birimi ve Yayın Kurulu üyelerinin yanı sıra öğrencilerin görev almaları teşvik edilmiş, röportaj, spor, kültür sanat muhabirliği, fotoğraf çekme, köşe yazıları, bulmaca hazırlama gibi çalışma ve becerilerinden yararlanılmaktadır. Ayrıca Bilkent News[1] yayınlandığı gün itibarıyla düzenli olarak web'e konulmaktadır.

Öğrenci Dekanlığı ve Öğrenci Konseyi içinde yer alan kulüp ve topluluklar da faaliyetleri ile ilgili yayınlar yapmaktadırlar. Bu kapsamda yayın yapan topluluklar ve çıkarılan yayınlar aşağıdaki gibidir:

Kulüp/Topluluk Adı	Çıkarılan Yayın Adı
Mizah ve Kültür Topluluğu	TOSBAA
Edebiyat Topluluğu	Kİ
Psikoloji Topluluğu	VİSİBLE SPECTRUM
Mühendislik Topluluğu	MORE
Yöneylem Araştırma Kulübü	ÜÇÜNCÜ KAT
İşletme ve Ekonomi Topluluğu	MECMUA
Gazete Bilkent Topluluğu	GAZETE BİLKENT (on-line)

[1] <http://www.bilkent.edu.tr/~Bilnews/>

Bilkent Üniversitesi'nin topluma karşı sorumluluğunun gereği olarak, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde tüm faaliyetleri ile ilgili güncel veriler kamuoyuyla web sayfası ve sosyal medya ortamlarında paylaşılmaktadır.

Kurum, topluma karşı sorumluluğunun gereği olarak, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde tüm faaliyetleri ile ilgili güncel verileri kamuoyuyla nasıl ve hangi ortamlarda paylaşmaktadır?

Bilkent Üniversitesinin kamuoyuna sunduğu bilgiler Üniversite kataloğu, broşürler, resmi internet sayfası, sosyal medya hesapları, kampus gazetesi gibi mecralarda paylaşılmaktadır. Ayrıca Üniversite tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporu, kurumsal iç değerlendirme raporu, stratejik plan kurumun internet sayfasında yer almaktadır. Buralarda sunulan bilgilerin hemen hemen tamamı YÖK, ÖSYM, MEB ve Maliye Bakanlığı gibi resmi kurumların denetimine açıktır ve YÖK Denetleme Kurulu'nun yıllık denetimlerinde yerinde izlenmektedir. Mali bilgiler Yeminli Mali Müşavir tarafından onaylanmış tablolarıdır.

Kurum, kamuoyuna sunduğu bilgilerin tarafsızlığını ve nesnellliğini nasıl güvence altına almaktadır?

Bilkent Üniversitesi'nde gerek akademik yöneticiler gerekse idari birim yöneticileri periyodik olarak değerlendirilmektedir. Ancak formal bir liderlik ölçümü yapılmamaktadır.

Kurum yöneticilerinin liderlik özellikleri nasıl ölçülmekte ve izlenmektedir? Bu yetkinliklerin geliştirilmesi için ne gibi uygulamalar yapılmaktadır?

Bilkent Üniversitesi programları, öğrencileri, eğitim kadrosu, uyguladığı kural ve yönetmelikler, idari hizmetler, Senato kararları hakkında bilgileri başta internet olmak üzere çeşitli mecralarda paydaşlarına sunmaktadır. Mali bilgiler kamuya sunulmamakla birlikte, Rektör tarafından her yıl 3 Nisan tarihinde düzenlenen Bilkent günü konuşmasında iç paydaşlara aktarılmaktadır. Tüm iç paydaşlara açık olan ve Üniversitenin en büyük kapalı salonunda yapılan Bilkent günü konuşmasında Rektör Üniversite hakkında son bir yılda yaşanan gelişmeleri özetlemekte ve stratejik hedefleri paylaşmaktadır. Paylaşılan bilgiler arasında Üniversite cari ve yatırım bütçelerinin ana kalemlerindeki gelişmelerin yanı sıra, öğrenci sayıları, öğretim üyesi sayıları, giriş puanları, başarı dağılımları, yayın istatistikleri, uluslararasılaşma rakamları gibi hususlar bulunmaktadır.

Kurumun hesap verebilirlik ve şeffaflık konusunda izlediği politikası ve uygulamaları nelerdir?

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bilkent Üniversitesi, dünya standartlarında bir akademik topluluk yaratmak amacıyla daha ileriye en iyiye düsturu ile yola koyulmuştur. Üniversitenin kalite politikası, öğrencilerine en iyi eğitim fırsatlarını vermek ve yaratıcı çalışmaları ile hem Türkiye hem de Dünya toplumuna katkı sağlamak için gerekli eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim süreçlerini geliştirerek bu süreçlerin sürekli iyileştirilmesine yönelik mekanizmaları kurmak, iç ve dış paydaşların görüş ve gereksinimlerini bu mekanizmaların önemli bir unsuru olarak ele alarak, ulusal ve uluslararası eğitim standartlarını kurumsal kültür ile uyumlayarak uygulamaktır. Üniversite, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim alt sistemlerinin kalitesini güvence altına almaya yönelik Kalite Güvence Sistemi'nin faaliyetlerini değişen ihtiyaçlar ve rekabet ortamının verdiği gereklilikler ile güncellemekte ve uygulamaktadır.

Üniversite, 15-18 Ekim 2017 tarihlerinde kurumsal dış değerlendirme sürecinden geçmiştir. Değerlendirme neticesinde belirtilen kurumumuzun iyileşmeye açık yönleri ve bunların giderilmesine yönelik olarak başlatılan ilk çalışmalar ile geçtiğimiz yıl içinde gerçekleştirilen diğer iyileştirme çalışmaları aşağıda verilmektedir.

Kalite Güvence Sistemi

- Değerlendirme Takımı tarafından Geri Bildirim Raporu'nda üniversitemizin Kalite Komisyonu'nu oluşturan üyelerin çoğunlukla yönetim kadrolarından seçilmiş olmasının uygun bir kompozisyon oluşturmadığı ve bu görevi asli işi olarak benimseyecek bir ekip ile sürdürmenin daha isabetli olacağı belirtilmiştir. Bu öneri doğrultusunda Kalite Komisyonu üyeleri yeniden belirlenmiş ve Senato tarafından onaylandıktan sonra göreve başlamıştır.
- Üniversitenin tüm birimlerinde ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere Planla – Uygula – Kontrol et – Önlem al (PUKÖ) döngüsünün yeniden yapılandırılması ve performans göstergelerinin belirlenmesi için Kalite Komisyonu içinde eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim sistemi alt çalışma komisyonları oluşturularak çalışmalara başlanmıştır.
- Kalite Komisyonu, değerlendirme takımının önerdiği şekilde kalite güvence sistemini ve sistem içerisindeki PUKÖ döngüsünü yeniden tanımlayarak bu dokümanın ilgili bölümünde dokümanla etmiştir.
- Her bir alt komisyon çalışma alanıyla ilgili Kurumsal Performans İndikatörlerini (KPI'leri) belirlemek amacıyla, idari personel ve öğrenci temsilcisinin de katıldığı çalışma toplantıları yapmaktadır. KPI'lerin belirlenmesinde Bilkent'in stratejik hedefleri göz önüne alınmaktadır.
- KİDR'nun hazırlanması çalışmalarına oluşturulan alt komisyonlar vasıtasıyla paydaşların daha aktif katılımı sağlanmıştır.
- KPI'lerin belirlenmesi, onaylanması ve yayımlanmasının ardından PUKÖ döngüsü tüm alt sistemlerde uygulanmaya başlayacaktır.
- Kalite güvence çalışmalarının kamuoyu ile paylaşımının kolaylaştırılması amacıyla bir web sayfası hazırlanmıştır. Bu sayfada kalite güvence sistemi kapsamında yapılan çalışmalarla ilgili olarak hazırlanan yıllık kurum iç değerlendirme raporları ve diğer ilgili tüm dokümanların yanında kurumun stratejik plan dokümanı ve değerlendirme takımının kurumsal geri bildirim raporu yer almaktadır.

Eğitim-Öğretim

- Lisans müfredatlarının kredi toplamlarında görülen farklılıkların azaltılması amacıyla tüm müfredatlar gözden geçirilerek gerekli düzenlemeler yapılmıştır.
- Mühendislik Fakültesi'ne bağlı tüm bölümlerin (Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Makine Mühendisliği) Lisans programları 2017 yılı sonbaharında ABET (Accreditation Board for Engineering Technologies) kurumu tarafından akredite edilmek üzere değerlendirilmiştir.
- Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu'na bağlı Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri Bölümü'nün Lisans programı için de ABET akreditasyonuna başvurmak amacıyla çalışmalara başlanmıştır.
- Engelli öğrencilere hizmet vermek üzere üniversitemizde Rektörlüğe bağlı olarak "Engelli Öğrenci Birimi" bu rapor döneminde kurulmuştur. Yükseköğretim Kurumları Engelliler Dayanışma ve Koordinasyon Yönetmeliği gereği kurulan bu birim üniversitemizde engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanmasını ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamaya amaçlamaktadır. Doğrudan Rektörlüğe bağlı olarak çalışan Engelli Öğrenci Birimi'nde her fakülte ve yüksekokul tarafından görevlendirilen bir akademik temsilci ile Öğrenci

Dekanlığının bir temsilcisi yer almaktadır. Fakülte ve yüksekökol temsilcileri aynı zamanda kendi akademik birimlerinin engelli öğrenci danışmanı olarak da görev yapmaktadır.

Araştırma-Geliştirme/Toplumsal Katkı

- Atama ve yükseltme süreçleri ile yıllık akademik performans değerlendirme sürecinin iyileştirilmesine yönelik olarak rapor dönemi içinde çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmalar kapsamında Akademik İşler Rektör Yardımcısı ve ekibi tarafından fakülte ziyaretleri gerçekleştirilerek, her fakültede Dekan ve bölüm başkanları ile bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantılarda ilgili süreçlerin fakülteye özgü ve genel problemleri hakkında görüşler ile süreçlerin iyileştirilmesine yönelik öneriler alınmıştır. Bu görüş ve önerileri değerlendirmek ve süreçlere getirilebilecek yenilikleri belirlemek üzere Akademik İşler Rektör Yardımcılığı tarafından bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyon çalışmaları başlatılmış olup halen devam etmektedir.
- Öğrenme ve Gelişme Merkezi'nin kurulması, yaşam boyu öğrenim kapsamında düzenlenen önemli bir toplumsal katkı projesi olmuştur. Merkez, üniversitenin eğitimini verdiği ve araştırma yaptığı akademik programlar dışında, ihtiyaç duyulan alanlarda kişi ve kurumların stratejik hedefleri ile uyumlu, sürdürülebilir eğitim programları düzenlemek, düzenletmek, geliştirmek, değerlendirmek ve sertifikalandırmak amacıyla kurulmuştur. Eğitim alanındaki araştırma geliştirme faaliyetleri ve projeler ile ulusal ve uluslararası, kamu ve özel sektör kuruluşlarıyla iş birliği yaparak akademik, endüstriyel ve toplumsal gelişmelere katkıda bulunmak da merkezin hedefleri arasındadır.
- Üniversitenin kalkınmada öncelikli yörelerdeki kızlara yönelik burs programı geçtiğimiz yıl içinde başlatılan bir diğer toplumsal katkı projesidir. Bu program kapsamında, lise eğitimini kalkınmada öncelikli yörelerde tamamlamış ve üniversite sınavında yüksek başarı göstermiş olan kız öğrenciler arasından seçilecekler, destek veren kişiler veya kuruluşlar tarafından Bilkent Üniversitesi'nde lisans eğitimi için burs sağlanmaktadır. Projenin başlatıldığı ilk akademik yılında üç öğrenciye kapsamlı burs olanağı sağlanmıştır.

Yönetim Sistemi

- Bilkent Üniversitesi mezun ilişkilerini yeni bir boyuta taşımak ve mezunların Üniversiteye aidiyet duygularını pekiştirmek amacıyla yeni bir çalışma başlatmıştır. Profesyonel bir firma ile bu konuda yapılan bir anlaşma neticesinde, firma elemanları bazı özelliklerini belirledikleri öğrenci gruplarıyla görüşme ve odak grup çalışması yapmışlardır. Mevcut öğrencilerin Üniversite'ye aidiyet duygularının nasıl geliştiği, akademik ve sosyal konularda öğrenci memnuniyeti araştırılmıştır. Daha sonra mezunlar arasından mezuniyet yılı ve bölümü göz önüne alınarak bir örneklem oluşturulmuş ve telefon aracılığıyla bu mezunlar ile aidiyet odaklı bir mülakat gerçekleştirilmiştir. Firma, çalışmanın son aşamasında Üniversite yöneticileri ile bir değerlendirme görüşmesi yaparak nihai raporu hazırlamaktadır.
- Bilkent Üniversitesi idari personelinin performans değerlendirmesinde yeni bir sistematik süreç başlatılmıştır. İnsan Kaynakları Müdürlüğü'nün sorumlu olduğu performans değerlendirme sürecinde yetkinlik bazlı, çalışanların hem değerlendirici hem de değerlendirilen olarak yer aldığı online bir sistem kullanılmaktadır.

Sonuç olarak, rapor dönemi içinde kurumsal dış değerlendirme sürecinden geçmemiz kurumumuzun kalite güvence sistemi geliştirilmesi çalışmaları için önemli bir mihenk taşı olmuştur. Değerlendirme takımı tarafından sağlanan geri bildirimler ve öneriler, çalışmalarımıza önemli katkılar sağlamanın yanında bu konuda ciddi bir tecrübe edinmemize de yol açmıştır. Değerlendirme takımının önerileri doğrultusunda çalışmalar başlatılmış olup yukarıda da belirtildiği üzere iyileşmeye açık bazı konularda gerekli iyileştirmeler sağlanmıştır. Önümüzdeki dönem için öngörülen çalışmaların en önemlisi, kalite güvence sistemimizi oluşturan eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim alt sistemleri için oluşturulan çalışma komisyonları tarafından her bir alt sistem için kurumun stratejik hedeflerine uygun olarak belirlenecek olan performans indikatörleri aracılığı ile yine bu komisyonların gözetiminde gerçekleştirilecek ölçme-değerlendirme faaliyetleri olacaktır. Belirlenecek bir plan dahilinde, eğitim-öğretim programları, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı faaliyetleri ile yönetim birimleri ve hizmetleri için kurulacak PUKÖ iyileştirme döngüleri aşamalı olarak uygulanmaya başlayacaktır.